

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2021 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer:	937 904 029
Organisasjonsform:	Sparebank
Foretaksnavn:	SPAREBANK 1 HELGELAND
Forretningsadresse:	Jernbanegata 15 8622 MO I RANA

Regnskapsår

Årsregnskapets periode:	01.01.2021 - 31.12.2021
-------------------------	-------------------------

Konsern

Mørselskap i konsern:	Ja
Konsernregnskap lagt ved:	Ja

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet:	Nei
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet:	IFRS
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til konsernet:	IFRS

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet:	Hanne Nordgaard
Dato for fastsettelse av årsregnskapet:	24.02.2022

Grunnlag for avgivelse

År 2021: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2020: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2021

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 23.05.2023

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
RESULTATREGNSKAP			
Renteinntekter og lignende inntekter			
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kredittinstitusjone	5	14 000 000	18 000 000
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kunder	5	636 000 000	696 000 000
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av rentebærende verdipapirer	5	52 000 000	61 000 000
Sum renteinntekter og lignende inntekter		702 000 000	775 000 000
Rentekostnader og lignende kostnader			
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på gjeld til kredittinstitusjoner og finansiering		5 000 000	9 000 000
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på innskudd fra og gjeld til kunder	5	103 000 000	170 000 000
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på utstedte verdipapirer	5	51 000 000	61 000 000
Andre rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden		1 000 000	11 000 000
Øvrige rentekostnader	5	19 000 000	20 000 000
Sum rentekostnader og lignende kostnader		179 000 000	271 000 000
Netto renteinntekter		523 000 000	504 000 000
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	6	118 000 000	108 000 000
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	7	11 000 000	11 000 000
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter			
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	8	11 000 000	56 000 000
Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper	8	72 000 000	56 000 000
Sum utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter		83 000 000	112 000 000
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter			
Netto verdiendring og gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	8	-19 000 000	7 000 000
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter	8	10 000 000	126 000 000

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater	8	-5 000 000	-7 000 000
Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter		-14 000 000	126 000 000
Andre driftsinntekter	9	9 000 000	9 000 000
Lønn og andre personalkostnader	10-14	157 000 000	227 000 000
Andre driftskostnader	10-14	197 000 000	178 000 000
Av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst/tap på ikke-finansielle eiendeler			
Avskrivninger	10-14	18 000 000	17 000 000
Nedskrivninger	10-14	13 000 000	13 000 000
Sum av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst/tap på ikke-finansielle eiendeler		-31 000 000	-30 000 000
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer			
Kredittap på utlån målt til virkelig verdi over resultat	15	60 000 000	67 000 000
Sum kredittap på utlån, garantier og rentebærende verdipapirer		60 000 000	67 000 000
Resultat før skatt fra videreført virksomhet		263 000 000	346 000 000
Skatt på resultat fra videreført virksomhet	17	47 000 000	27 000 000
Resultat etter skatt fra videreført virksomhet		216 000 000	319 000 000
Resultat før andre inntekter og kostnader		216 000 000	319 000 000
Andre inntekter og kostnader			
Øvrige andre inntekter og kostnader		2 000 000	-1 000 000
Sum andre inntekter og kostnader		2 000 000	-1 000 000
Totalresultat for regnskapsåret		218 000 000	318 000 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
BALANSE - EIENDELER			
Kontanter og kontantekvivalenter	19,27, 32	73 000 000	76 000 000
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak			
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	20	1 886 000 000	1 531 000 000
Sum utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		1 886 000 000	1 531 000 000
Utlån til og fordringer på kunder			
Utlån og fordringer på kunder til amortisert kost	2.21.2 2	25 213 000 000	20 210 000 000
Sum utlån og fordringer på kunder		25 213 000 000	20 210 000 000
Rentebærende verdipapirer			
Rentebærende verdipapirer til amortisert kost	2,22,2 4,25	5 191 000 000	4 642 000 000
Sum rentebærende verdipapirer		5 191 000 000	4 642 000 000
Finansielle derivater			
Finansielle derivater		39 000 000	54 000 000
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter			
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	2,22,2 4,25	595 000 000	207 000 000
Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter			
Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	27	144 000 000	
Eierinteresser i konsernselskaper			
Eierinteresser i konsernselskaper	26,28	590 000 000	590 000 000
Immaterielle eiendeler			
Immaterielle eiendeler	29	104 000 000	26 000 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Varige driftsmidler			
Eierbenyttet eiendom	30	3 000 000	3 000 000
Andre varige driftsmidler	30	43 000 000	44 000 000
Sum varige driftsmidler		46 000 000	47 000 000
Andre eiendeler			
Andre eiendeler	31	72 000 000	61 000 000
Sum andre eiendeler		72 000 000	61 000 000
Anleggsmidler og avhendingsgrupper holdt for salg			
SUM EIENDELER		33 953 000 000	27 444 000 000
BALANSE - GJELD OG EGENKAPITAL			
GJELD			
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak			
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	2,22,3 3	302 000 000	550 000 000
Sum innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		302 000 000	550 000 000
Innskudd og andre innlån fra kunder			
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	2,22,3 4	24 144 000 000	19 101 000 000
Sum innskudd og andre innlån fra kunder		24 144 000 000	19 101 000 000
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	2,22,3 5	4 288 000 000	3 318 000 000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		4 288 000 000	3 318 000 000
Finansielle derivater			
Finansielle derivater	23	9 000 000	39 000 000
Annen gjeld			
Annen gjeld	36	186 000 000	231 000 000
Avsetninger			

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Pensjonsforpliktelser	36	23 000 000	23 000 000
Sum avsetninger		23 000 000	23 000 000
Ansvarlig lånekapital			
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	37	451 000 000	451 000 000
Sum ansvarlig lånekapital		451 000 000	451 000 000
Fondsobligasjonskapital			
Sum fondsobligasjonskapital		0	0
Sum gjeld		29 403 000 000	23 713 000 000
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital/eierandelskapital	38,39	270 000 000	209 000 000
Overkursfond		1 505 000 000	971 000 000
Sum innskutt egenkapital		1 775 000 000	1 180 000 000
Opptjent egenkapital			
Fond for urealiserte gevinster		21 000 000	38 000 000
Sparebankens fond		778 000 000	753 000 000
Gavefond		51 000 000	41 000 000
Utjevningsfond		1 439 000 000	1 354 000 000
Annen egenkapital		484 000 000	365 000 000
Sum opptjent egenkapital		2 773 000 000	2 551 000 000
Sum egenkapital		4 548 000 000	3 731 000 000
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		33 951 000 000	27 444 000 000

Konsernets resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
RESULTATREGNSKAP			
Renteinntekter og lignende inntekter			
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kredittinstitusjone	5	4 000 000	42 000 000
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kunder	5	782 000 000	863 000 000
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av rentebærende verdipapirer	5	53 000 000	61 000 000
Sum renteinntekter og lignende inntekter		839 000 000	966 000 000
Rentekostnader og lignende kostnader			
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på innskudd fra og gjeld til kunder	5	108 000 000	180 000 000
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på utstedte verdipapirer	5	127 000 000	167 000 000
Øvrige rentekostnader	5		21 000 000
Sum rentekostnader og lignende kostnader		235 000 000	368 000 000
Netto renteinntekter		604 000 000	598 000 000
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	6	118 000 000	108 000 000
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	7	11 000 000	11 000 000
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter			
Inntekter av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	8	-14 000 000	173 000 000
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	8	11 000 000	30 000 000
Sum utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter		-3 000 000	203 000 000
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter			
Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter		0	0
Andre driftsinntekter	9	4 000 000	5 000 000
Lønn og andre personalkostnader	10-14	157 000 000	227 000 000

Konsernets resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Andre driftskostnader	10-14	192 000 000	179 000 000
Av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst/tap på ikke-finansielle eiendeler			
Avskrivninger	10-14	24 000 000	24 000 000
Nedskrivninger	10-14	11 000 000	33 000 000
Sum av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst tap på ikke-finansielle eiendeler		-35 000 000	-57 000 000
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer			
Kredittap på utlån målt til virkelig verdi over resultat	15	64 000 000	50 000 000
Sum kredittap på utlån, garantier og rentebærende verdipapirer		64 000 000	50 000 000
Resultat før skatt fra videreført virksomhet		264 000 000	390 000 000
Skatt på resultat fra videreført virksomhet	17	59 000 000	50 000 000
Resultat etter skatt fra videreført virksomhet		205 000 000	340 000 000
Resultat før andre inntekter og kostnader		205 000 000	340 000 000
Andre inntekter og kostnader			
Øvrige andre inntekter og kostnader		2 000 000	-1 000 000
Sum andre inntekter og kostnader		2 000 000	-1 000 000
Totalresultat for regnskapsåret		207 000 000	339 000 000

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
BALANSE - EIENDELER			
Kontanter og kontantekvivalenter	19,27, 32	73 000 000	76 000 000
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak			
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	20	857 000 000	619 000 000
Sum utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		857 000 000	619 000 000
Utlån til og fordringer på kunder			
Utlån og fordringer på kunder til amortisert kost	2.21.2 2	32 194 000 000	27 398 000 000
Sum utlån og fordringer på kunder		32 194 000 000	27 398 000 000
Rentebærende verdipapirer			
Rentebærende verdipapirer til amortisert kost	2,22,2 4,25	5 210 000 000	4 663 000 000
Sum rentebærende verdipapirer		5 210 000 000	4 663 000 000
Finansielle derivater			
Finansielle derivater	23	39 000 000	67 000 000
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter			
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	2,22,2 4,25	595 000 000	207 000 000
Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter			
Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	27	144 000 000	
Immaterielle eiendeler			
Immaterielle eiendeler	29	104 000 000	26 000 000
Varige driftsmidler			

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Eierbenyttet eiendom	30	123 000 000	90 000 000
Andre varige driftsmidler	30	30 000 000	28 000 000
Sum varige driftsmidler		153 000 000	118 000 000
Andre eiendeler			
Andre eiendeler	31	64 000 000	33 000 000
Sum andre eiendeler		64 000 000	33 000 000
SUM EIENDELER		39 433 000 000	33 207 000 000

BALANSE - GJELD OG EGENKAPITAL

GJELD

Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak

Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	2,22,3 3	303 000 000	551 000 000
Sum innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		303 000 000	551 000 000

Innskudd og andre innlån fra kunder

Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	2,22,3 4	23 552 000 000	18 684 000 000
Sum innskudd og andre innlån fra kunder		23 552 000 000	18 684 000 000

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	2,22,3 5	10 271 000 000	9 418 000 000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		10 271 000 000	9 418 000 000

Finansielle derivater

Finansielle derivater	23	12 000 000	39 000 000
-----------------------	----	------------	------------

Annen gjeld

Avsetninger

Pensjonsforpliktelser	36	23 000 000	23 000 000
Andre avsetninger	36	195 000 000	222 000 000
Sum avsetninger		218 000 000	245 000 000

Ansvarlig lånekapital

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	37	451 000 000	451 000 000
Sum ansvarlig lånekapital		451 000 000	451 000 000
Fondsobligasjonskapital			
Sum fondsobligasjonskapital		0	0
Sum gjeld		34 807 000 000	29 388 000 000
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital/eierandelskapital	38,39	270 000 000	209 000 000
Overkursfond		1 505 000 000	971 000 000
Sum innskutt egenkapital		1 775 000 000	1 180 000 000
Opptjent egenkapital			
Fond for vurderingsforskjeller		3 000 000	3 000 000
Fond for urealiserte gevinster		21 000 000	38 000 000
Sparebankens fond		777 000 000	753 000 000
Gavefond		51 000 000	41 000 000
Utjevningsfond		1 439 000 000	1 354 000 000
Annen egenkapital		560 000 000	450 000 000
Sum opptjent egenkapital		2 851 000 000	2 639 000 000
Sum egenkapital		4 626 000 000	3 819 000 000
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		39 433 000 000	33 207 000 000

SpareBank 1
HELGELAND

Årsrapport

2021

Innhold

2	OVERSIKT RESULTAT
3	BANKENS STYRE
4	BANKENS LEDERGRUPPE
5	ADMINISTRERENDE DIREKTØRS KOMMENTAR
7	PRIVATMARKEDET
8	BEDRIFTSMARKEDET OG STATUS OM NÆRINGSLIVET PÅ HELGELAND
9	EN DRIVKRAFT FOR VEKST, SAMARBEID OG KOMPETANSE PÅ HELGELAND
13	ØKONOMISKE UTVIKLINGSTREKK 2021
15	BÆREKRAFT
19	ÅRSBERETNING OG REGNSKAP 2021

Oversikt resultat

Bankens styre

Bjørn Krane

STYRELEDER

Styremedlem siden 2020.

Rolf Eigil Bygdnes

NESTLEDER

Styremedlem siden 2020.

Siw Moxness

STYREMEDLEM

Styremedlem siden 2019.

Marianne Terese Steinmo

STYREMEDLEM

Styremedlem siden april 2016
og varamedlem fra april 2015 - april 2016.

Jonny Berfjord

STYREMEDLEM

Styremedlem siden 2021.

Geir Pedersen

STYREMEDLEM - ANSATTEREPRESENTANT

Styremedlem siden april 2017.

Birgitte Lorentzen

STYREMEDLEM - ANSATTEREPRESENTANT

Styremedlem siden april 2016.

Bankens ledergruppe

Hanne Nordgaard
ADMINISTRERENDE DIREKTØR
Ansatt i 2017.

Sverre Klausen
FINANSDIREKTØR
Ansatt i 1981.

Bjørn-Tore Brønlund
DIREKTØR BEDRIFTSMARKED
Ansatt i 1993.

Dag-Hugo Heimstad
DIREKTØR PRIVATMARKED
Ansatt i 2006.

Øyvind Karlsen
DIREKTØR FORRETNINGSUTVIKLING
Ansatt i 2013.

Anne Ekroll
DIREKTØR RISIKOSTYRING
Ansatt i 1994.

2021 ble et historisk år for Lokalbanken

2021 ble året da hele Helgelands lokalbank ble SpareBank 1 Helgeland. Banken gjennomførte med det ett av de største strategiske skiftene i bankens historie og gjennom det sikret en framtidrettet bank til det beste for ansatte, kunder og samfunnet.

STADIG SELVSTENDIG

Banken er akkurat like selvstendig som før, men gikk i mars fra å være alliansefri til å bli en del av SpareBank 1-alliansen og SamSpar. Bakgrunnen for valget om å gå inn i et alliansesamarbeid henger sammen med endringene i rammebetingelsene for banknæringen. De regulatoriske kravene til bankdrift i Europa og Norge strammes til, både innenfor soliditetskrav og krav til bærekraftstiltak. Digitalisering og automatisering av banktjenestene krever store investeringer i IT-infrastruktur, og ny kompetanse. Konkurransen om kundene hardner til, og den lokale banken må levere kundeopplevelser og betingelser på høyde med nasjonale og internasjonale konkurrenter.

Bankenes ansvar med å hindre hvitvasking av midler, hindre terrorfinansiering og sørge for tiltak for å ta ned lokal klimarisiko og øke den bærekraftige veksten i økonomien, får stadig større plass. Størrelse teller når det kommer til konkurransekraft - også i banknæringen, og tett og forpliktende samarbeid mellom flere banker gir bedre løsninger gjennom felles utviklingsmiljø innen viktige fagområder.

INNTREDEN I ALLIANSEN OG NY KUNDEPORTEFØLJE

Selve inntreden i SpareBank 1-alliansen og navnebyttet til SpareBank 1 Helgeland skjedde i

mars 2021. Kundene merket dette ved at banken skiftet logo og nett- og mobilbank, og fikk tilgang til nye og forbedrede produkter og tjenester.

Den andre delen av det strategiske skiftet skjedde i oktober 2021. Da ble SpareBank 1 Nord-Norge 20 prosent eier i banken, og med det den nest største eieren av bankens egenkapitalbevis, samtidig med at kundene og de ansatte i SpareBank 1 Nord-Norge på Helgeland ble flyttet over til SpareBank 1 Helgeland. Med det ble SpareBank 1 Helgeland en 25 prosent større bank målt i forvaltningskapital.

SpareBank 1 Helgeland har i løpet av året kjøpt seg inn med en eierandel på 3 prosent i SamSpar AS, og 15 prosent i SNN Finans AS, Eiendomsmegler 1 Nord-Norge AS og Regnskapshuset Nord-Norge AS.

SAMME VISJON FOR ANSATTE, KUNDER OG SAMFUNN

Selv om navnet er endret er bankens visjon den samme: SpareBank 1 Helgeland skal være en drivkraft for vekst på Helgeland. I anledning av bankens årlige Drivkraftkonferanse utarbeidet SpareBank 1 Helgeland i samarbeid med Menon Economics en mulighetsstudie for Helgeland fram mot 2035. I studien blir det prognostisert en mulighet for 9.000 nye arbeidsplasser på Helgeland i årene fremover. Helgeland er godt posisjonert i

det grønne skiftet, men denne veksten kommer ikke av seg selv. Vekst får vi når næringslivet tør å satse, investere og være innovative. Dette fordrer trygge og stabile rammebetingelser, tilgang til kunder og markeder for å selge det som produseres, tilgang på riktig arbeidskraft, tilgang på bærekraftige løsninger og tilgang på kapital.

Tilgang på arbeidskraft er viktig for å skape videre vekst. Vi har mangel på både mastere og mestere, og vi er avhengig av å tiltrekke oss folk for å skape framtidens Helgeland. Vi trenger mennesker som flytter hit og bidrar inn i lokalsamfunnene, stifter familier og lever livene sine i vår region. Tilflytting av riktig arbeidskraft blir avgjørende for om Helgeland vil lykkes med veksten fremover.

Helgeland består av flere små og mindre arbeidsmarked bygd opp av noen store, men aller flest små og mindre bedrifter. Samarbeid mellom bedriftene, mellom det offentlige og det private næringslivet og mellom kommunene på Helgeland er viktig hvis vi skal vinne Norges- og verdensmesterskapet om kundene og arbeidskraften samtidig som næringsliv og kommuner skal omstille sin virksomhet for å nå de nødvendige klimamålene.

KAPITAL FOR VEKST, SAMARBEID OG KOMPETANSE

Kapital er i likhet med arbeidskraft viktig for å få vekst. Tilgang på kapital fremover vil avhenge av bedriftens og investeringens iboende klimaavtrykk og bærekraftsrisiko. EUs bærekraftstaksonomi er tatt inn i norsk lov og vil styre kapital inn mot bærekraftige bransjer og formål. I dette arbeidet vil vi som lokalbank ha en viktig rolle for å støtte bedrifter og gjøre dem konkurransedyktig i framtiden.

Den lokale sparebanken fyller en helt spesiell rolle når det gjelder kapital til det lokale næringslivet. Den lokale sparebanken lever av og sammen med det lokale næringslivet. Mens internasjonale og nasjonale banker gjerne trekker seg tilbake til sine hovedkontorer i vanskelige tider, har lokalbanken ingen andre steder å være enn i sitt lokalsamfunn. Lokalbanken kjenner sine kunder, stoler på sine kunder og er opptatt av å følge kundene sine i både gode og vanskelige perioder. Vi lever tett på næringslivet og bidrar effektivt ved å gjøre gode vurderinger. Dette er fordi vi har mange ansatte med høy kompetanse om næringslivet og at vi gir næringslivslederne gode og raske tilbakemeldinger og råd som er viktige for bedriften deres. Vi er tett på, og gjør beslutninger lokalt, som ofte gir kundene våre både nærhet, kompetanse og raske beslutninger i utfordrende situasjoner.

SpareBank 1 Helgeland gir store verdier tilbake til lokalsamfunnet i form av utbytte til våre lokale egenkapitalbeveiere, og i form av å gi utbytte på vår samfunnsseide kapital. Utbyttet på den samfunnsseide kapitalen gir vi i form av gaver til bærekraftige og samfunnsnyttige formål innen idrett, kultur, kompetanse og forskning. Dette kommer alle de 18 kommunene til gode, og gir en drivkraft for vekst innen frivillighet, trivsel og bolyst på Helgeland. Trivsel og bolyst fører ikke nødvendigvis til at flere flytter til Helgeland; men det fører til at flere velger å bli. Når det er sagt, jobber vi bevisst med å bidra til at Helgeland blir kjent utenfor regionens grenser, og dette skal vi fortsette med.

Helgeland har et godt diversifisert næringsliv med en god balanse mellom en pulserende og eksportrettet privat sektor og en stabiliserende offentlig sektor. Lakseoppdrett og industribedriftene er lokomotivene på Helgeland og skaper store ringvirkninger i det øvrige næringslivet. Når det investeres kapital og kompetanse i de lokale hjørnesteinsbedriftene, betyr dette mye for hele lokalsamfunnets framtidstro.

Også innenfor landbruket og turismen er det stor optimisme på Helgeland. Flere unge gårdbrukere tar sats, bygger nye driftsbygninger og effektiviserer drifta for framtida. Stadig flere turister fant veien til Helgeland i koronaårene og aktivitetene vi har å tilby de som kommer hit på ferie blir stadig flere, og potensialet for flere arbeidsplasser i reiselivsnæringen er stort.

Vi trenger et Helgeland som er «tettere sammen» ikke bare i fysiske termer. Skal Helgeland utvikles og vokse videre trenger vi samarbeid og samhandling om en felles retning på tvers av næringer, kommuner og byer. Vår største utfordring som region er hvordan vi skal få flere unge mennesker, kompetente arbeidstakere, gründere og ildsjeler til å være drivkrefter for bærekraftig vekst på Helgeland. Den utfordringen vil vi fortsette å jobbe med i årene som kommer.

Hanne Nordgaard
Administrerende direktør

Privatmarkedet

SpareBank 1 Helgeland er Lokalbanken for både lokalbefolkningen på Helgeland og for utflyttede helgelendinger i Norge og verden. Over 65 prosent av helgelendingene regner SpareBank 1 Helgeland som sin hovedbankforbindelse, og relasjonen mellom kundene og banken er sterk.

NYE SAMARBEIDSPARTNERE OG ET BOLIGMARKED I VEKST

Konkurransen i bankmarkedet var betydelig også i 2021. Konkurransen fra nasjonale og internasjonale banker som har inngått avtaler med ulike norske fagforeningsforbund og interesseorganisasjoner har økt merkbart. Å rigge banken for å være konkurranse-dyktig opp mot disse aktørene var en av årsakene til at banken i mars gikk inn i SpareBank 1-alliansen og endret navn til SpareBank 1 Helgeland.

SpareBank 1 Helgeland har i 2021 hatt en utlånsvekst i privatmarkedet på 45,5 prosent inkludert alle lån som ble overdratt fra SpareBank 1 Nord-Norge som ledd i den strategiske transaksjonen. Dette ligger på nivå med markedsveksten for Helgeland totalt sett. Ambisjonen fremover er å ha en lønnsom vekst i takt med markedet, og gi våre kunder flere gode produkter innen bank, forsikring og sparing.

Det har i 2021 vært høy aktivitet i boligmarkedet på Helgeland. Boligprisene har fortsatt en forsiktig positiv utvikling relativt upåvirket av den pågående pandemien. Prisen per kvadratmeter er økt med 10,5 prosent mot fjoråret, mens eneboliger har hatt en oppgang på 14,6 prosent mot fjoråret. Nivået ligger fortsatt langt under Trondheim og Oslo.

SPARING OG FORSIKRING

Innskuddsveksten i privatmarkedet har i 2021 vært 26,1 prosent, inkludert innskudd som ble overdratt fra SpareBank 1 Nord-Norge. Til tross for et rekordlavt rentenivå på banksparing er dette den formen for sparing som ligger helgelendingenes hjerte nærmest. Dette innebærer at våre kunder sparer mindre og får mindre avkastning, og derfor er det en prioritert oppgave å få ut budskapet om hvor viktig det er å spare langsiktig og at pengene bør plasseres et sted hvor det forventes realavkastning over tid slik som langsiktig aksje- og kombinasjonsfond.

Banken har lyktes veldig godt i salg av skade- og personforsikring for Fremtind Forsikring over flere år, og er den største forsikringsleverandøren på Helgeland med en markedsandel på 23 prosent. Fra 1. januar 2022 endret SpareBank 1 Helgeland samarbeidspartner for

salg av skade- og personforsikringer og startet salg for Fremtind Forsikring. Fremtind er et resultat av en fusjon mellom forsikringsselskapene til SpareBank 1 og DNB og er selskapets eiere. Fremtind er et av Norges største forsikringsselskap og ikke minst den største leverandøren til forsikring som selges i bank både for privat og bedriftsmarkedet. Det er mange på Helgeland som er organisert i LO og disse kan kjøpe forsikringer gjennom sitt LO-forbund.

NY PARTNER PÅ SALGSPANTLÅN

SpareBank 1 Helgeland avsluttet sitt samarbeid og eierskap i Brage Finans og kjøpte oss deretter inn med en eierandel på 15 prosent i SpareBank 1 Nord-Norge Finans (SNN Finans). De tekniske løsningene er mer integrert som gjør det lettere for kunden å ha oversikt, og den digitale kjøpsløypen er bedre. Rådgiverne har hatt stort fokus på salgspantlån som har resultert i stadig større andel av markedet for finansiering av biler, båter og andre kjøretøy.

STADIG BEDRE DIGITALT, MEN RÅDGIVING FRENDELES LIKE SENTRALT

Bruken av bankens digitale kundeflater fortsetter å øke. Mobilbanken har i antall pålogginger, blitt vår mest brukte kanal; og med mobilbanken har du praktisk talt banken i lommen, tilgjengelig hele døgnet. Den nye mobilbanken som ble tatt i bruk da banken gikk inn i SpareBank 1-alliansen ble veldig godt mottatt. Ikke så underlig, kanskje, da norske bankkunder har kåret denne mobilbanken til en av Norges beste.

Nytt i 2021 er at vi har tatt i bruk en digital helper i kommunikasjonen med kundene våre. Chatboten svarer på en rekke spørsmål på en utmerket måte og gir raskt svar uten at kunden må vente i telefonkø.

I det personlige møtet mellom banken og kunden er digitale hjelpere og selvbetjente løsninger like aktuelt. Dette gjelder særlig når kunden skal foreta store investeringer eller investere i noe for første gang. Det personlige møtet er også av stor betydning når kundene våre er i livssituasjoner som oppleves som vanskelige og hvor økonomiske råd og veiledning har stor betydning.

Bedriftsmarkedet og status om næringslivet på Helgeland

Banken ble en del av SpareBank 1-alliansen 15. mars 2021. Det har gitt banken tilgang til nye og forbedrede produktområder, spesielt innenfor betalingsformidling, nett- og mobilbank, regnskapstjenester, og offentlig sektor. Inntreden i alliansen har i tillegg gitt en faglig tilknytning og nettverk med de øvrige bankene, som kommer bankens rådgivere og kunder til gode. Med nye produktleverandører innenfor kort- og betalingsformidling, finans (SpareBank 1 Nord-Norge Finans AS), og regnskapstjenester (SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS).

Bedriftsmarkedet på Helgeland er variert og godt. Til tross for et år med Covid-19 har næringslivet generelt fortsatt å vokse. Pandemien har dog hatt noe innvirkning på reiselivsaktørene, men ikke så mye som en kunne frykte. Øvrig næringsliv er godt diversifisert med primærnæringer, industri, privat tjenesteyting, transport, forsknings- og utviklingsmiljø, varehandel, og offentlig sektor.

Den kraftproduserende industri er stor på Helgeland, noe som gir godt grunnlag for metallsmelteverkene, gruvebedriftene, og treindustrien i regionen. Dette har også vært avgjørende for etableringen av Freyr sin batteriproduksjon i Mo i Rana. Men også prosessindustri erfaringen som industrien besitter er viktig for å tiltrekke seg nye virksomheter til Helgeland, bl.a med etableringen av Bergen Carbon Solution AS sin virksomhet for utvikling av nye grønne materialer. Med Mo Industripark AS, som er Norges største gjenvinningsbedrift, utvikling på havbruk og landbasert oppdrett, er Helgeland i førersete for det grønne skiftet.

Banken gjorde i 2021 en større samfunnsanalyse av Helgeland mot 2035 i samarbeid med Menon Economics. Analysen viser en mulighet for en betydelig vekst i bo og arbeidsmarkedet. Analysen viser et potensial for 9.000 nye arbeidsplasser basert på etablering av ny storflyplass, batterifabrikk, økt reiselivsatsning og landbasert oppdrett. Dette vil gi dertil økt befolkningsutvikling, bolyst og boligutvikling.

INDUSTRI, BYGG OG ANLEGG

Som landets ledende industriregion er samarbeidet mellom akademia på Campus Helgeland, næringslivet og klyngeetableringene Arctic Cluster Team, Olje-Gassklynge Helgeland, og Havbruksnettverket Helgeland, avgjørende for en betydelig utvikling for

nye produkter og tjenester på Helgeland. Batteriproduksjonen til Freyr betinger betydelig boligutbygging i Rana, som startet høsten 2021. Frem til 2023-2024 planlegges oppføring av boligenheter i størrelsesorden 1.500 enheter som vil gi store ringvirkninger for byggenæringen.

TJENESTE, VAREHANDEL, REISELIV OG TRANSPORT

Tjenesteytende næringer er bredt sammensatt, og bidrar til viktige og gode servicetjenester for både etablerte og nyetablerte industribedrifter.

Varehandel er en bransje i omstilling, men i samarbeid med næringsaktørene, næringsforeningene, og banken, har bl.a. kampanjen "Handle lokalt" hatt stor suksess i 2021. Det har bidratt til å opprettholde god lokal varehandel, og spesielt i sportsbransjen hvor flere har hatt bedre utvikling under pandemien enn tidligere. Vareleveranser har vært et større problem enn etterspørselen.

Hotell- og reiselivsnæringen på Helgeland har hatt en god sommersesong med gode besøkstall. I takt med utbyggingen av ny storflyplass i Rana, planlegges det også ytterligere utbygging innen reiseliv med flere interessante prosjekter. Kultur, kurs- og konferansemarkedet er derimot fortsatt preget av pandemien.

HAVBRUK OG LANDBRUK

Havbruk- og landbruksnæringen er regionens fjerde største sektor.

Havbruksnæringen har fortsatt en god utvikling i 2021, og spesielt har interessen rundt landbasert lakseoppdrett økt betraktelig. Det planlegges tre større landbaserte oppdrettsanlegg på Helgeland som vil medføre store investeringer, og planlegges oppstart i 2022.

OFFENTLIG SEKTOR

Helgeland har en stabil og stor offentlig sektor spesielt i form av Brønnøysundregistrene, Statens Innkrevingsentral, og Nasjonalbiblioteket. Det bidrar til trygge og forutsigbare arbeidsplasser og tjenesteleveranser fra privat sektor.

En drivkraft for vekst, samarbeid og kompetanse på Helgeland!

SpareBank 1 Helgeland er Helgeland sin egen lokalbank, og det er på Helgeland vi satser. Som sparebank har vi en fantastisk mulighet til å kunne gi noe tilbake til den flotte regionen som vi er så stolte av å være en del av. Det innebærer blant annet at vi gir av vårt overskudd til lag, foreninger, klubber og organisasjoner, som igjen kan skape et godt og variert tilbud – spesielt for unge helgelendinger.

I tillegg til å skape glede, samhold og trivsel i små og store lokalsamfunn på Helgeland, har vi også fått en rekke unge og lovende helgelandsambassadører innen idrett og kultur. De drar ut i verden, og de kommer tilbake. De gir av sin kunnskap til kommende utøvere og bidrar til entusiasme og samhold i klubbene. De fleste av barna våre vil ikke stå øverst på seierspallen, men mange vil oppleve mestring, samhold og utvikle seg selv og sitt lokalmiljø. Alt dette er det vi verdsetter mest av alt. Og vi jobber med bredden fordi det betyr mest, men er også veldig bevisst på at det er bredden som skaper toppene. På den måten gjør vi livet på Helgeland enda litt bedre å leve.

BANKENS GAVEVIRKSOMHET

Siden oppstarten av vår gavevirksomhet i 2007 har banken gitt over 225 millioner kroner i gaver til allmenntilrette og samfunnsnyttige tiltak i hele denne regionen. Dette kommer mange lokalsamfunn, idrettslag, foreninger og barn og unge til gode, og det gir en drivkraft for vekst innen frivillighet, trivsel og bolyst.

I sin gavepolitikk prioriterer banken barn og unges oppvekstvilkår i bred forstand innenfor områder som:

- Idrett og kultur, samt opplevelser
- Helsefremmende tiltak
- Kunnskap og forskning, samt innovasjonstiltak
- Idretts- og Kulturstipend
- Drivkraftprisen – en samfunnspris

Disse satsingsområdene er på ulike måter hver for seg viktige for videre vekst og utvikling på Helgeland.

Forskerfabrikkens sommerskole i Brønnøysund var et av ikke alt for mange arrangement på Helgeland som lot seg gjennomføre i henhold til planen i 2021. Dette er en sommerskole som Forskerfabrikken, i samarbeid med Vitensenter Nordland, arrangerer for å nå ut til flest mulige barn og vise dem at naturvitenskap kan være skikkelig gøy. Vårt gavebidrag bidro til gratis sommerskole i Brønnøysund i år i kombinasjon med familiebilletttil Vitensenter Nordland. Mange barn hadde det forhåpentligvis gøy og lærte masse nyttig til skolestart.

Foto: Forskerfabrikken

BANKENS GAVETILDELINGER I 2021

Idrett og friluftsliv er en del av vår kulturarv, og et rikt kulturliv er en viktig faktor for stedsattraktivitet. Gode idretts- og kulturtilbud tiltrekker seg nye mennesker, noe Helgeland trenger for å møte rekrutteringsutfordringene vi står ovenfor. Nettopp derfor tok bankens gaveinstitutter inn bærekraftskriteriet; «God helse» som et av sine tildelingskriterier i 2021. Øvrige bærekraftskriterier brukt i vår tildelingspolitikk er:

- **Innovasjon/ Bærekraftige byer og lokalsamfunn/ Samarbeid og ansvarlig forbruk og produksjon**

Barn og unges oppvekstvilkår har høy prioritet i bankens gavetildeling. Vi vet at barne- og ungdomsårene har stor betydning for menneskers evne til å klare seg senere i livet, og på Helgeland er det mange frivillige lag og organisasjoner som legger ned et formidabelt arbeid for barn og unge. Det setter vi stor pris på og ønsker å være en aktiv medspiller og en god motivator gjennom utøvelsen av vår gavepolitikk.

2021 ble også et år som på veldig mange måter ble preget av den pågående koronapandemien, og alle de begrensningene som den har vært med på å legge ovenfor idretten, kulturen og andre aktiviteter.

Likevel har mange ulike typer lag og foreninger fått dra nytte av bankens gavepolitikk og samfunnsengasjement også dette året. Selv om mange av festivalene på Helgeland måtte avlyse eller kansellere, var det også noen som tok initiativet til å arrangere alternative kulturbegivenheter innenfor gjeldende smittevernsregler – arrangement som banken gjennom sin gavepolitikk var med på å støtte i en ellers vanskelig periode.

På tross av den pågående pandemien har likevel mange tiltak og prosjekter blitt iverksatt og gjennomført på Helgeland i 2021 - veldig mange av dem med støtte fra bankens Gavefond og Gavestiftelse. Ny storhall i Møsjoen og Sandnessjøen, fornyelse og oppgradering av ulike typer idrettsanlegg og skytebaner, nytt lysanlegg på fotballbanen på Olderskog i Vefsn og i Korgen, oppgradering av Havsbadet i Sandnessjøen, ny kulturarena på Sømna i regi av Sømna Kulturskaperi, ny Museum- og Vitensenterpark i Mo i Rana og mange ulike alternative festivaler, er eksempler på noen få av mange allmenntilgjengelige og samfunnsnyttige prosjekter på Helgeland som mottok gavemidler fra bankens Gavestiftelse i 2021. Samlet sett ble det gitt ut gaver for nærmere 18 millioner kroner fra bankens Gavefond og Gavestiftelse i dette året.

Karrieredagen er en stor yrkes- og utdanningsmesse som avholdes årlig i januar måned. Messen i 2021 ble avviklet som en digital utgave som følge av koronaen. Her fikk bedriftene presentert seg selv digitalt, de ulike yrkene på arbeidsplassen og hvilke yrkesgrupper de har behov for i årene fremover. Ved å gjennomføre arrangementet digitalt var man sikker på at så mange elever som mulig kunne delta, også ved en smittesituasjon hvor elevene hadde hjemmeskole. Dette er en messe som banken, gjennom sin Gavestiftelse har støttet hvert år helt siden 2015, og det var naturlig for oss også å bidra med gavestøtte også i år til denne alternative messen slik at den kunne gjennomføres digitalt i et vanskelig år. Foto: SpareBank 1 Helgeland

Havnafestivalen i Sandnessjøen var en av de festivalene som tok utfordringen med koronaen på strak arm og la opp til å arrangere alternative arrangement. Her et bilde fra Minihavna hvor barn og unge var invitert til en liten festival i festivalen.

Det siste barnearrangementet under festivalen ble avsluttet med avfiring av konfetti til stor begeistring for både store og små. Ifølge festivalledelsen ble hele dette alternative arrangementet en braksuksess og responsen fra publikum var overveldende.

Foto: Havnafestivalen

De største gavetildelingene i 2021 ble gitt til Vefsn kommune og den nye storhallen som planlegges der og til Blåhallen i Sandnessjøen i Alstahaug kommune. Her ble det gitt henholdsvis 2,5 millioner kroner og 1,5 million kroner fra bankens Gavestiftelse.

NÆRING, KUNNSKAP, FORSKNING OG UTDANNING

Framtiden vil stille krav til ny kunnskap og innovasjon og SpareBank 1 Helgeland bidrar med sin gavepolitikk aktivt i samarbeidsprosjekter med høyskoler, universitet, lokale kunnskapspark og næringsforeninger for å fremme lokal kompetanse og konkurransekraft. Nærmere 20 prosent av bankens samlede gavemidler er viet til næring, kunnskap, forskning og innovasjonstiltak siden oppstarten av gavevirksomheten i 2007. I 2021 tildelte blant annet banken gavemidler til Gründeruka og Karrieredagen sin digitale utgave, samt gavemidler til First Lego League Helgeland, Newtonrommet i Mosjøen og Forskerfabrikken Sommerskole i Brønnøysund. I tillegg er det gitt gavemidler til å gjennomføre en regional mulighetsstudie for Helgeland – Mulighetenes Helgeland. Denne undersøkelsen ble utført av Menon Economics AS og skulle tegne

et scenarie for Helgelands muligheter i et 15 års perspektiv. Resultatene fra studien viser at det er et enormt potensial i næringslivet på Helgeland. Regionen har en kombinasjon av naturgitte fortrinn og kompetanse som er bygd opp gjennom mange år i viktige hjørnesteinsbedrifter. Dette danner et svært godt utgangspunkt for videre vekst i regionen. Undersøkelsen ble presentert på bankens Drivkraftkonkurranse den 26. august 2021 i Mo i Rana.

IDRETTS- OG KULTURSTIPEND

Banken ønsker også å bidra til at unge talent innenfor idrett og kultur på Helgeland får oppmerksomhet og støtte til å satse videre på sitt talent. I 2021 var det 11 år siden banken startet opp med å dele ut slike stipend til talentfull ungdom på Helgeland. Pandemien som nå har vedvart i nesten to år har bidratt til svært mange endringer for oss alle. Blant annet har ikke idrettsungdom fått lov til å konkurrere med hverandre på nesten et og et halvt år. Kulturlivet har mer eller mindre ligget nede og unge kulturtalent har ikke fått anledning til å vise sitt talent på samme måte som i et normalår. Banken bestemte seg derfor for å flytte søknadsfristen for Idretts- og kulturstipend for 2021 frem til 31. mars 2022, samtidig som vi opprettholder

Fageråsbakkene: Onsdag 13. oktober 2021 var det offisiell åpning av Fageråsbakken i Mo i Rana. Mange møtte opp for å delta på begivenheten. Blant dem var Ranas ordfører Geir Waage og skipresident Erik Røste, som fikk æren av å klippe snora. Fageråsbakkene er det eneste helårs hoppanlegg i Nord-Norge og det er en fantastisk innsats fra frivillige som har bidratt til at dette nå er blitt en realitet. Det nærmeste helårs hoppanlegget ligger i Trondheim omtrent 50 mil unna. Fageråsbakkene vil etter utbyggingen bli det eneste hoppanlegg i Nord-Norge med muligheter til å arrangere NM både i hopp og kombinert både sommer som vinter. Bankens Gavestiftelse har bidratt med 1 million kroner til selv hoppanlegget, 125 000 kroner til forskjønnelse av området nedenfor og rundt bakkene og 250 000 kroner til prosjektet «Fageråsbakken digitalt». Hoppanlegget i Mo i Rana er ikke bare blitt et nytt hoppanlegg, men et landemerke for byen og hele regionen. På sikt kan dette anlegget trekke til seg hoppere fra hele Europa, samt gjennomføre internasjonale hopprenn. Det drømmes allerede om gjennomføring av et internasjonalt hopprenn i midnattssol midt på sommeren. Foto: RanaNO

søknadsfrist for stipendet i 2022 til den 30. november. Det vil med andre ord bli to stipendutdelinger i 2022. Ved å utsette fristen håper vi at flere får sjansen til å kvalifisere seg og søke.

Siden banken startet med stipendutdeling i 2011 har hele 114 unge talent på Helgeland mottatt dette stipendet. I kroner og øre har banken utbetalt 3.420.000 kroner i Idretts- og Kulturstipend til unge talent over hele Helgeland.

DRIVKRAFTSPRISEN

SpareBank 1 Helgeland har innstiftet samfunnsprisen «Drivkraftprisen». Prisen tildeles en person eller en virksomhet som har utmerket seg gjennom sitt engasjement for enkeltpersoner, grupper eller lokalsamfunn som helhet.

I 2021 gikk Drivkraftprisen til idrettspersonligheten Simen Garaas på Sømna. Simen er født og oppvokst på Sømna. Han var student i Trondheim i 5-6 år. Deretter flyttet han hjem til Sømna og har siden da vært lærer på Vik Skole. Simen har hele tiden vært svært aktiv i Sømna IL. Nesten hver ettermiddag og helg brukes på klubben og ungdommen han har ansvaret for. Han brenner for at ungdommen skal ha et godt tilbud og han har et ekstra øye til de som kanskje ikke kommer seg på trening, har foreldre som ikke er så engasjerte, eller ungdom som sliter litt. Simen kjører ofte rundt og henter ungdommer slik at de kommer seg på trening/kamper.

Simen er et sterkt og flott symbol på frivilligheten og han er et svært godt symbol på alle de unge frivillige som engasjerer seg for å skape økt aktivitet, gode opplevelse og bolyst for unge mennesker på Helgeland.

Simens innsats er også blitt lagt merke til tidligere og i 2019 fikk han tildelt hedersprisen fra Nordlands idrettskrets og var nominert som Nordlands kandidat til hedersprisen til Idrettsgallaen på Hamar.

Drivkraftprisen: Administrerende direktør i SpareBank 1 Helgeland, Hanne Nordgaard, deler her ut Drivkraftprisen for 2021 til Simen Garaas i Sømna IL under bankens Drivkraftskonferanse i Mo i Rana 26. august. Prisen består av et kunstverk produsert av en lokal helgelandskunstner og et pengebeløp på 100 000 kroner som må doneres bort til et eller flere veldedige formål.

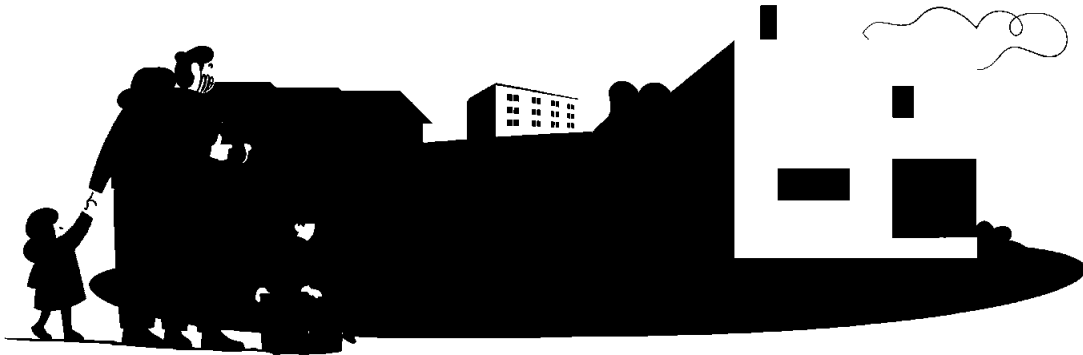
Foto: SpareBank 1 Helgeland

Idretts- og kulturstipend: Åtte unge idretts- og kulturtalent – av i alt 23 stipendmottakere på Helgeland - fikk utdelt sine priser i Mo i Rana like før jul i 2020.

Foto: SpareBank 1 Helgeland

Økonomiske utviklingstrekk 2021

Norsk økonomi har i løpet av 2021 hentet seg kraftig inn igjen etter tilbakeslaget som fulgte av pandemien og myndighetspålagte restriksjoner. Norges Bank har i to omganger hevet styringsrenten fra rekordlave null prosent, og har signalisert ytterligere tre rentehevinger i 2022. Aktiviteten i økonomien er tilbake på nivå før krisen inntraff, arbeidsledigheten er betydelig redusert og prisveksten har tatt seg opp. Høy vaksinasjonsgrad i befolkningen har dempet risiko for nye tilbakeslag og behov for nye restriksjoner som følge av virusmutasjoner.

GLOBAL ØKONOMI

Pandemien har i snart to år preget utviklingen i verdensøkonomien. Den økonomiske gjeninnhenting har vært sterk også internasjonalt med reduksjon i restriksjoner og økt mobilitet. Økende smittetrend som følge av spredning av omikronvarianten og nye smitteverntiltak har siden i fjor høst lagt en demper på veksten. Flaskehals i globale verdikjeder med påfølgende høy prisvekst i tillegg til høye strømpriser i Europa har påvirket vekstbildet negativt.

Ekspansiv penge- og finanspolitikk har bidratt til å dempe det økonomiske tilbakeslaget i de fleste land. Med stigende aktivitetsnivå, høyere inflasjon og fallende arbeidsledighet er det ventet at både penge- og finanspolitikken vil strammes til. Den amerikanske sentralbanken har signalisert nedtrapping av ekstraordinære pengepolitiske stimulanser gjennom støttekjøp av obligasjoner, og første renteheving siden 2018 er ventet i mars 2022. Den europeiske sentralbanken har tatt en mer avventende posisjon, og har signalisert renteheving først i starten av 2023.

Høyere priser på energi, råvarer, elektroniske komponenter og fraktrater har bidratt til markert oppgang i prisveksten. Utsikter til høyere prisvekst også i 2022 har bidratt til å trekke opp forventninger til høyere styringsrenter, noe som også har ført til større usikkerhet i aksjemarkedene.

Det er stor internasjonal usikkerhet om det videre forløpet av pandemien. Mye vil avhenge av vaksinasjonsgrad i befolkningen og effektiviteten til vaksinene mot nye mutasjoner. Samtidig er det risiko for fortsatt høy inflasjon, økende smitte og strenge myndighetspålagte tiltak.

NORSK ØKONOMI

I løpet av 2021 har norsk økonomi vært igjennom en rask innhenting, med sterk vekst i aktivitetsnivået og fallende arbeidsledighet. I Norge, som i resten av verden, har økt smittespredning av omikronvarianten mot slutten av fjoråret og omfattende smitteverntiltak lagt en demper på aktiviteten.

Våren 2021 startet myndighetene på en gradvis gjenåpning av samfunnet med lettelsener i smitteverntiltakene. Gjenåpningen førte til en solid oppgang i norsk økonomi, og i tredje kvartal steg BNP for fastlands-Norge med 2,6 prosent.

Norske husholdninger har spart betydelig mer enn normalt gjennom pandemiperioden, med begrensede muligheter til forbruk og preget av usikkerhet. I takt med gradvis avvikling av restriksjoner er det ventet at økt konsum i husholdningene, særlig av tjenester, vil bidra til å løfte aktiviteten i norsk økonomi fremover.

Strømprisene har økt markert siden høsten 2021, og det er utsikter til at prisene vil holde seg høye. Prisøkningen bidrar til å trekke ned disponibel realinntekt, selv om regjeringens strømstøtteordning reduserer effekten noe. Utsikter til høyere rentekostnader og mindre overføringer fra det offentlige med avviklingen av ekstraordinære støtteordninger kan dempe veksten fremover. På den annen side er det ventet høyere lønnsvekst.

For å avdemppe tilbakeslaget som følge av pandemien og statlige restriksjoner er det ført en svært ekspansiv penge- og finanspolitikk. Norges Bank kuttet styringsrenten til null prosent i mai 2020, og holdt renten på et rekordlavt nivå frem til september 2021. Sentralbanken begrunnet rentehevingen med markert oppgang i norsk økonomi etter gjenåpningen, og at aktivitetsnivået høsten 2021 var høyere enn før pandemien inntraff. Norges Bank hevet renten igjen i desember, til 0,50 prosent, og signaliserte samtidig i renteprosnosen tre ytterligere rentehevinger i løpet av 2022.

Ifølge nysaldert budsjett for 2021 er det anslått at de økonomiske tiltakene i møte med pandemien er på 90,4 milliarder kroner. Av dette er nær 34 milliarder til tiltak for bedrifter, herunder kompensasjonsordningen. Det er brukt om lag 20 milliarder i tiltak for husholdninger i 2021, hvorav brorparten gikk til Folketrygden. Resterende er målrettede tiltak for sektorer med kritiske samfunnsoppgaver.

UTVIKLINGEN PÅ HELGELAND

For Helgeland har den økonomiske effekten av pandemien i hovedsak begrenset seg til næringslivet og husholdningene som er rammet av de nasjonale tiltakene for å forhindre smittespredning. Mens enkelte næringer og husholdninger ble sterkt rammet av pandemien, viser likevel sentrale økonomiske utviklingstrekk ved utgangen av 2021 at Helgeland har klart seg godt gjennom pandemien.

Eiendomsmarkedet på Helgeland har hatt en betydelig forbedring gjennom året. Snittpris per kvadratmeter for leiligheter er økt med 10,5 prosent mot fjoråret, mens eneboliger har hatt en oppgang på 14,6 prosent mot fjoråret. Omsetningshastighet har holdt seg stabil i perioden, med tilhørende sesongvariasjoner. I pris ligger omsatte boliger omtrentlige på takst/verdivurdering. Kredittveksten har i 2021 vært på rundt 4 prosent for Helgeland.

Ved utgangen av året er arbeidsledigheten på Helgeland 1,3 prosent, mens tilsvarende nasjonale tall er på 2,2 prosent.

Større offentlige og private investeringsprosjekter på Helgeland bidrar til en forventning om gode økonomiske utsikter for Helgeland. Arbeidsledighet i regionen forventes å ligge på et stabilt lavt nivå, mens eiendomsprisene og kredittveksten forventes å ha sunn utvikling i året som kommer.

Mens enkelte næringer og husholdninger ble sterkt rammet av pandemien, viser likevel sentrale økonomiske utviklingstrekk ved utgangen av 2021 at Helgeland har klart seg godt gjennom pandemien.

Bærekraft

SpareBank 1 Helgeland bærekraftstrategi har tre hovedspor:

- FNs Bærekraftsmål
- FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift
- Miljøfyrtårnsertifisering etter nye bransjekrav

FNS BÆREKRAFTSMÅL

Bærekraftig utvikling er definert som «rammene for våre anstrengelser for å oppnå en høyere livskvalitet for alle mennesker», der «økonomisk utvikling, sosial utvikling og miljøvern samvirker og forsterker hverandre gjensidig.»

Alle de 17 målene er viktige og en del av en helhetlig arbeidsplan, men alle er ikke like relevante å innarbeide i SpareBank 1 Helgelands virksomhet. Under parolen «ingen kan gjøre alt, men alle kan gjøre noe» har vi plukket ut 5 bærekraftsmål (herunder 1-2 delmål) som skal ha fokus i SpareBank 1 Helgeland.

Mål 5 Likestilling mellom kjønnene

“Oppnå likestilling og styrke jenter og kvinners stilling”.

- Delmål 5.5: Sikre kvinner fullstendig og reell deltakelse og like muligheter til ledende stillinger på alle nivåer i beslutningsprosessene i det politiske, økonomiske og offentlige liv.

Mål 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

“Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle”.

Å skape økonomisk vekst og nye arbeidsplasser gjennom anstendig arbeid er en forutsetning for bærekraftig utvikling. Å skape arbeidsplasser av god kvalitet er en av de største utfordringene for alle land fram mot 2030.

- Delmål 8.3: Fremme en utviklingsrettet politikk som støtter produktiv virksomhet, opprettelse av anstendige arbeidsplasser, entreprenørskap, kreativitet og innovasjon, og stimulere til formalisering av og vekst i antallet svært små, små og mellomstore bedrifter, blant annet ved å sørge for tilgang til finansielle tjenester.
- Delmål 8.10: Styrke nasjonale finansinstitusjoners evne til å stimulere til og utvide tilgangen til bank- og forsikringstjenester, samt finansielle tjenester for alle.

Mål 9 Innovasjon og intrastuktur

“Bygge solid infrastruktur, fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og bidra til innovasjon”.

- Delmål 9.4: Innen 2030 oppgradere infrastruktur og omstille næringslivet til å bli mer bærekraftig, med en mer effektiv bruk av ressurser og større anvendelse av rene og miljøvennlige teknologiformer og industriprosesser, der alle land gjør en innsats etter egen evne og kapasitet.
- Delmål 9.5: Styrke vitenskapelig forskning, oppgradere næringslivssektorenes teknologiske evne og kapasitet i alle land, særlig utviklingsland, herunder og innen 2030 ved å stimulere til innovasjon og ved en betydelig økning i antall ansatte innenfor forsknings- og utviklingsvirksomhet per million innbyggere, samt ved å øke bevilgningene til offentlig og privat forskning og utvikling.

Mål 12 Ansvarlig forbruk og produksjon

“Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre”.

Bærekraftig forbruk og produksjon handler om å gjøre mer med mindre ressurser.

- Delmål 12.5: Innen 2030 betydelig redusere avfallsmengden gjennom forbud, reduksjon, gjenvinning og ombruk.
- Delmål 12.6: Stimulere selskaper, særlig store og flernasjonale selskaper, til å innføre bærekraftige arbeidsmetoder og integrere informasjon om bærekraft i sine rapporteringsrutiner.

Mål 13 Stoppe klimaendringene

“Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem”.

- Delmål 13.3: Styrke enkeltpersoners og institusjoners evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer og deres evne til tidlig varsling, samt styrke kunnskapen og bevisstgjøringen om dette.

Som Lokalbank har vi en viktig rolle for å oppnå FNs bærekraftsmål på Helgeland. Det vil si at vi vil skal være en drivkraft for vekst og være en aktiv verdiskaper, men samtidig ta hensyn til klima, miljø og sosiale forhold. Å stoppe klimaendringene og bidra til omstilling av næringslivet vil ha et særlig fokus i årene som kommer.

FNS PRINSIPPER FOR BÆREKRAFTIG BANKDRIFT

Tilpasning: Banker må tilpasse forretningsstrategien sin slik at den er i samsvar med enkeltmenneskers behov og samfunnets overordnede mål, slik det kommer til uttrykk i FNs mål for bærekraftig utvikling, Parisavtalen og i relevante nasjonale rammeverk.

Påvirkning og målsetting: Banker må kontinuerlig øke sin positive påvirkning og redusere sin negative påvirkning på mennesker, klima og miljø som følge av sine aktiviteter, produkter og tjenester. For å oppnå dette må banker sette og publisere konkrete mål på de områdene som har størst positiv og negativ effekt.

Kunder: Banker må jobbe proaktivt med sine kunder og oppmuntre til bærekraftig virksomhet og muliggjøre aktiviteter som skaper velstand både for nåværende og fremtidige generasjoner.

Interessenter: Banker må proaktivt samarbeide med interessenter for å oppnå samfunnets overordnede mål.

Styring og kultur: For å nå sine mål for ansvarlig og bærekraftig bankdrift, må banker implementere effektive styringsverktøy og en kultur for bærekraftig virksomhet.

Åpenhet og ansvarlighet: Banker må med jevne mellomrom gjennomgå sin individuelle og kollektive implementering av disse prinsippene, og være åpne om og ta ansvar for sin positive og negative påvirkning på samfunnets overordnede mål.

GJENNOMFØRTE TILTAK I SPAREBANK 1 HELGELAND 2021

Mål 5 Likestilling mellom kjønnene
SpareBank 1 Helgeland har økt fokuset på likestilling og igangsatt tiltak. Avdeling HR ved HR-sjef er ansvarlig for å lage en årlig samlet rapport for de tre innsatsområdene i «Likestilt arbeidsliv i SpareBank 1 Helgeland».

1. Inkluderende arbeidsmiljø
SpareBank 1 Helgeland vil tilbake til «toppskiktet» i opplevd trivsel og fornøydhet med arbeidsmiljøet, med samarbeid internt, mulighetene for faglig utvikling og opplevelsen av gjennomgående godt lederskap.

2. Likelønn
SpareBank 1 Helgeland ønsker å være god på likelønn, det vil blant annet si at lønnsgapet mellom kvinner og menn må reduseres.
3. Rekruttering
SpareBank 1 Helgeland ønsker å være god på rekruttering, både internt og eksternt. Dette gjennom å sikre det mangfoldet i kompetanse, erfaringsbakgrunn, personlige egenskaper og kjønn som gjør at banken er den bedriften vi vil være. Banken skal være en attraktiv og utfordrende kompetansearbeidsplass, både for medarbeidere og ledere.

Mål 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

- Til tross for utfordringer rundt Covid 19, ble drivkraftkonferansen arrangert i 2021. Dette er en viktig arena for næringslivet på Helgeland for erfaring og kompetanseutveksling.

Mål 9 Innovasjon og infrastruktur

- SpareBank 1 Helgeland har i forbindelse med drivkraftkonferansen lansert et kompetansestipend. Målgruppen er bedrifter som har ansatte som fremmer entreprenørskap, skaperevne og kompetanseutvikling på Helgeland.

Mål 12 Ansvarlig forbruk og produksjon

- SpareBank 1 Helgeland er resertifisert som miljøfyrtårn på alle lokasjoner, samt virksomheten som helhet.

Mål 13 Stoppe klimaendringene

- SpareBank 1 Helgeland har i 2021 etablert grønt produktrammeverk for grønne utlån
- Vi har utstedt 2 grønne obligasjoner totalt 1 milliard kroner.
- Implementert rutine for kartlegging av bærekraft hos våre leverandører

Bærekraft er en stadig viktigere del av bankens risikovurdering. Gjennom 2021 implementerte vi bærekraftspolicy og har sammen med SpareBank 1-alliansen vært med å utvikle en modell for å kartlegge klima og bærekraftsrisiko hos våre bedriftskunder.

Planlagte tiltak i SpareBank 1 Helgeland

For å oppnå bærekraftsmålene og tiltakene skal det innarbeides i bankens overordnede styringsdokumenter, etiske regelverk og i relevante delstrategier (finansstrategi, kredittstrategi, kommunikasjonsstrategi, innkjøpsstrategi og eierstrategi).

Vi vil iløpet av 2022 utarbeide ny strategi for vårt bærerftsarbeid.

FØLGENDE TILTAK ER DEFINERT

Mål 5: Likestilling mellom kjønnene

- Følge vedtatte retningslinjer og oppnå definerte mål for likestilt arbeidsliv.
- Målsetningen med bankens lønnsystem (ref. Bedriftsavtalen) er at det skal være likestilt og likeverdig.
- Likestilling, mangfold og lik lønn for likt arbeid innarbeides som bærende prinsipp i ny HR strategi.

Mål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst

- SpareBank 1 Helgelands visjon er å være en drivkraft for vekst på Helgeland. Vi skal i vår kredittgivning fokusere på at den økonomiske veksten vi bidrar til skal være bærekraftig.
- SpareBank 1 Helgelands forretningside: SpareBank 1 Helgeland er den lønnsomme og ledende lokalbanken som bygger framtidens Helgeland. Fremtidens Helgeland må forutsettes å være bygget på FNs bærekraftsmål.
- Vi skal bidra til etablering av innovative miljøer og prosjekter som entreprenørskap i videregående skoler, mentorordninger, Gründer tiltak og vekstmiljøer.
- Jobbe for nasjonale rammebetingelser for små/mellomstore sparebanker for å sikre vår konkurransekraft og tilgang til kapital for det lokale næringslivet.

Mål 9: Innovasjon og infrastruktur

- SpareBank 1 Helgelands visjon er å være en drivkraft for vekst på Helgeland. Vi skal i vår kredittgivning fokusere på at den økonomiske veksten vi bidrar til skal være bærekraftig.
- Vi skal bidra til etablering av innovative miljøer og prosjekter som entreprenørskap i videregående skoler, mentorordninger, Gründer tiltak og vekstmiljøer.
- Jobbe for nasjonale rammebetingelser for små/mellomstore sparebanker for å sikre vår konkurransekraft og tilgang til kapital for det lokale næringslivet.
- Drivkraftkonferansen 2022 har tema Miljø, bærekraft og energi. Vi ønsker med denne konferansen å invitere næringslivet til en felles arena for faglig påfyll og fokus på hvordan vi sammen kan skape bærekraftig vekst på Helgeland.

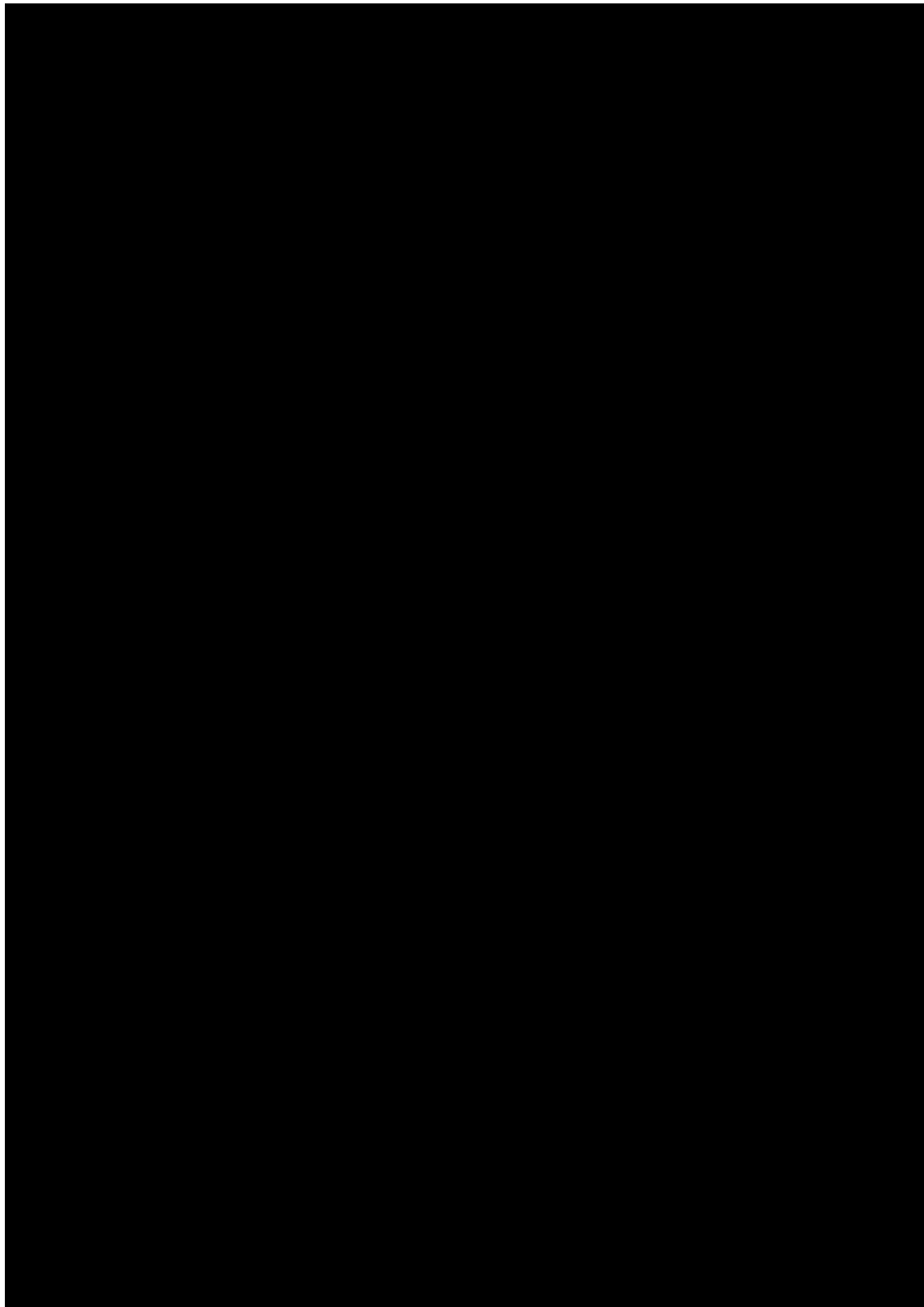
Mål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

- Det er viktig for oss å ha intern fokus på bærekraft. I 2022 har vi satt egne mål på bankens egne klimautslipp, og definert forbedringsområder innenfor kildesortering og papiravfall.
- Rapportere på fastsatte klima- og miljøindikatorer ihht disse, innenfor:
 - o Kredittgivning
 - o Finansiering
 - o Obligasjoner
 - o Spareprodukter/plassering av kundenes innskudd
 - o Forvaltning av virksomhetens egne midler

Mål 13: Stoppe klimaendringene

- Klimarisiko er kredittisiko, og dette skal belyses i vår risikovurdering i kredittsakene.
- Vi skal utvikle produkter som stimulerer til klima- og miljøsmart adferd.
 - o Nye produkter og løsninger skal lanseres i første halvår 2022.

STYRETS ÅRSBERETNING

Styrets årsberetning 2021

Innledende kommentar 2021

SpareBank 1 Helgeland er en selvstendig sparebank med klar målsetting om å være den ledende banken og en drivkraft for vekst på Helgeland. SpareBank 1 Helgeland er den eneste banken med hovedkontor i regionen. Bankens sterke markedsposisjon kombinert med faglig kompetanse, konkurranseverdige priser og god soliditet gjør at banken er godt rustet til å møte konkurransen fremover. Bankens kontorer i 4 kommuner på Helgeland og var ved inngangen til året den 11. største sparebanken i Norge. Fra 15. mars 2021 ble Sparebank 1 Helgeland en del av SamSpar og SpareBank 1-alliansen.

Hovedtrekk

- Stabil basisdrift gjennom året
- Resultat før skatt utgjorde 264 mill. kr., mot 390 mill. kr. i 2020
- 12 mnd. utlånsvekst 33,6 (0,1) % inkl. boligkreditt
- 12 mnd. innskuddsvekst 26,1 (-1,5) %
- Egenkapitalavkastning etter skatt (justert for hybridkapital) på 6,5 (9,7) %
- Ren kjernekapitaldekning på 18,0 (18,8) % og uvektet kjernekapitalandel på 9,4 (10,5) %
- Styret foreslår overfor bankens forstanderskap å utdele utbytte for 2021 på kroner 3,2 per egenkapitalbevis

Om SpareBank 1 Helgeland

Historikk

Den 1. april 2005 ble dagens SpareBank 1 Helgeland etablert ved fusjon mellom Sparebanken Rana og Helgeland Sparebank.

Helgeland Boligkreditt AS ble etablert i november 2008 som et heleid datterselskap av banken. Selskapet fikk konsesjon som finansforetak i februar 2009 og ble etablert for å være bankens foretak for utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett.

Forstanderskapet i banken fattet den 26. oktober 2010 vedtak om å konvertere deler av bankens grunnfond til eierandelskapital ved utstedelse av egenkapitalbevis. De nye egenkapitalbevisene ble gitt vederlagsfritt til Sparebankstiftelsen Helgeland, som ble opprettet samtidig med konverteringen. Banken utstedte egenkapitalbevis for til sammen nesten 605 mill. kr. som ble overført til stiftelsen.

I mars 2020 kunngjorde SpareBank 1 Helgeland og SpareBank 1 Nord-Norge et fremtidsrettet og strategisk banksamarbeid på Helgeland. Samarbeidet medførte at banken kjøpte SpareBank 1 Nord-Norges portefølje på Helgeland og blir en del av SpareBank 1-alliansen.

Visjon, forretningsidé og strategi

Konsernet har som visjon å være en drivkraft for vekst på Helgeland. Forretningsideen er å være en lønnsom og ledende lokalbank som bygger fremtidens Helgeland. SpareBank 1 Helgeland skal tilby finansielle produkter og tjenester til privatkunder, små og mellomstore bedrifter, kommuner og institusjoner tilknyttet Helgeland.

Konsernet har en strategisk målsetting om å opprettholde sin sterke markedsposisjon og være en aktiv støttespiller i utviklingen av regionen. Utlånsvirksomheten skal hovedsakelig være konsentrert om Helgeland. Konsernet

skal være en attraktiv, positiv og utviklende kompetansearbeidsplass og skal tilstrebe en kjønnsmessig lik representasjon i styrende organer og ledelse.

Sparebank 1 Helgeland sin målsetting er å gi eierne en god og stabil langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning. De to eiergrupperingene skal likebehandles. Inntil halvparten av overskuddet kan utbetales som utbytte og gaver.

Konsernet har et langsiktig lønnsomhetsmål om en egenkapitalavkastning minst på linje med sammenlignbare banker, p.t. 11 % etter skatt.

Måltallet for ren kjerne- og total kapitaldekning er på 1 % over regulatoriske krav, på nåværende tidspunkt utgjør dette henholdsvis 17,0 %, og 20,5 %. Banken har i måltallet tatt høyde for kommende økning i systemrisikobuffer og motstyklisk bufferkrav på inntil 2,5 %. Kostnader i prosent av inntekter på 40 %, en innskuddsdekning på minst 60 %, og en personmarkedsandel på minst 60 %.

Konsernets virksomhetsområde

Virksomheten er i hovedsak konsentrert om tradisjonell bank- og finansieringsvirksomhet med tilhørende formidlingstjenester som salg av spare-, plasserings-, og forsikringsprodukter, samt leasing og salgspantlån.

Konsernet betjener i hovedsak personmarkedet, næringsliv, lag/foreninger og offentlig sektor på Helgeland.

Konsernet driver også eiendomsutleie gjennom sine datterselskaper og har strategisk eierskap i tilknyttede selskaper og produktselskaper.

Datterselskaper

Helgeland Boligkreditt AS

Selskapet har konsesjon som kredittforetak med tillatelse til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Selskapets hovedformål er å tilby gunstige boliglån og å sikre konsernet stabil og langsiktig finansiering til konkurranseverdige vilkår. Banken eier 100 % av aksjene i selskapet. Daglig leder leies ut fra banken i 25 % stilling. Foretaket forventes å bygges ned løpende etter forfallene på innlånene som følge av tilgang til finansiering gjennom SpareBank 1 Boligkreditt.

AS Sparebankbygg

Virksomheten består av å eie og drive utleie av lokaler i Storgt. 75 i Brønnøysund, hvor banken er største leietaker. Selskapet er lokalisert i Brønnøy kommune. Banken eier 100 % av aksjene i selskapet. Selskapet har ingen ansatte.

SpareBank 1 Helgelands Eiendomsselskap AS

Selskapet driver utleie av fast eiendom med beliggenhet i Mosjøen, hvor banken er største leietaker. Banken eier 100 % av aksjene i selskapet. Selskapet har ingen ansatte.

Bankbygg Mo AS

Virksomheten består av å eie og drive utleie av forretningslokaler i Jernbanegata 15 i Mo i Rana. Bankens største leietaker i bygget og banken eier 99,5 % av andelen i selskapet. Selskapet har ingen ansatte.

Storgata 73 AS

Selskapet er et eiendomsselskap i Brønnøysund. Banken eier 56 % av aksjene i selskapet. Selskapet har ingen ansatte.

Strendene Utviklingsselskap AS

Selskapet er et eiendomsselskap i Sandnessjøen. Banken eier 100 % av aksjene. Selskapet har ingen ansatte. Foretaket

20

STYRETS ÅRSBERETNING

forventes avvirket i løpet av 2022 som følge av salg foretakets eiendom.

SpareBank 1-alliansen

SpareBank 1 Helgeland ble en del av SpareBank 1-alliansen den 15. mars 2021. Alliansen er Norges nest største finansgruppering, og består av 14 selvstendige banker som er fullverdige leverandører av finansielle produkter og tjenester til privatpersoner, bedrifter og organisasjoner. Bakgrunnen for alliansesamarbeidet er å levere attraktive produkter og tjenester med et spesielt fokus på gode kundeopplevelser.

SpareBank 1 banksamarbeidet utvikler og leverer felles tjenester innenfor IT, merkevare- og forretningskonsepter, kompetanse og innkjøp.

Produkt- og allianseselskaper

SpareBank 1 Gruppen AS

Banken har et indirekte eierskap i flere allianseselskaper gjennom sin eierandel i Samarbeidende Sparebanker AS på 3 %. Dette tilsvarer blant annet en indirekte eierandel på 0,59 % i Fremtind Forsikring AS.

SpareBank 1 Betaling

SpareBank 1 Helgeland har en eierandel på 2,86 %. Selskapet har som mål å videreutvikle Vipps sammen med de øvrige eierne.

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS er et norsk finansforetak med organisasjonsnummer 930 050 237. Selskapet tilbyr leasing og salgspantlån. Banken har en eierandel på 15 % i foretaket.

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er opprettet av bankene i SpareBank 1 Alliansen for å dra nytte av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. SpareBank 1 Boligkreditt har IRBA godkjenning. Eierskap i SpareBank 1 Boligkreditt AS er basert på en dynamisk modell, der eierskapsbrøken varierer med porteføljestørrelse. Ved utgangen av 2021 har SpareBank 1 Helgeland en eierandel på 2,05 %, og et volum på 4.581 mill.kr. i overført portefølje.

Eiendomsmegler 1 Nord-Norge AS

Eiendomsmegler 1 Nord-Norge AS er et norsk eiendomsmeglingsforetak med organisasjonsnummer 931 262 041. Selskapet driver eiendomsmeglervirksomhet i Nord-Norge og har en markedsandel av brukt-boligsalg på 33,5 % i 2020. Banken har en eierandel på 15 % i Eiendomsmegler 1 Nord-Norge.

Regnskapshuset SpareBank 1 Nord-Norge

SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS er et norsk regnskapsforetak med organisasjonsnummer 851 987 142. Selskapet er en ledende totalleverandør av regnskaps- og rådgivningstjenester for bedrifter, lag og foreninger i Nord-Norge. Banken har en eierandel på 15 % i foretaket.

Marked

Banken har sitt hovedmarked i de 18 Helgelandskommunene avgrenset av Saltfjellet i nord og grensen mot Trøndelag i sør. De største byene/tettstedene i markedet er Mo i Rana, Mosjøen, Brønnøysund og Sandnessjøen. Befolkningen i disse bykommunene omfatter ca. 60 % av befolkningen på hele Helgeland, som er ca. 78.000 innbyggere. Den største konkurrenten på Helgeland er DNB Bank ASA. SpareBank 1 Helgeland har en sterk og ledende markedsposisjon innenfor personkundemarkedet, med en markedsandel på rundt 60 %

av alle boliglånkunder på Helgeland. Konkurransen er betydelig i hele markedsområdet.

SpareBank 1 Helgeland tilbyr rådgivning og finansielle løsninger til sine kunder gjennom kompetente rådgivere. Banken har et stort distribusjonsnett på Helgeland, samt moderne løsninger for å betjene kunder i digitale kanaler. Banken har som mål at alle PM rådgivere skal være autoriserte finansielle rådgivere.

SpareBank 1 Helgeland har også en sterk markedsposisjon overfor små- og mellomstore bedrifter, med en markedsandel på godt over 60 % på Helgeland. I landbrukssegmentet, som tradisjonelt er et lavrisikosegment, er banken ledende med en markedsandel på rundt 80 %.

Bankens næringsportefølje består i det vesentlige av små og mellomstore bedrifter innen ulike næringer. Bankens rådgivere har spisskompetanse innen mange bransjer og tilbyr næringslivet profesjonell rådgivning. Bankens markedsområde er Helgeland. Kun unntaksvis følges gode bedriftskunder ut av regionen.

Eierstyring og selskapsledelse

SpareBank 1 Helgelands prinsipper og policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhet er innenfor lover og forskrifter, og i tråd med allmenne og anerkjente normer og standarder. God virksomhetsstyring i SpareBank 1 Helgeland omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter. Dette for å sikre et godt samspill mellom bankens ulike interessenter som egenkapitalbevisiere, långivere, kunder, ansatte, ledelse, styringsorganer og samfunnet for øvrig.

Virksomhetsstyringen skal sørge for en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir iverksatt og nådd. Konsernets risikostrategi og den overordnede styring av operasjonell risiko er styringsdokumenter som årlig gjennomgås av styret. Styringsdokumentene er en viktig del av konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll, og gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikoprofil og risikoappetitt.

SpareBank 1 Helgeland legger vekt på å etterleve prinsippene som er gitt i Norsk anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse.

SpareBank 1 Helgeland har sammenholdt egen policy med den reviderte norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse, samt relevante prinsipper fra European Banking Authority anbefalinger på området. Det er styrets oppfatning at bankens virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med norsk anbefaling.

Det er i 2021 avholdt 16 styremøter i banken. Oppfølging av strategi, strukturedringer, risiko- og kapitalstyring, lønnsomhet og inntreden i Sparebank 1-alliansen, har vært styrets fokusområde. Styret har utarbeidet en årsplan for sitt arbeid. Det legges vekt på å sikre tilstrekkelig kunnskap og kompetanse blant styrets medlemmer. Det er gjennomført egenevaluering av arbeidsform, kompetanse, prioriteringer og samarbeid mellom styre og ledelse.

Styret har som et ledd i sitt arbeid nedsatt revisjonsutvalg, risikoutvalg og godtgjørelsesutvalg. Utvalgene skal se til at SpareBank 1 Helgeland har en uavhengig og effektiv intern og ekstern revisjon, at regnskaps- og risikorapportering er i samsvar med lover og forskrifter, samt bidra til å fremme og gi incentiver til god styring og kontroll med foretakets risiko,

STYRETS ÅRSBERETNING

motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter. Medlemmene i risikoutvalget er Bjørn Andreas Krane (leder), Siw Moxness og Rolf Eigil Bygdnes. Medlemmer i revisjonsutvalget er Siw Moxness (leder), Bjørn Andreas Krane og Rolf Eigil Bygdnes. Medlemmer i godtgjørelsesutvalget er Bjørn Krane (leder), Marianne Steinmo og Birgitte Lorentzen (ansatte-representant). Revisjonsutvalget har avholdt 5 møter, risikoutvalget 8 møter og godtgjørelsesutvalget 3 møter i 2021.

En fylldigere redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse finnes i eget kapittel i årsrapporten.

Årsregnskap 2021

Regnskapsprinsipper

SpareBank 1 Helgeland utarbeider konsernregnskapet og morbankens regnskap i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS). Konsernregnskapet fremkommer ved konsolidering av regnskapene til morbanken og datterselskapene. Nærmere beskrivelse av regnskapsprinsippene er gitt i noter til årsregnskapet.

I årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn. Konsernet er ikke involvert i rettsvister som vurderes å ha betydning for konsernets soliditet eller lønnsomhet. Styret kjenner ikke til forhold etter årsskiftet som har vesentlig betydning for årsregnskapet. Tallene det refereres til er konserntall med mindre det er angitt at de gjelder morbanken.

Hovedtrekk

Konsernet fikk et resultat før skatt på 264 (390) mill. kr.

Resultat etter skatt 205 (340) mill. kr gir en egenkapitalavkastning etter skatt justert for hybridkapital på 5,4 (9,7) %. Resultat per egenkapitalbevis er kr 5,5 (12,0).

Det foreslås en utdelingsgrad på 50 (12) % av utbyttegrunnlaget som gir et kontantutbytte på kr 3,2 (3,1) per egenkapitalbevis.

Nøkkeltall 31.12.21:

(sammenligning per 31.12.20)

- Nettorente i % av forvaltning 1,69 (1,77) %
- Kostnader i % av forvaltning 1,07 (1,37) %
- Nedskrivninger på utlån i prosent av brutto utlån 0,20 (0,18) %
- Resultat pr EK-bevis utgjør kr 5,5 (12,0)
- 12 mnd. utlånsvekst 33,6 (0,1) %
- 12 mnd. innskuddsvekst 26,1 (-1,5) %
- Ren kjernekapitaldekning 18,0 (18,8) %
- Totalkapitaldekning 22,3 (23,1) %

Se også note for øvrige nøkkeltall.

Nettorenten

For 2021 er netto rente- og kredittprovisjonsinntekter 604 (598) mill. kr., en økning på 6 mill. kr. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør dette 1,69 (1,77) %. Nedgangen i netto renteinntekter fra inngangen av året er hovedsakelig knyttet til sterk konkurranse og prispress gjennom året.

Ved utgangen av 2021 utgjør inntektene på overførte lån til boligkredittforetak 8 mill. kr., og er klassifisert som provisjonsinntekter.

Konsernet har kostnadsført 18 mill. kr i bidrag til innskuddsgaranti- og krisefondet.

Netto provisjonsinntekter

Netto provisjonsinntektene for 2021 ble 107 (97) mill.kr., men inkluderer bonusprovisjoner fra skadeforsikring på 5 mill. kr. Disse nøytraliserer deler av de reduserte inntektene som følge av redusert reiseaktivitet og kortbruk i 2021. Breddesalg med fokus på forsikring og leasing vil fortsatt være et satsningsområde for banken. Av provisjonsinntektene er 8 mill.kr. provisjoner for overførte lån til boligkredittforetak.

Netto provisjonsinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble 0,30 (0,29) %.

Netto resultat fra finansielle instrumenter

Netto inntekter fra finansielle investeringer ble -3 (203) mill. kr, som er en nedgang på 206 mill. kr sammenlignet med 2020.

Nedgangen fra 2020 er relatert til betydelige gevinster og verdireguleringer i forbindelse med omfattende aksjesalg i fjor av daværende produkselskaper. I tillegg har endringer i pengemarkedsrenter og øvrig markedsuro i 2021 medført verdinedgang på verdipapirportefølje og fastrenter utlån.

I morbanken er utbytte fra Helgeland Boligkreditt inntektsført med 69 mill. kr, i første kvartal 2021.

Driftskostnader

Samlede driftskostnader for året 2021 ble 384 (462) mill. kr., herunder engangskostnader på 53 (146) mill. kr. tilknyttet Helgeland 1. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble kostnadene 1,07 (1,37), mens kostnader i forhold til inntekter ble 53,9 (51,2) %.

De høye driftskostnadene for 2021 skyldes i stor grad engangskostnader i forbindelse med Helgeland 1. Engangskostnadene inkluderer har nedskrivninger av ukurante eiendeler etter virksomhetsoverdragelsen. I tillegg er personalkostnadene og IT-kostnadene høyere enn fjoråret, dette skyldes at konsernet i en overgangsfase har hatt mye overtids- og vikarbruk, flere ansatte i et sluttepakkeløp og enkelte driftsavtaler som går ut i løpet av 2022. Eksklusive engangskostnadene knyttet til Helgeland 1 utgjør driftskostnadene 46,5 (35,0) % av inntektene. Holdes inntekt fra finansielle investeringer også utenfor blir nøkkeltallet 46,3 (45,1) %. Bankens måltall for kostnadsnivå er 40 % av totale inntekter.

Bankens sykefravær er høyere enn i 2020 og ble på 3,8 (3,1) %.

Resultatførte nedskrivninger på engasjement

For året er tap på utlån og garantier resultatført med 64 (51) mill.kr. I prosent av brutto utlån utgjør dette 0,20 (0,18) %.

Nedskrivningen er dels et resultat av beregnede tap, og dels konstateringer på tidligere avskrevne engasjement. Store deler resultatførte tap i 2021 er knyttet til individuelle nedskrivningsvurderinger. Av resultatførte nedskrivninger i 2021 utgjør 60 mill.kr. individuelle tapsvurderinger, mens resultatførte nedskrivninger som følge av modellberegningen utgjør 4 mill.kr. Tapene for året som helhet anses som moderate.

Det foreligger fortsatt usikkerhet knyttet til endelige konsekvenser som følge av pandemien, spesielt med tanke på hvordan bedrifter og personkunder fremover vil takle de økonomiske tapene som følge av pandemien. Med bakgrunn

STYRETS ÅRSBERETNING

i denne usikkerheten opprettholdes endringene i tapsmodellen. Ved utgangen av året utgjør tilleggsavsetningen 18 mill.kr.

Balanseutviklingen (konsern)

Forvaltningskapitalen utgjør 39,4 mrd. kr. De siste året har forvaltningskapitalen økt med 6.226 (-861) mill. kr eller 18,7 (-2,5) %. Økt forvaltningskapital skyldes i hovedsak høy innskuddsvekst og overtakelsen av SpareBank 1 Nord-Norges portefølje på Helgeland i fjerde kvartal 2021. Inklusive overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt utgjør forvaltningskapitalen ved utgangen av året 44,0 mrd.kr.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen viser hvordan SpareBank 1 Helgeland har fått tilført likvide midler og hvordan disse er brukt. Den er utarbeidet med utgangspunkt i brutto kontantstrømmer fra operasjonelle-, og investerings- og finansieringsaktiviteter. Likviditetsbeholdningen er økt med 234 mill. kr. forrige årsskifte.

Rentebærende verdipapirer

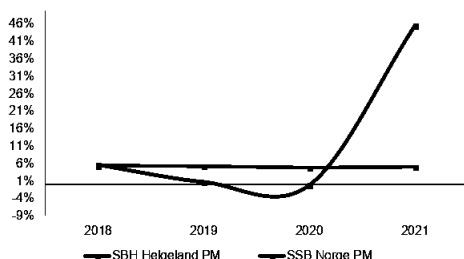
Konsernets beholdning av rentebærende verdipapirer per 31.12.21 var 5.211 (4.663) mill. kr. Durasjon portefølje er 1,6 (1,5) år. 100 % av porteføljen er ratet A+ eller bedre. 99,0 % er OMF (Obligasjoner med fortrinnsrett) eller stats-/kommunegaranterte obligasjoner.

Utlån

Ved utgangen av året utgjorde brutto utlån inkl. overførte lån til boligkredittforetak 37.005 mill. kr. Dette tilsvarer en utlånsvest på 9.316 mill.kr. eller 33,6 (0,1) % for 2021. Av konsernets utlån er 84,6 (83,3) % lånt ut til kunder på Helgeland.

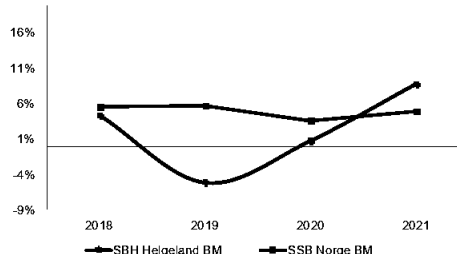
Av utlån inkl. overførte lån til boligkreditselskap utgjør 27.262 mill. kr, eller 73,7 (67,7) % lån til personkunder, hvorav 11.618 mill. kr er overført til boligkreditselskap. Utlån til personmarkedet har inklusive overførte lån til boligkreditselskap de siste 12 månedene økt med 8.529 (-40) mill. kr eller 45,5 (-0,2) %. Eksklusiv overførte lån i forbindelse med virksomhetsoverdragelsen er 12 mnd. veksten for personmarkedet 2,5 %.

Utvikling utlån i % PM (12 mnd)

bedriftsmarkedet er utviklingen inklusiv overførte lån til boligkreditt de siste 12 mnd. 787 (74) mill. kr eller 8,8 (0,8) %. Utviklingen inkluderer overførte bedriftsengasjementer fra SpareBank 1 Nord-Norge. Eksklusiv disse engasjementene er 12 månedsveksten for bedriftsmarkedet negativ med -5,5 %, og skyldes i all hovedsak avgang av to større bedriftsengasjement i løpet av første halvår. Ved utgangen av året utgjør utlån til næringsengasjement 9.743 (8.956) inklusive overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt.

Utvikling utlån i % BM (12 mnd)

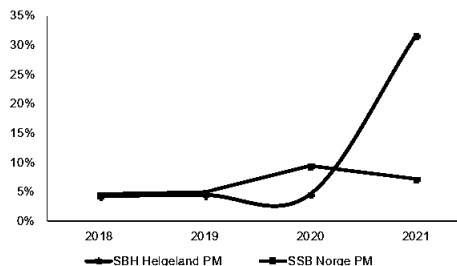

Innskudd fra kunder

Ved utgangen av året utgjorde kundeinnskuddene 23.552 mill. kr. Innskuddene har de siste 12 månedene økt med 4.868 (-275) mill. kr, eller 26,1 (-1,5) %. Konsernet har en stabil og lokal innskuddsmasse hvor 89,8 (89,8) % er innskudd fra kunder på Helgeland.

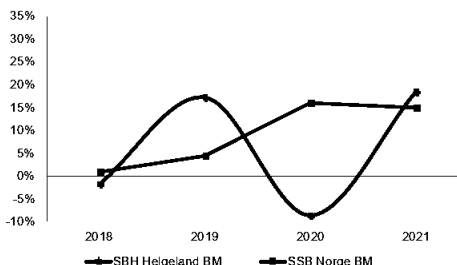
12 mnd. veksten i personmarkedet ble 3.405 (476) mill. kr, eller 31,6 (4,6) %. Av totale innskudd på 23.552 mill. kr er 14.187 mill. kr, eller 60,2 (57,7) % innskudd fra personkunder.

Utvikling innskudd i % PM (12 mnd)

I bedriftsmarkedet er innskuddene de siste 12 mnd. økt med 1.463 (-751) mill. kr, eller 18,5 (-8,7) %.

Utvikling innskudd ekskl. i % BM (12 mnd)

Betydelig vekst i innskudd medfører en høy innskuddsdekning, som per 31.12.21 var 72,6 (67,5) % i konsernet og 94,9 (93,1) % i morbanken. Veksten er i hovedsak relatert høy innskuddsvekst ved årets to første kvartal, samt transaksjonen med SpareBank 1 Nord-Norge mot slutten av året.

Finansiering

Finansiering
Innskudd fra kunder er en viktig finansieringskilde for banken. Konsernet er også finansiert via det norske penge-

STYRETS ÅRSBERETNING

og verdipapirmarkedet. Samlet kapitalmarkedsfinansiering utgjorde ved utgangen av kvartalet 10.272 (9.418) mill. kr., og har en tilfredsstillende fordeling på løpetid og innlånskilder. Ved utgangen av kvartalet var andel innlån med en durasjon på over ett år 80,9 (87,6) %. Per 31.12.21 er durasjonen på innlånsporteføljen 2,69 (2,58) år. Durasjonen i boligkredittselskapet er noe lavere med 2,32 (2,71) år.

Banken tilrettelegger løpende for overføring av godkjente boliglån til boligkredittforetakene. Ved utgangen av kvartalet har banken overført 4.581 mill.kr. til SpareBank 1 Boligkreditt, og 7.037 til det heleide datterselskapet Helgeland Boligkreditt. Samlet utgjør dette 11.618 mill.kr, noe som er økning på 4.388 sammenlignet med tilsvarende kvartal i fjor. Lån overført Helgeland Boligkreditt inngår i bankens konsernregnskap, mens overførte lån SpareBank 1 Boligkreditt ikke inngår i konsolideringen.

Internt fastsatt maksimal grense for overføring av lån til boligkredittselskap er p.t. på 35 % av brutto utlån og 50 % av brutto utlån til personmarkedet. Per 31.12.21 er overføringsgraden henholdsvis 26,4 (21,8) % og 42,3 (38,6) %. Overførte lån til Helgeland Boligkreditt planlegges redusert på linje med forfallene på innlånene i foretaket. Dette som en konsekvens av overgangen til SpareBank-1 alliansen, og finansiering via SpareBank 1 Boligkreditt.

Rating

SpareBank 1 Helgeland er ratet av Moody's. Bankens rating er A3 med «stable outlook». Obligasjoner utstedt av Helgeland Boligkreditt AS er ratet av Moody's med Aaa.

Egenkapitalbevis – HELG

Ved utgangen av kvartalet utgjør antall egenkapitalbevisiere 2.576. De 20 største eierne er notert med 79,6 % av eierandelskapitalen. Av dette eier Sparebankstiftelsen Helgeland 28,11 % og SpareBank 1 Nord-Norge 19,99 %.

Antall utstedte egenkapitalbevis er 27.000.130. Per 31.12.21 eide banken 1.492 egne egenkapitalbevis.

Ved utgangen av kvartalet var kursen på bankens egenkapitalbevis kroner 131. Dette representerer en økning på kroner 46 eller 54 % fra 31.12.20.

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 Helgeland sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbevisierne en tilfredsstillende samlet avkastning i form av utbytte og verdistigning.

Overskuddet vil bli fordelt mellom eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av bankens egenkapital. Halvparten av eierandelskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som utbytte, og tilsvarende halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som utbytte i form av gaver til allmenntilretteleggende formål. Resterende del av overskuddet overføres henholdsvis utjevningsfondet og grunnfondet.

Konsernets kapitaldekning og mulighetene for fremtidig lønnsom vekst vil bli tillagt vekt ved fastsettelse av utbyttenivå. Det samme vil forventet resultatutvikling i en normalisert markedsituasjon, eksterne rammebetingelser og konsernets behov for kjernekapital.

Resultatdisponering

Morbanksens resultat etter skatt ble 216 mill. kr. Korrigert for endring fond for urealiserte gevinster og renter på fondsobligasjoner, ble utbyttegrunnlaget på 222 mill. kr.

Ved fastsettelse av utbytte skal bankens kapitalstatus, herunder fremtidig kapitalbehov, samt bankens strategiske planer hensyntas. Styret foreslår med bakgrunn i nevnte vurderinger en utbyttegrad på 50 % av utbyttegrunnlaget. Dette medfører følgende disponering av resultatet for 2021.

- 86 mill. kr. i kontantutbytte, tilsvarende kroner 3,2 per EK-bevis
- 25 mill. kr. kroner til samfunnsnyttige formål
- 86 mill.kr. til utjevningsfond, som tilsvarer kroner 22,8 per EK-bevis
- 25 mill.kr. kroner til grunnfondet

Utbytte utbetales til de egenkapitalbevisierne som er registrert som eiere per 29.03.22. Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte den 30.03.22.

Helgeland 1

SpareBank 1 Helgeland og SpareBank 1 Nord-Norge kunngjorde i mars 2020 et fremtidsrettet og strategisk banksamarbeid på Helgeland. I løpet av 2021 har SpareBank 1 Helgeland med bakgrunn i samarbeidet trådt inn i SpareBank 1 alliansen, og i tillegg gjennomført virksomhetsoverdragelsen med SpareBank 1 Nord-Norge.

Inntreden i SpareBank 1-alliansen ble gjennomført 15. mars 2021. Arbeidet med inntreden i alliansen og transaksjonen har vært ressurskrevende og utfordrende, men ble løst på en god måte gjennom samarbeid med leverandører, alliansen, kunder, og ikke minst dyktige ansatte.

I løpet av 2021 har SpareBank 1 Helgeland i forbindelse med inntreden i alliansen og transaksjonen:

- Byttet tekniske løsninger og arbeidsflater, både for kunder og ansatte
- Investert rundt 750 mill.kr. i aksjer tilknyttet SpareBank 1 alliansen
- Fått tilført rundt 25.000 kunder, 9,6 mrd.kr. i utlån og 3,4 mrd.kr. i innskudd

Prosjektkostnadene for 2021 endte opp på 53 mill.kr., og er innenfor de rammer som var satt. Prosjektet er nå i all hovedsak ferdigstilt, og styret er fornøyd med gjennomføringen og kostnadskontrollen i prosjektet.

Risiko- og kapitalstyring

Risiko- og kapitalstyringen støtter opp under konsernets strategi og ambisjoner, og skal bidra til å sikre realisering av konsernets finansielle og operasjonelle mål. Det vil likevel kunne oppstå uventede tap som krever at konsernet har tilstrekkelig egenkapital. Som en del av risikostyringsarbeidet er det for de ulike risikoområdene vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens interne prosess for vurdering av kapitalbehov (ICAAP).

Risikokategorier og definisjoner:

Kredittrisiko: risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne/vilje til å oppfylle sine forpliktelser

Likviditetsrisiko: risikoen for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall.

STYRETS ÅRSBERETNING

Markedsrisiko: risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser knyttet til aktiviteter og posisjoner i verdipapirer (renter og aksjer) og valuta

Operasjonell risiko: risiko for tap grunnet svikt i interne rutiner, systemer og prosesser, utilstrekkelig kompetanse, skader på eiendeler, driftsavbrudd, systemfeil, internt eller eksternt bedrageri.

Compliancerisiko: Risiko for ikke å etterleve regulatoriske krav og interne rutiner/retningslinjer

AHV risiko: Risiko for ikke å ikke etterleve lov og forskrift for anti hvitvask- og terrorfinansierings, eller ikke etterleve internt regelverk med hensikt å oppfylle lovens krav.

Risikostyringen er sentral i den daglige driften og i styrets løpende arbeid. Risiko styres primært gjennom risikostrategi, overordnede retningslinjer operasjonell risiko, periodisk vurdering, rapportering av operasjonell risiko, periodisk måling og rapportering av fastsatte styringsmål i alle forretningsområder, retningslinjer, rammer, fullmakter, rapporteringskrav og krav til kompetanse.

Styret fastsetter konsernets kredittstrategi som omfatter kreditt risiko, og konsernets finansstrategi som dekker likviditetsrisiko og markedsrisiko. Banken har kredittutvalg og finansutvalg for styring og oppfølging av risiko i tråd med styringsrammer og fullmakter gitt av styret.

Bankens risikostyringsenhet utgjør syv årsverk. Direktør risikostyring er direkte underlagt adm. direktør og har ansvaret for å overvåke og koordinere den samlede risikostyringen i banken. Direktør risikostyring rapporterer også direkte til styret.

Konsernets internrevisjon utgjorde ett årsverk i 2021, og er direkte underlagt styret. Intern revisor skal vurdere om det er etablert betryggende rutiner på de viktigste områder i banken for å redusere risiko. Styret godkjenner årlig intern revisors instruks og arbeidsplan. Intern revisor kan benytte eksterne tjenester ved behov. Fra 2022 er internrevisjonen outsourcet til et eksternt revisjons- og rådgivningsselskap.

Kreditt risiko

Bankens mest sentrale risiko er kreditt risikoen, dvs. risikoen for at kunder eller motparter ikke kan overholde sine forpliktelser overfor konsernet.

Kreditt risikoen styres gjennom kredittstrategi, kredittpolicy, kreditt rutiner, og bevilgningsreglement. Kredittpolicy, kreditt rutiner og bevilgningsreglement ble oktober 2020 gjenstand for en grundig evaluering, korrigeringer, og tilpasninger som er gjeldende fra 1.1.2021. Disse ble evaluert grundig november 2021, og i videreføres i stor grad som vedtatt fra 1.1.2021. Endringene som ble vurdert og igangsatt fra 1.1.22 er i stor grad knyttet til bankens vurdering av ESG-risiko hos våre kunder. Det er fra 1.1.22 iverksatt kartlegging av ESG-risiko hos bankens bedriftskunder.

Konsernets strategi på kredittområdet er utledet fra den overordnede strategien, og inneholder retningslinjer og styringsrammer for risikoprofil og risikokonsentrasjoner. Det er satt styringsrammer for risikoprofil og risikokonsentrasjoner. Det er satt styringsrammer for fordeling av utlån mellom person- og bedrifts markedet, størrelse på engasjement og antall av disse, eksponering innenfor bransjer (konsentrasjonsrisiko) og geografiske begrensninger. Styringsrammene for risiko overvåkes og

rapporteres kvartalsvis til styret, og med tillegg av årlig porteføljegjennomgang for bedrifts markedet.

Utviklingen i kreditt risiko følges opp gjennom regelmessige analyser av misligholdsutviklingen i konkrete bransjer, geografiske områder, låntakeres og potensielle låntakeres evne til å betjene renter og avdrag, samt en vurdering av den sikkerhet som ligger til grunn for kredittengasjementet. Gjennom internkontroller gjennomføres i tillegg flere handlinger og aksjoner for kontroll og oppfølging av låntaker.

Samlet kapitalbehov for kreditt risikoen fremkommer i konsernets ICAAP. Toleransenivå for kreditt risiko er definert for utvalgte bransjer og områder. Styringsnivå for bedrifts markedsporteføljen er etablert, etterleves og rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere tapspotensialet i kreditt porteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Risikoen i person markedsporteføljen har over tid vært lav. Boligprisutviklingen er stigende for solgte eneboliger på Helgeland gjennom 2021, men varierer en del ut fra de enkelte markedene. Boligutbyggingen i 2021 har for hele Helgeland vært svak med få igangsatte boligprosjekter hva gjelder både leilighets- og eneboligbygging, men forventes spesielt i Mo i Rana å ta seg kraftig opp i 2022 og 2023 som følge av etableringen av batterifabrikken til Freyr.

Risikoen i bedrifts markedsporteføljen er moderat, og misligholdte og tapsutsatte engasjement er vurdert som lav. Banken avsluttet et større engasjement i mislighold innen årsskiftet. Covid-19 situasjonen har for banken hatt begrenset påvirkning, og næringslivet på Helgeland har i perioden hatt relativ god utvikling. Men noen næringer, spesielt reiseliv og servicenæringer, har blitt påvirket av pandemien. Banken er lite eksponert i denne næringen. Banken fikk tildelt en ramme på 248,6 mill. kr. som likviditetslån gjennom ordningen for statsgaranterte lån. Per 31.12.21 var 64 mill.kr. benyttet.

Banken har en liten portefølje av garanterte valutalån. Motverdien i norske kroner utgjorde per 31.12.21 36 mill. kr. Porteføljen er fordelt på et mindre antall kunder hvor sikkerhet er stilt i fast eiendom og/eller innskudd. Kreditt risikoen i denne porteføljen er lav.

Banken har i 2021 videreført årlig validering av modellen for beregning av tapsavsetninger i henhold til IFRS 9. Modellen baserer seg på sannsynlighet for mislighold og tapsgrad gitt at et engasjement går i mislighold. Beregningen av tapsavsetninger gjøres i henhold til IFRS 9, og er nærmere beskrevet i note 1 - regnskapsprinsipper.

Kostnadsførte nedskrivninger på utlån ble i 2021 64 mill.kr. mot 51 mill. kr. i 2020. Dette tilsvarer en økning på 13 mill.kr. Nedskrivningene vurderes fortsatt som moderate og utgjør 0,20 % (0,18 %) av brutto utlån.

Sum netto misligholdte (>90 dager) og tapsutsatte engasjement utgjorde 232 (316) mill. kr., som tilsvarer 0,7 % (1,1 %) av brutto utlån. Engasjementene følges løpende med henblikk på identifisering av mulige tapsutsatte engasjement gjennom spesifikke oppfølgingslister.

Etterlevelse gjennom enkeltsaker sikres gjennom kredittutvalget, ledernes nøkkelkontroller, og arbeidsfordelingen mellom rådgivere og depot. For bedrifts markedet sikres styring og overvåking gjennom løpende vurdering av kundeforhold, betalings evne, og sikkerhetsvurderinger. Etterlevelsen følges opp gjennom

STYRETS ÅRSBERETNING

månedlige og kvartals vise gjennomgang. For overvåking og utvikling i personmarkedsporteføljen foretas kvartalsvise analyser av bonitet (porteføljekvalitet) på ny innvilgede lån, og halvårsbasis på totalporteføljen. Det er stort fokus og regelmessige gjennomgang av god kredittpraksis og kvalitet i kredittarbeidet, herunder forståelse av god oppfølging og kontroll av kundeporteføljene.

Risikofordelt utlånsportefølje fordelt på lav, middels og høy risiko rapporteres basert på scoremodellene. Risikomigrasjonen rapporteres kvartalsvis som en del av samlet risikoreport til styret.

Likviditetsrisiko

Banken skal til enhver tid ha tilstrekkelige likvide midler til å møte forpliktelser ved forfall, samt ha en likviditetsstrategi som sikrer tilgang til tilstrekkelig langsiktig finansiering. Banken skal benytte seg av de vanlige innlånskindene i markedet for å optimalisere en diversifisert innlånsstruktur.

Styret har vedtatt en strategi for likviditetsstyring som angir hensikt, styringsmål og risikotoleranse for styring av likviditetsrisiko. Strategien har som hovedformål å sørge for at konsernet har en forsvarlig likviditetsstyring.

Likviditetsstrategien gjennomgås årlig av styret.

Bankens likviditetsreserve består hovedsakelig av rentebærende verdipapirer utstedt av solide utstedere. Banken tilfredsstiller LCR/NSFR (liquidity coverage ratio/net stable funding ratio) i henhold til gjeldende regler.

Overvåking og måling av likviditetssituasjonen baseres på ulike stresstestscenarier som tar hensyn til både markedsspesifikke og bankspesifikke hendelser. Banken hadde LCR på 164 (185) % ved årsslutt. NSFR ble ved utgangen av året 131 (153) %.

Det er stilt sikkerhet i bankens eiendeler (obligasjoner) for låneopptak i Norges Bank på til sammen 525 (550) mill. kr. som i sin helhet er ubenyttet ved årsskiftet.

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. I styringen av konsernets likviditetsrisiko anvendes mål for langsiktig finansieringsgrad, innskuddsdekning og krav til likviditetsbufferkapital, i tillegg til regulatoriske krav til LCR og NSFR. Styret har også fastsatt at andel langsiktige innlån skal utgjøre minst 70 % av samlede innlån. Andelen langsiktig finansiering har i hele 2021 vært godt innenfor rammen.

Banken har likviditetsreserver i form av kontanter, innskudd i Norges Bank og andre banker, rentebærende verdipapirer, samt ubenyttede trekkrettigheter. Det er fastsatt minstekrav til nivå på likviditetsreserver i konsernets likviditetsstrategi. Konsernet har de siste årene gradvis tilpasset likviditetsreservene til kravene i henhold til Basel III. Per 31.12.21 utgjorde likviditetsreservene 17,1 (16,4) % av forvaltningskapitalen. Konsernets samlede likviditetsresevurderes å være tilfredsstillende.

Innskuddsdekningen er et viktig parameter for oppfølging av likviditetsrisikoen. Innskuddsdekning er andelen av utlån til kunder som er dekket ved innskudd fra kunder. Styret har fastsatt et minstekrav til innskuddsdekning på 60 %. Dette kravet var innfridd gjennom hele 2021.

Markedsrisiko

Det samlede markedsrisikonivået består i hovedsak av aksje-, rente-, valuta-, eiendom-, kredittspread-, og eierrisiko.

Styret har vedtatt en strategi for markedsrisiko som fastsetter rammer og overordnet mål for konsernets markedsrisikotoleranse, samt konkrete rammer for rente-, kredittspread- og aksjepriserisiko. Strategien revideres årlig. Konsernet har ingen aktive handelsporteføljer innenfor renter, aksjer eller valuta.

Bankens likviditetsreserver består hovedsakelig av rentebærende verdipapirer som kvalifiserer innenfor regelverket til LCR. Papirene består for det meste av likvide 0/10/20 % - vektete papirer. Verdipapirene er primært basert på FRN (flytende rente) struktur og har således en lav renterisiko.

Kredittdurasjonen på hele porteføljen skal være innenfor 2,0 år. Fullmaktsrammer sikrer god diversifisering og begrensning av eventuell motpartsrisiko.

Bankens utlån til kunder og innskudd fra kunder er hovedsakelig basert på flytende rentebetingelser, det samme gjelder bankens likviditetsportefølje. Bankens innlånsportefølje består av både FRN-baserte lån, men også lån til fast rente. Renterisikoen på fastrente innlån begrenses ved hjelp av rentebytteavtaler.

Banken påtar seg kredittspreadrisiko, i første rekke gjennom forvaltning av rentebærende verdipapirer i bankens likviditetsportefølje. Porteføljen består i hovedsak av verdipapirer utstedt av norske banker, boligkredittforetak, kommuner, stat og ikke finansielle foretak. Kredittspreadrisikoen er innenfor styrevedtatte rammer.

Den totale renterisikoen styres innenfor målsatt nivå gjennom en samlet vurdering av rentebærende balanseposter, samt ved bruk av rentebytteavtaler. Renterisikoen er på et lavt nivå.

Konsernet har en relativt konservativ strategi for plasseringer i rentebærende verdipapirer, hvor hovedformålet er å sikre en tilfredsstillende likviditetsbufferkapital. Det stilles krav til utsteders rating. I tillegg er det fastsatt en maksimal ramme for durasjon på den rentebærende verdipapirportefølje, samt at sammensetningen skal være diversifisert mellom ulike bransjer og typer utstedere.

Bankens posisjoner i aksjer er ved utgangen av året i hovedsak strategisk motivert gjennom investeringer i aksjer i datterselskaper og produktselskaper. Markedsrisikoen knyttet til disse aksjeinvesteringene vurderes å være moderat. Banken har ingen aktiv eiendomsforvaltning, og eksponering i eiendom, utover eiendommer som er knyttet virksomheten, eventuelt overtatte eiendommer som skal avhendes.

Valutarisiko

SpareBank 1 Helgeland er ikke valutabank, og konsernet har ingen aktive valutaporteføljer eller valuta beholdning utover eurobeholdning i minibanker. Konsernets valutarisiko er derfor ubetydelig.

Operasjonell risiko

God intern kontroll og kvalitetssikring er en forutsetning for tilfredsstillende håndtering av operasjonell risiko. Styringsdokumentene og kontrollsystemene er bygget opp for å ivareta effektiv drift, risikokontroll, fornuftige forsiktighetshensyn, korrekt finansiell- og ikke finansiell informasjon, overholdelse av lover og retningslinjer, og interne retningslinjer og strategier.

STYRETS ÅRSBERETNING

Det gjennomføres risikovurdering på alle nivå. Risikovurderingen dokumenteres og gir også oversikt over prosess og nøkkelkontroller i de operative funksjonene. Fokus på system og prosesser i de operative funksjonene bidrar til stadig økt fokus på kvalitet og effektivitet, så vel som målrettet drift i konsernet. Operasjonell risiko måles ved vurdering av operasjonelle hendelser tilordnet definerte tapshendelseskategorier, og for oppsummerte avvik avdekket gjennom rutinemessig kontroll. Operasjonell risiko kvantifiseres ved beregning av kapitalbehov for operasjonell risiko. Dette summeres opp i krav om å holde tilstrekkelig ansvarlig kapital som sikkerhet for framtidig forventede tap som konsernet kan bli påført som følge av operasjonell risiko.

Vurdert ut fra organisasjonens kompetanse, organisering og ansvarsdeling, samt konsernets inntjening og soliditet, mener styret at konsernets samlede risikoeksponering er forsvarlig.

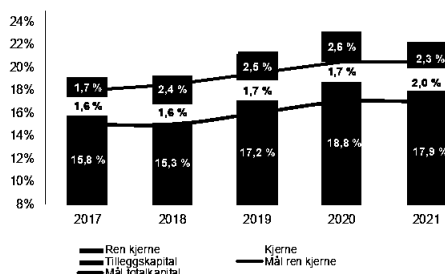
Compliance

Styret legger avgjørende vekt på at driften skal innrettes i tråd med gjeldende lover og regler, og at interne regler og retningslinjer skal følges. Økte regulatoriske krav vies stor oppmerksomhet.

Soliditet

Netto ansvarlig kapital ved utgangen av 2021 utgjorde 4.779 mill. kr, herav fondsobligasjon med 398 mill. kr, og ansvarlig lån med 451 mill. kr. Konsernet har en ren kjernekapitaldekning på 18,0 (18,7) %, kjernekapitaldekningen på 20,0 (20,5) % og totalkapitaldekning på 22,3 (23,1) %.

Utvikling kapitaldekning i %

Tallene inkluderer en forholdsmessig konsolidering av samarbeidende grupper, som ved utgangen av 2021 utgjør andel av kapital og beregningsgrunnlag i SpareBank 1 Finans Nord-Norge og SpareBank 1 Boligkreditt. Det lovbestemte minstekravet til ren kjernekapitaldekning er på 11,0 %. Banken har et Pilar 2 tillegg på 2,2 %. Konsernets kapitalkrav inkludert Pilar 2 tillegg utgjør dermed 13,2 %. Måltallet for ren kjerne- og totalkapitaldekning er på 1 % over regulatoriske krav, på nåværende tidspunkt utgjør dette henholdsvis 17,0 %, og 20,5 %. Banken har i måltallet tatt høyde for økt systemrisiko og motykliske bufferkrav.

SpareBank 1 Helgeland benytter standardmetoden i kapitaldekningsberegningen.

Konsernets uvektede kjernekapital (leverage ratio) etter forholdsmessig konsolidering utgjorde ved utgangen av året 9,4 (10,5) %. Minstekravet er for ikke systemviktige banker er på 5 %.

Datterselskapene

Helgeland Boligkreditt AS (100 %)

Resultat etter skatt ble 55,5 (68,1) mill. kr for 2021 og egenkapitalen per 31.12.21 er 604 (616) mill. kr.

AS Sparebankbygg (100 %)

Resultat etter skatt i 2021 ble 0,3 (0,0) mill. kr og egenkapitalen ved årsskiftet var på 0,8 (0,5) mill. kr.

Helgeland Sparebanks Eiendomsselskap AS (100 %)

Resultatet etter skatt i 2021 ble 0,3 (0,5) mill. kr og egenkapitalen ved årsskiftet var på 8,3 (7,9) mill. kr.

Bankbygg Mo AS (99,5 %)

Resultat etter skatt i 2021 ble 0,3 mill. kr, og ved årsskiftet var egenkapitalen på 46,3 mill. kr.

Strendene Utviklingsselskap AS (100 %)

Resultat etter skatt i 2021 ble 4,6 (-24,8) mill. kr, og egenkapital på -9,0 (-13,6) mill. kr. Aksjene i selskapet er i sin helhet nedskrevet. Det er i 2021 inngått avtale om salg av selskapets eiendeler, selskapets avvikles derfor trolig i løpet av 2022.

Storgata 73 AS (56 %)

Resultat etter skatt i 2021 ble 0,8 (0,8) mill. kr, og egenkapital på 5,2 (5,1) mill. kr.

Felleskontrollerte selskaper

Samarbeidende SpareBanker AS (3 %)

Resultat før skatt ble 588 (537) mill. kr. Av dette utgjør 470,8 resultatandeler fra SpareBank 1 Gruppen. Selskapet hadde ved årsskiftet en egenkapital på 2.289 (2.273) mill. kr.

Samfunnsengasjement

Konsernets visjon er å være en drivkraft for vekst på Helgeland er et uttrykk for at konsernets verdier og handlinger er forankret i et tydelig samfunnsengasjement. Konsernet er en samfunnsaktør som skal være en drivende kraft og medspiller i lokalsamfunnet som det er en del av, både innen kulturliv, idrett, talentutvikling, undervisning, forskning og næringsutvikling.

Konsernet henter motivasjon fra kunder og samarbeidspartnere gjennom tett dialog, læring og oppfølging. SpareBank 1 Helgeland bidrar med økonomisk støtte til hundrevis av aktiviteter hvert eneste år. Barn og ungdom er samfunnets viktigste framtidige ressurs, og konsernet har fokus på alt som skaper en meningsfull og innholdsrik oppvekst for barn og ungdom. For SpareBank 1 Helgeland er både privat, offentlig og frivillig sektor på Helgeland viktige partnere i arbeidet med å gjøre Helgeland til et livskraftig samfunn for alle.

Som lokal sparebank utdeles betydelige deler av overskuddet til allmennyttige formål. I 2021 delte banken ut gaver for over 14 mill. kr til glede og nytte for store og små på Helgeland. I tillegg bidrar Sparebankstiftelsen Helgeland med betydelige gavetildelninger. Stiftelsens kapital er tilført fra banken.

SpareBank 1 Helgeland har over mange år satset offensivt på å vise samfunnsansvar gjennom å gi bidrag til allmennyttige og samfunnsnyttige formål, og bankens gavefond og gavestiftelse har siden 2007 tildelt økonomiske bidrag på ca. 225 mill. kr til allmennyttige og samfunnsnyttige formål på Helgeland.

For regnskapsåret 2021 foreslår styret å avsette 25 mill. kr. av bankens overskudd til allmennyttige formål.

STYRETS ÅRSBERETNING

Idrett og friluftsliv er en del av kulturarven på Helgeland, og et rikt kulturliv er en viktig faktor for bolyst og gode opplevelser.

Gode idretts- og kulturtilbud tiltrekker seg nye mennesker, noe Helgeland trenger for å møte rekrutteringsutfordringene regionen står ovenfor. Barn og unges oppvekstvilkår har derfor høy prioritet i bankens gavetildeling.

Helgeland er rik på naturressurser som alltid vil være en viktig premisse for framtidig verdiskaping og utvikling.

Framtiden vil stille krav til ny kunnskap og innovasjon og SpareBank1 Helgeland bidrar med sin gavepolitikk aktivt i samarbeidsprosjekter med høyskoler, universitet, lokale kunnskapsparke og næringsforeninger for å fremme lokal kompetanse og konkurransekraft. Nærmere 20 % av bankens samlede gavemidler er viet til næring, kunnskap, forskning og innovasjonstiltak siden oppstarten av gavevirksomheten i 2007.

Etikk

SpareBank1 Helgeland er avhengig av godt omdømme og tillitt i markedet hvis vi skal være ei drivkraft for vekst på Helgeland, dette etterstrebes i alt arbeid i banken. De etiske retningslinjene vedtas av styret årlig, og ligger tilgjengelig på bankens hjemmeside.

Medarbeidere og arbeidsmiljø.

Styret er opptatt av at konsernet skal ha et godt arbeidsmiljø. Bankens medarbeidere, deres trivsel, lokalkunnskap og kompetanse er ett av konsernets viktigste konkurransefortrinn. SpareBank1 Helgeland hadde ved årsskiftet 165 ansatte fordelt på de 4 kontorene. Dette utgjør 163 årsverk inkludert vaktmestere og kantineansatte. I tillegg hadde konsernet 7 årsverk i vikariater. Av de faste ansatte er 92 kvinner og 73 menn. Blant de midlertidige ansatte er det 5 kvinner og 3 menn. Det er 4 faste ansatte med deltidsstillinger, disse er kvinner. Konsernet har ikke ansatte som jobber ufrivillig deltid.

Trivselen blant de ansatte måles gjennom ulike typer undersøkelser. I 2021 ble det gjennomført flere mindre interne undersøkelser for å få svar på hvordan de ansatte opplevde kommunikasjon og ledelse i HR-prosessen, og det totale Helgeland 1 prosjektet; arbeidet for å bli SpareBank1 Helgeland. Endringene i konsernet de siste to årene påvirker opplevd trivsel og arbeidsmiljø. Det var høy svarprosent på undersøkelsene, stor grad av tilfredshet og gode innspill på fritekstene. Dette har vært til god hjelp i videre planlegging av arbeid i organisasjonen. Fra 2022 vil banken ta i bruk samme leverandør som de øvrige SamSpar bankene på gjennomføring av arbeidsmiljøundersøkelser.

SpareBank1 Helgeland er en veletablert Inkluderende Arbeidslivsbedrift, med gode rutiner og kultur for oppfølging av ansatte. Lederne følger opp sine ansatte digitalt og i fysiske møter. Bankens målsetting er 97 % nærvær, der ikke noe fravær skal være arbeidsrelatert. Det samlede sykefraværet i 2021 ble 3,8 %, som gir et nærvær på 96,2 %. Dette er et godt resultat sett i lys av mye arbeid med Helgeland 1 prosjektet og en koronasituasjon som har preget arbeidshverdagen.

Kompetanse

Banken er tilsuttet Finansnæringsens Autorisasjonsordning, og det er besluttet hvilke autorisasjoner de ulike rådgiverne innenfor privat- og bedriftsmarkedet skal inneha. Denne oversikten er tilgjengelig på bankens hjemmeside. Selve opplæringen og de årlige oppdateringene gjennomføres

digitalt gjennom SpareBank1 sin opplæringsplattform Utsikt. Alle bankens rådgivere er autorisert i henhold til gjeldende krav, eller i prosess for å bli autorisert.

Rask tilgjengeliggjøring, og en enklere tilgang for de ansatte til ny læring og oppdatering av eksisterende kunnskap, er viktig for konsernet. Dette er i sum løst på en bedre måte i SpareBank1 Helgeland i Utsikt. Banken har forsterket HR-avdelingen med en ny ressurs som blant annet har ansvar for koordinering av opplæring.

Lederplattformen beskriver hva som forventes av ledere med personalansvar. Etterlevelsen av disse forventningene er viktig for framtidig ledelse av ny bank. Lederkorpset i ny bank kom på plass i 2021, og arbeidet med å evaluere lederplattform og spisse den i forhold til ny strategi, er et prioritert arbeidsområde i 2022.

Likestilt arbeidsliv

Aktivitet- og redegjørelsesplikten på områdene mangfold, inkludering og likestilling (MIL) har banken tatt inn i arbeidsområdet «Likestilt arbeidsliv». Det er satt mål og tiltak på følgende satsingsområder; Inkluderende arbeidsmiljø, likelønn og rekruttering. I 2021 er det rapportert på måltallene til styret, de oppsummerer med at banken arbeider godt på likelønnsområdet, mens banken må løfte seg på rekruttering, spesielt på lederstillinger. Lønn i sammenlignbare roller som rådgivere i privat- og bedriftsmarkedet, samt bankens mellomledere er lik for kvinner og menn. I avdelinger med ulike roller og flere stillinger med spesifikt fagansvar, har menn høyere lønn enn kvinner.

Kvinner hadde i 2021 en prosentvis (8,0 %) høyere lønnsvekst enn menn (4,9 %), dette er et tiltak for å jevne ut forskjeller i lønn. Det er likevel slik at samlet sett så er menn i snitt høyere lønnet enn kvinner. I gjennomsnitt inkl. lederstillinger utgjør kvinners andel av menns lønn ledere 84 % mot 81 % i 2020. Gapet skyldes delvis at menn er overrepresentert blant konsernets lederstillinger. For sammenlignbare stillinger innenfor rådgivere på bedrifts- og personmarkedet er gjennomsnittslønnen tilnærmet lik, hvor kvinner i snitt er noe over menn.

I rekrutteringsprosesser i 2021 på leder- og fagstillinger er det rekruttert menn. Bakgrunnen for dette er krav i virksomhetsoverdragelsen om å gi ledere fra SNN stillinger i ny bank på nivå med det de hadde i utgangspunktet. Rekruttering er en nøkkel for å innfri likelønnskravet, det gjør at framtidig rekruttering av kvinner i leder- og stillinger med fagansvar må ha prioritet.

I arbeidet med å bli SpareBank1 Helgeland har flere ansatte valgt å pensjonere seg og ta ut sluttpakke, i nyrekrutteringer har konsernet valgt å tilsette en del unge kompetente medarbeidere. I sum har dette tatt ned bankens gjennomsnittsalder, noe som har vært positivt. Konsernet har ansatte som gjennom 2021 har blitt foreldre, der uttaket har permisjon har fordelt seg slik; menn har i snitt tatt ut 17 uker, og kvinner har i snitt har tatt ut 54 uker foreldrepermisjon.

I bankens forstanderskap er det 25 medlemmer med leder, hvorav 9 kvinner og 16 menn. Styret har 8 medlemmer hvorav 4 kvinner og 5 menn. Bankens ledergruppe har 6 medlemmer hvorav 2 kvinner og 4 menn, blant mellomlederne med personalansvar er det 4 kvinner og 12 menn.

STYRETS ÅRSBERETNING

Korrupsjon og interne misligheter

I arbeidet med å forebygge og bekjempe uønskede hendelser er det utarbeidet mål, rutiner og tiltak på flere områder. Det gjennomføres rutinemessige kontroller av handlinger for å avdekke eventuelle misligheter. I 2021 er det gjennomført nanolæring og rutinegjennomgang for å gjøre de ansatte mer bevisst på forebygging av risiko på IT, ran og andre trusselsituasjoner.

Banken har systemer for melding av uønskede hendelser i rutine for varsling i avvikssystemet på HMS området. Viktig informasjon i normale og kritiske situasjoner er og beskrevet. Personal-, leder- og HMS håndbøker er tilgjengelig for alle ansatte.

Antihvitvasking og anti terrorfinansiering

SpareBank 1 Helgeland arbeider systematisk for å avdekke og bekjempe økonomisk kriminalitet.

Anti hvitvaskingsrutinen ivaretar at bankens antihvitvaskingspolicy er i tråd med de lover og regler som gjelder. Bankens ansatte er bredt involvert i opplæring knyttet til identifisering av mulige hvitvasking- og terrorfinansieringsforsøk. Det er gjennomført e-læring på antikorrupsjonsområdet og GDPR (General Data Protection Regulation) i Finanssektoren, og nanolæring på datasikkerhet og GDPR generelt.

Myndigheter, kunder og konkurrenter skal ha tillit til bankens profesjonalitet og redelighet. Mistenkelige transaksjoner håndteres og rapporteres til Økokrim dersom aktuelle kriterier er oppfylt. Banken har gjennomført tiltak for å sikre etterlevelse av gjeldende instruksjoner og rutiner, blant annet ved økt ressursbruk og tilførsel av kompetanse for å sikre håndhevelse av regulatoriske og interne krav.

Miljø og bærekraft

SpareBank 1 Helgeland er godkjent miljøfyrtårnsbedrift etter kriteriene for finansbransjen. Viktige fokusområder er energisparing i egne bygg, og mer aktiv bruk av digitale hjelpemidler i arbeidet. I koronasituasjonen har ansatte fått et radikalt løft i bruk av digitale samarbeidsløsninger.

Mye av bankens opplæring skjer via e-læring, nettmøter, webinarer og andre delingsforum i sosiale medier. Alle eksterne stillingsutlysninger publiseres på ulike nettsteder.

SpareBank 1 Helgeland har som mål å etterleve FN sine bærekraftsmål. For å nå de overordnede målene jobber banken med å implementere effektive styringssystemer og en kultur for bærekraftig virksomhet.

Banken har forpliktet seg til noen av FNs bærekraftsmål:

- Likestilling mellom kjønnene
- Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- Innovasjon, industri og infrastruktur
- Ansvarlig forbruk og produksjon
- Stoppe klimaendringene

Videre er det utviklet delmål og tilhørende tiltak som beskriver bankens overordnede samfunnsansvar på Helgeland for dagens- og kommende generasjoner. Det ble i 2020 tilsatt en egen ressurs som skal implementere dette i bankens drift. Bærekraftstrategi og interne retningslinjer knyttet til bærekraft er nærmere beskrevet i eget kapittel i årsrapporten.

Konsemets godtgjørelsespolitikk

Alle godtgjørelsesordninger i SpareBank 1 Helgeland utformes i samsvar med finansforetaksloven, og lov om verdipapirhandel med tilhørende forskrift om

godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond. Retningslinjer som omhandler godtgjørelsesordningene i SpareBank 1 Helgeland ble sist oppdatert og vedtatt i styret i november 2021.

Nye retningslinjer for rapportering av godtgjørelser for ledende personer er besluttet av styret i 2021, og skal videre besluttes av forstandskapet i 2022. Det skal også rapporteres på godtgjørelser til ledende personer i hht disse retningslinjene i 2022. Godtgjørelsesrapporter og retningslinjene publiseres som egne dokumenter på bankens hjemmeside.

Hendelser etter balansedagen

Det er ikke oppstått noen hendelser av vesentlig betydning for regnskapet etter balansedatoen.

Utsiktene fremover

Den 18. oktober 2021 ble virksomhetsoverdragelsen av store deler av SpareBank 1 Nord-Norges virksomhet på Helgeland gjennomført. Virksomhetsoverdragelsen innebar at rundt 25.000 kunder, et totalt utlånsvolum på 5,1 mrd. kr., og innskudd på 3,4 mrd. kr er overført til SpareBank 1 Helgeland. I tillegg inngår rundt 4,6 mrd. kr. av SpareBank 1 Nord-Norges portefølje i SpareBank 1 Boligkreditt.

Virksomhetsoverdragelsen i fjerde kvartal 2021 og inntreden i SpareBank 1 alliansen vil påvirke driften og kostnadene også inn i 2022. Lønnsomheten forventes å styrkes gjennom det kommende året, og opp mot lønnsomhetsmålet tidligst første kvartal 2023. Konsernet har et langsiktig lønnsomhetsmål om en egenkapitalavkastning minst på linje med sammenlignbare banker, p.t. 11 % etter skatt.

Nettorenten forventes å styrke seg etter renteendringen i tredje kvartal og fjerde kvartal, samt de forventede rentehevingene i 2022. Isolert forventes rentehevingene på porteføljen per balansedato å gi en årlig styrking av netto renteinntekter på 110 mill.kr. Økte finansieringskostnader og pristilpasninger blir å trekke denne effekten på nettorenten betydelig ned. Første renteheving fikk effekt fra midten av november 2021, mens renteheving i desember får effekt fra februar 2022.

Nivået på provisjonsinntektene er samlet sett tilfredsstillende. Etablerte pristiltak og en offensiv salgsorganisasjon gir grunnlag for å forvente at nivået fratrukket provisjonene fra boligkredittforetak vil stabilisere seg på rundt 0,30 % av forvaltningskapitalen inn i 2022.

Driftskostnader for basisdriften forventes å forholde seg stabile, men i 2022 noe over måltall på 40 prosent av sum inntekter. Dette er i hovedsak knyttet til økte kostnader i en overgangsfase etter inntreden i SpareBank 1-alliansen og virksomhetsoverdragelsen. Det forventes at kostnadsnivået utover i 2022 vil tilnærme seg måltallet som følge av ansatte som er i sluttpakkeforløp og IT- og driftsavtaler som utløper.

Banken har tidligere indikert en forventning om normaliserte tap på rundt 0,18 % av brutto utlån. Forventningsnivået opprettholdes også inn i 2022. Det foreligger fortsatt usikkerhet med hensyn til fremtidige tap som følge av Covid-19, men banken har relativt liten eksponering mot særlig utsatte næringer som olje-, reiselivs-, hotell- og restaurantbransjen.

På privatmarkedet forventer styret den nærmeste tiden en moderat markedsvekst. Konsernets vekstambisjoner tilsier en utlånsvekst minimum tilsvarende markedet på Helgeland (p.t. 5 %). Styret vil prioritere lønnsom vekst. Stortingets

STYRETS ÅRSBERETNING

vedtak om bygging av ny storflyplass i Mo i Rana, og Freyrs kommende etablering av batterifabrikk med opp til 1 500 ansatte, Bergen Carbon Solutions etablering i Vefsn kommune og flere etableringer av landbaserte oppdrettsanlegg i regionen gir grunn for optimisme knyttet til den langsiktige veksten på personmarkedet.

For bedriftsmarkedet forventes det en betydelig økning i aktivitet på Helgeland i årene som kommer. Betydelige infrastruktur- og industriprosjekter som flyplass, batterifabrikk, dypvannskai, hydrogenproduksjon, sykehus og bolig-og veiutbygging vil medføre investeringer opp mot

10 milliarder kroner på Helgeland. Investeringsbehovet i oppdrettsnæringen forventes også å være høyt blant annet på grunn av økt smoltproduksjon, grønt skifte og utbygging av landbaserte oppdrettsanlegg. Banken er godt posisjonert for å være en viktig bidragsyter for de lokale næringslivsaktørene som forventes å skulle bidra inn i prosjektene eller på en annen måte vil ta del i ringvirkningene investeringene gir.

Den positive utviklingen på Helgeland gir styret god tro på fremtiden, og at SpareBank 1 Helgeland vil være en sentral bidragsyter for videre vekst på Helgeland.

Styret for SpareBank 1 Helgeland

Mo i Rana, 24. februar 2022

Bjørn Krane
styreleder

Rolf Eigil Bygdnes
nestleder

Marianne Terese Steinmo

Siw Moxness

Jonny Berfjord

Linda Brennbakk
fast vara

Birgitte Lorentzen
ansattrepresentant.

Geir Pedersen
ansattrepresentant.

Hanne Nordgaard
administrerende direktør

Dokumenter er godkjent elektronisk

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

Eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)

Bankens risikostrategi skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lover og forskrifter. Strategien beskriver de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre eierens, innskytternes og andre gruppers interesser i banken.

Styringsdokumenter for SpareBank 1 Helgelands ulike virksomhetsområder konkretiserer styringsmål og rammer. Dette omfatter blant annet bankens samfunnsengasjement, vedtekter, etiske retningslinjer, strategidokument, policydokumenter, budsjett, fullmakter og rammer, rutinebeskrivelser, innsidereglement og egenhandel, overordnet styring operasjonell risiko og retningslinjer for systemer og prosesser som fokuserer på risikovurdering og intern kontroll i banken.

SpareBank 1 Helgelands røtter er dypt forankret på Helgeland, og banken er levende opptatt av det som skjer i regionen. Derfor har banken en visjon om å være en drivkraft for vekst på Helgeland.

Fordi SpareBank 1 Helgeland er en solid og robust lokal sparebank med sterk markedsposisjon, kan banken bidra aktivt til samfunnsutviklingen. Lovgiver har gitt sparebankene anledning til å gi deler av overskuddet tilbake til lokalsamfunnet i form av gaver til allmenntilgunnede formål. Sparebankene kan betale utbytte til lokalsamfunnet av den egenkapitalandelen som eies av kundene/samfunnet.

Bosetning og vekst er en forutsetning for bankvirksomhet. Uten livskraftige og attraktive lokalsamfunn blir det vanskelig å rekruttere arbeidskraft til bedrifter og offentlig virksomhet, noe vi trenger for å fremme samfunnsutviklingen. Vi lever derfor i skjebnefellesskap – banken og helgelendingen. SpareBank 1 Helgelands Gavefond er en del av bankens bidrag til utvikling, optimisme og vekst i bygder og byer på Helgeland.

I tillegg til de strategiske og finansielle målsettingene har SpareBank 1 Helgeland valgt å ta sitt miljøansvar på alvor, og har derfor vedtatt en egen miljøstrategi.

Styringsdokumentene bygger blant annet på Norsk anbefaling til eierstyring og selskapsledelse, samt Committee of European Banking Supervisors prinsipper for overordnet styring og kontroll. SpareBank 1 Helgeland har som ambisjon å følge de nevnte anbefalinger så langt de passer.

I tråd med punkt en i Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse, følger en redegjørelse for bankens etterlevelse av punktene i anbefalingen.

Virksomhet

SpareBank 1 Helgeland er et finanskonsern som består av morbanken samt datterselskaper. Henvisninger til banken og/eller konsernet SpareBank 1 Helgeland i denne artikkelen gjelder konsernet SpareBank 1 Helgeland.

I henhold til vedtektene i SpareBank 1 Helgeland er formålet til virksomheten å fremme sparing ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets av innskyttere, levere finansielle tjenester til privatpersoner, næringsliv og offentlig sektor og forvalte på en trygg måte de midler den får over i samsvar med de lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker. Bankens oppgave er å utføre alle forretninger og tjenester som det er vanlig

eller naturlig at sparebanker kan utføre i henhold til gitte konsesjoner og den til enhver tid gjeldende lovgivning.

Styrets beretning inneholder en beskrivelse av bankens mål og strategier. SpareBank 1 Helgeland har en tre årig strategiperiode med årlig rullering. Det strategiske grunnlaget evalueres av styret og ledelsen minimum årlig, og bankens planer justeres og tilpasses løpende. Bankens strategiske plattform sammenfattes i hovedpunktene visjon, forretningsidé, identitet, strategiske og finansielle mål, samt etiske retningslinjer.

Banken er en kunderettet organisasjon med fokus på personmarked, bedriftsmarked og kapitalmarked som forretningsområder. Dette er supplert med støtteområder og stabsfunksjoner. Bankens organisatoriske struktur er dynamisk og vurderes ut fra endrede behov og rammebetingelser.

Selskapskapital og utbytte

Bankens egenkapital er sammensatt av egenkapitalbeviskapital, overkursfond, grunnfondskapital, fond for urealiserte gevinster, gavefond, utjevningfond, fondsobligasjon og annen egenkapital.

Bankens målsetting er en ren kjernekapitaldekning (konsern) på minimum 17,0 % og en total kapitaldekning på over 20,5 %.

Bankens utbyttepolitikk

SpareBank 1 Helgeland sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbevisene en tilfredsstillende samlet avkastning i form av utbytte og verdistigning.

Overskuddet vil bli fordelt mellom eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av bankens egenkapital. Halvparten av eierandelskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som utbytte, og tilsvarende halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som utbytte i form av gaver til allmenntilgunnede formål. Resterende del av overskuddet overføres henholdsvis utjevningfondet og grunnfondet.

Konsernets kapitaldekning og mulighetene for fremtidig lønnsom vekst vil bli tillagt vekt ved fastsettelse av utbyttenivå. Det samme vil forventet resultatutvikling i en normalisert markedsituasjon, eksterne rammebetingelser og konsernets behov for kjernekapital.

Likebehandling av egenkapitalbevisiere

Eierne av egenkapitalbevis skal ha forutsigbare vilkår både med hensyn til likebehandling, avkastning og styringsmessig innflytelse.

Børsnoteringen av egenkapitalbevisene sikrer at banken aksepterer og imøtekommer de markedsvilkår som til enhver tid gjelder i egenkapitalmarkedet og for egenkapitalbevis.

Fri omsettelighet

Vedtektene inneholder ingen begrensninger i omsetteligheten av egenkapitalbevisene.

Sparebankstiftelsen Helgeland eier egenkapitalbevis i SpareBank 1 Helgeland. Stiftelsen skal i henhold til sine vedtekter eie 25 % eller mer av egenkapitalbevisene i SpareBank 1 Helgeland.

Ut over dette er eneste begrensning de lovmessige krav som for tiden fastsetter at ervervelse av egenkapital (10 % eller mer) krever samtykke fra Finanstilsynet.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

Forstanderskap

Forstanderskapet er bankens øverste organ, og er sammensatt av egenkapitalbeveiere, kunder og ansatte. Forstanderskapet skal se til at banken virker etter sitt formål og i samsvar med lov og vedtekter. Forstanderskapet velger bankens styre.

Forstanderskapet har 25 medlemmer og 25 varamedlemmer. Vedtak treffes med alminnelig flertall. Imidlertid krever vedtak om vedtektsendringer 2/3 flertall av de frammøtte og at minst 50 % av forstanderskapets medlemmer stemmer for forslaget. Valgene skjer i tråd med lov om finansforetak og finanskonsern. Innkalling og referater fra forstanderskapsmøter sendes Oslo Børs.

Valg til forstanderskapet skjer i valgmøter og på valgdag(er). Alle valg skal være avholdt innen utgangen av april, og før konstituerende møte i forstanderskapet. Invitasjon til egenkapitalbeveierens valgmøte med saksliste, påmeldingsskjema og valgkomiteens innstilling sendes samtlige egenkapitalbeveiere fjorten dager før valgmøtet. I tillegg informeres det om valget på bankens hjemmeside og via Oslo Børs. Innskytternes valg kunngjøres ved elektronisk oppslag på skjerm i bankens lokaler og på bankens hjemmeside 6 uker før valget, selve valget foregår elektronisk.

Valgkomiteen

Bankens valgkomitee forbereder

- de valg som foretas i forstanderskapet
- egenkapitalbeveierens valg til forstanderskapet
- innskytternes valg til forstanderskapet

Forstanderskapets valgkomité foreslår også honorarsatser. Bankens hjemmeside inneholder opplysninger om hvem som sitter i valgkomiteen.

Styrets sammensetning og uavhengighet

SpareBank 1 Helgelands valgkomité foreslår kandidater til styret i tråd med bestemmelser om sammensetning i lov og vedtekter. Ingen styremedlemmer eller representanter for ledelsen er medlem av valgkomiteen. Styrets leder og nestleder velges av forstanderskapet. Styret består av fra 6 til 9 medlemmer og inntil 4 varamedlemmer. Styret består nå av 7 faste medlemmer. For tiden er 3 av de faste medlemmene kvinner. Viktige kriterier for styrets medlemmer og sammensetning er kvalifikasjoner, kapasitet, uavhengighet og kjønn. Flertallet av styrets medlemmer skal være uavhengige av bankens ledelse og hovedforretningsforbindelser. Styret foretar en årlig evaluering av medlemmenes uavhengighet og styrets samlede kompetanse. Alle som velges til medlem eller varamedlem til styret må tilfredsstille de krav til egnethet som følger av lovgivningen.

Styrets arbeid

Styret møtes gjennomsnittlig en gang i måneden og arbeider etter oppsatt plan for året. I tillegg til de valgte medlemmene møter administrerende direktør og internrevisor. Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av SpareBank 1 Helgeland og for å føre tilsyn med den daglige ledelse og bankens virksomhet.

Med styrets forvaltningsansvar menes blant annet ansvaret for å organisere banken på en forsvarlig måte, ansvaret for å fastsette planer og budsjetter for banken, ansvaret for å holde seg orientert om bankens økonomiske stilling og at bankens virksomhet, formuesforvaltning og regnskaper er gjenstand for trykkgående kontroll.

Den årlige strategiprosessen med rullering av strategiplanen vektlegges. Her fastsettes overordnede mål og strategier, og på grunnlag av disse utarbeides handlingsplaner og budsjetter.

Administrerende direktør forbereder saker som skal behandles av styret, i samarbeid med styrets leder.

Styret har nedsatt revisjonsutvalg, risikoutvalg og godtgjørelsesutvalg som skal se til at SpareBank 1 Helgeland har en uavhengig og effektiv ekstern og intern revisjon, at regnskaps- og risikorapportering er i tråd med lover og forskrifter, samt sikre at banken har godtgjørelsesordninger som bidrar til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med bankens risiko, samt motvirke for høy risikotaking.

Risikostyring og intern kontroll

God risiko- og kapitalstyring er sentralt i SpareBank 1 Helgelands langsiktige verdiskapning.

Banken skal identifisere - analysere - handle - og leve med et akseptabelt risikonivå på bankens viktigste forretningsmessige risikoer. SpareBank 1 Helgeland har en målsetning om at bankens risikoprofil skal være moderat.

Risikostyring er knyttet opp mot de viktigste områdene:

- Kreditt
- Marked
- Likviditet
- Operasjonell risiko, herunder HMS, IT, kommunikasjon, marked, compliance og anti hvitvask (AHV)- og anti terrorfinansiering
- Bærekraft

Valg av metode for risikovurdering skal begrunnes i bankens kompleksitet og omfang i de ulike forretningsområder. Styret i SpareBank 1 Helgeland legger til grunn at bankens skal være godt kapitalisert. Kapitalvurderinger og kvantifiseringer gjennomføres kvartalsvis, og ICAAP gjennomføres en gang pr år. Bankens kapitalstrategi vil være basert på reell risiko i virksomheten supplert med effekt av ulike stress scenarioer.

Ansvaret for gjennomføring av bankens risiko, kapitalstyring og kontroll er delt mellom styret, ledelsen og operative enheter. Styret har ansvar for å påse at banken har tilstrekkelig kapital ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet. Administrerende direktør har ansvaret for bankens samlede risikostyring, herunder utvikling av gode modeller og rammeverk for styring og kontroll. Direktør BM leder bankens kredittutvalg, som påser at kredittsaker er innenfor den enkeltes fullmakt vedtatt av styret. Administrerende direktør er fast medlem av kredittutvalget.

Finansdirektør leder bankens finansutvalg, som behandler innlån og tilhørende vurdering innenfor fullmakter vedtatt av styret. Administrerende direktør er fast medlem av finansutvalget.

I bankens ledelse inngår stilling som direktør risikostyring. Direktør risikostyring rapporterer til administrerende direktør. I enkelte definerte saker rapporterer direktør risikostyring direkte til styret.

Avdeling for risikostyring ivaretar funksjoner som anti hvitvask – og anti terrorfinansiering, styring, kontroll og rapportering. Kvantifisering av kapitalbehov i tilknytning til risiko i bankens ulike forretningsområder er en integrert del

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

av styrets strategiarbeid og bedømmelse av risikoområder (ICAAP prosessen).

Alle ledere i SpareBank 1 Helgeland har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget salgsansvars- fagansvarsområde i tråd med bankens risikoprofil.

SpareBank 1 Helgeland har vedtatt risikostrategi og overordnet styring operasjonell risiko som fastsetter målsettinger, organisering og gjennomføring av internkontrollarbeidet. Her inngår også krav til rapportering av status for bankens risikobilde, kvaliteten i internkontrollen samlet og for complianceområdet, AHV og terrorfinansiering samt GDPR særskilt. I tillegg rapporteres registrerte hendelser samt oppfølging av risikoreducerende tiltak.

Banken har intern revisor, som på vegne av styret skal vurdere og kontrollere at det er etablert betryggende rutiner for å redusere risiko. Intern revisors kontroll skjer på grunnlag av årlig utarbeidet revisjonsplan. Bankens etiske retningslinjer omfatter informasjonsplikt for ansatte angående brudd på interne retningslinjer, lover og forskrifter og framgangsmåte for hvordan slik informasjon skal avgis. Fra 2022 er stillingen outsourcet til et eksternt revisjons- og rådgivningsselskap.

Godtgjørelse til styret

Forstandskapet fastsetter bankens honorarsatser.

Godtgjørelsen til styret reflekterer styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og kompleksitet. Honoraret til det enkelte styremedlem fremgår av note til regnskapet.

Godtgjørelse til ledende ansatte

Styret fastsetter godtgjørelse til administrerende direktør og prinsippene for godtgjørelse til ledende ansatte. Banken har per 31.12.21 ingen opsjons- eller bonusavtaler. Administrerende direktør har avtalefestet sluttlønn. I note til årsregnskapet framgår oversikt over lønn og ytelser til ledende ansatte. Banken har etablert rutiner for å sikre etterlevelse av forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond. Videre vises det bankens hjemmeside hvor både retningslinjer og godtgjørelsesrapport er publisert.

Informasjon og kommunikasjon

SpareBank 1 Helgeland er notert på Oslo Børs og melder inn datoer for viktige hendelser som valgmøter, forstanderskapsmøter og offentliggjøring av finansiell informasjon i form av delårsrapporter og årsoppgjør.

Informasjon til markedet formidles gjennom åpne investorpresentasjoner ved kvartalsregnskapsrapportering, samt ved børs- og pressemeldinger. Tilsvarende informasjon legges ut på bankens nettsider.

Overtakelse

Finansforetaksloven setter begrensninger for hvor stor andel av egenkapitalbevisene som kan eies av en eier. Spørsmål om fusjon avgjøres av forstanderskapet i de aktuelle sparebankene.

Revisor

Forstanderskapet har valgt PricewaterhouseCoopers som ekstern revisor, og godkjenner dennes godtgjørelse.

RESULTAT

Morbank		Resultatregnskap	Konsern	
2020	2021	(beløp i mill. kroner)	2021	2020
673	610	Renteinntekter effektiv rentes metode (note 5)	748	863
103	92	Andre renteinntekter	92	103
252	161	Rentekostnader og lignende kostnader (note 5)	217	348
20	18	Sikringsfondsavgift	18	20
504	523	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter (note 4)	604	598
108	118	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester (note 6)	118	108
11	11	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester (note 7)	11	11
9	9	Andre driftsinntekter (note 9)	4	5
106	116	Netto provisjonsinntekter og andre driftsinntekter (note 4)	111	102
58	72	Utbytte	2	7
30	8	Netto resultat fra felleskontrollerte foretak	11	30
150	-11	Netto resultat på finansielle instrumenter	-16	166
238	69	Netto resultat på finansielle instrumenter (note 8)	-3	203
140	157	Personalkostnader (note 10-14)	158	140
296	228	Andre driftskostnader (note 10-14)	226	322
436	385	Sum driftskostnader	384	462
412	323	Resultat før tap	328	441
67	60	Tap på utlån, garantier m.v.	64	51
345	263	Resultat før Skatt	264	390
27	47	Skatt (note 17)	59	50
318	216	Resultat for regnskapsåret	205	340
12	12	Hybridkapitaleierens andel av periodens resultat	12	12
244	158	Egenkapitalbeveiseierens andel av periodens resultat	149	258
63	46	Grunnfondskapitalens andel av periodens resultat	44	69
		Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens resultat	0	1
318	216	Resultat for regnskapsåret	205	340
11,2	5,8	Resultat per egenkapitalbevis i kroner (note 18)	5,5	12,0
11,2	5,8	Utvannet resultat per egenkapitalbevis i kroner (note 18)	5,5	12,0
Totalresultat				
318	216	Årsresultat etter skatt	205	340
<u>Poster som ikke vil bli omklassifisert over resultat:</u>				
-1	-1	Resultatført estimatavvik pensjoner	-1	-1
<u>Poster som senere reverseres over resultat:</u>				
0	2	Netto endring i virkelig verdi fin. Eiendeler for salg	2	0
0	0	Skatt på utvidet resultat	0	0
-1	2	Netto utvidet øvrige resultatposter	2	-1
317	218	Periodens totalresultat	207	339

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Morbank		Balanse	Konsern	
31.12.20	31.12.21	(beløp i mill.kr.)	31.12.21	31.12.20
EIENDELER				
76	73	Kontanter og fordringer på sentralbanker (note 19,22,27,33)	73	76
1.531	1.886	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (note 20,22)	857	619
20.210	25.213	Utlån til og fordringer på kunder (note 2.1,4,21,22)	32.194	27.398
54	39	Finansielle derivater (note 22,23)	39	67
4.849	5.786	Sertifikater, obligasjoner og aksjer (note 2.2,22,24,25)	5.805	4.870
0	144	Investeringer i felleskontrollerte selskaper (note 27)	144	0
590	590	Investeringer i datterselskaper (note 26,28)	0	0
0	104	Immaterielle eiendeler (note 31)	104	0
47	46	Varige driftsmidler (note 30)	153	118
87	72	Andre eiendeler (note 32)	64	59
27.444	33.953	Sum eiendeler	39.433	33.207
GJELD OG EGENKAPITAL				
550	302	Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid (note 2.2,22,34)	303	551
19.101	24.144	Innskudd fra kunder (note 2.2,4,22,35)	23.552	18.684
3.318	4.288	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (note 2.2,22,23,36)	10.271	9.418
39	9	Finansielle derivater (note 22,23)	12	39
254	209	Andre forpliktelser (note 12,37)	218	245
451	451	Ansvarlig lånekapital (note 39)	451	451
23.713	29.403	Sum gjeld	34.807	29.388
Egenkapital				
209	270	Eierandelskapital (Note 41)	270	209
971	1.505	Overkursfond	1.505	971
1.354	1.439	Utjevningfond	1.439	1.354
2.534	3.214	Sum eierandelskapital	3.214	2.534
753	778	Grunnfondskapital	777	753
41	51	Gavefond	51	41
794	829	Sum grunnfondskapital	828	794
38	21	Fond for urealiserte gevinster	21	38
299	398	Fondsobligasjon	398	299
65	86	Annen egenkapital (note 40)	161	150
3.731	4.550	Sum egenkapital ekskl. minoritetsinteresse	4.623	3.816
		Ikke kontrollerende interesse	3	3
3.731	4.550	Sum egenkapital	4.626	3.819
27.444	33.953	Sum gjeld og egenkapital	39.433	33.207

Betingede forpliktelser utenom balansen (note 42)

Styret for SpareBank 1 Helgeland
Mo i Rana, 24. februar 2022

Bjørn Krane
styreleder

Rolf Eigil Bygdnes
nestleder

Marianne Terese Steinmo

Siw Moxness

Jonny Berfjord

Linda Brennbakk
Fast varamedlem

Birgitte Lortenzen
ansattrepresentant

Geir Pedersen
ansattrepresentant

Hanne Nordgaard
administrerende direktør

Dokumenter er godkjent elektronisk

ENDRING EGENKAPITAL

<i>Konsern</i>												
31.12.21												
	Ek bevis	Overk.	Egne	Fonds-	Fond for	Grunn-	Gave-	Gave-	Utjevn.	Annen	Ikke kont.	Sum
	kapital	fond	EK b.	oblig.	ureal.gev.	fond	fond	stiftelse	fond	EK	Interes.	
Egenkapital 01.01.21	209	971	0	299	38	753	34	8	1.354	150	3	3.819
Årsresultat				12	-19	24	4	21	85	77		205
Utvidet resultat					2	0			0			2
Årets totalresultat	0	0	0	12	-16	24	4	21	85	77	0	207
Opptak FO				398								398
Tilbakekjøp FO				-299	1	0			-1			-299
Utbetalt renter FO				-12								-12
Emisjon	61	534										595
Utdelt gaver							-8					-8
Andre endringer										-1		-1
Transaksj. med eierne												0
Utbetalt utbytte/renter									-8	-65		-73
Egen kapital 31.12.21	270	1.505	0	398	23	777	30	22	1.438	161	3	4.626
Innsk./opptj. egenkap.				1.774							2.852	4.626

I fond for urealiserte gevinster inngår urealisert merverdi aksjer med 21 mill. kr

<i>Konsern</i>												
31.12.20												
	Ek bevis	Overk.	Egne	Fonds-	Fond for	Grunn-	Gave-	Gave-	Utjevn.	Annen	Ikke kont.	Sum
	kapital	fond	EK b.	oblig.	ureal.gev.	fond	fond	stiftelse	fond	EK	Interes.	
Egenkapital 01.01.20	209	971	-1	299	439	590	39	14	822	181	2	3.564
Årsresultat				12	-401	147	12	8	476	84	1	340
Utvidet resultat						-1						-1
Årets totalresultat	0	0	0	12	-401	146	12	8	476	84	1	339
Utbetalt renter FO				-12								-12
Utdelt gaver							-7					-7
Transaksj. med eierne			1							-2		-1
Endring av disp.res. 2019						17	-10	-7	56	-56		0
Utbetalt utbytte/renter								-7		-56		-63
Egen kapital 31.12.20	209	971	0	299	38	753	34	8	1.354	150	3	3.819
Innsk./opptj. egenkap.				1.179							2.640	3.819

I fond for urealiserte gevinster inngår urealisert merverdi aksjer med 38 mill. kr

ENDRING EGENKAPITAL

Morbank

31.12.21

	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK-bev.	Fonds- Obliga.	Fond for ureal.gev.	Grunn- fond	Gave- fond	Gave- stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.21	209	971	0	299	38	753	34	8	1.354	65	3.731
Resultat				12	-19	25	4	21	86	86	216
Årets utvidet resultat					2						2
Totalresultat	0	0	0	12	-16	25	4	21	86	86	218
Opptak FO				398							398
Tilbakekjøp FO				-299	1				-1		-299
Utbetalt rente FO				-12							-12
Emisjon	61	534									595
Utdelt gaver							-8				-8
<i>Transaksjoner med eierne</i>											0
Utbetalt utbytte/renter								-8		-65	-73
Egenkapital 31.12.21	270	1.505	0	398	23	778	30	21	1.439	86	4.550
				1.775						2.775	4.550

I fond for urealiserte gevinster inngår urealisert merverdi aksjer med 21 mill. kr

Morbank

31.12.20

	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK-bev.	Fonds- Obliga.	Fond for ureal.gev.	Grunn- fond	Gave- fond	Gave- stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.20	209	971	-1	299	439	590	39	14	822	112	3.494
Resultat				12	-401	147	12	8	476	65	318
Årets utvidet resultat						-1					-1
Totalresultat	0	0	0	12	-401	146	12	8	476	65	317
Utbetalt rente FO				-12							-12
Utdelt gaver							-7				-7
<i>Transaksjoner med eierne</i>				1							1
Endring disp. resultat 2019						17	-10	-7	56	-56	0
Utbetalt utbytte/renter								-7		-56	-63
Egenkapital 31.12.20	209	971	0	299	38	753	34	8	1.354	65	3.731
Inns./opptj. egenkap.				1.180						2.551	3.731

I fond for urealiserte gevinster inngår urealisert merverdi aksjer med 38 mill. kr

KONTANTSTRØM

Kontantstrømoppstilling

		<i>Morbank</i>	<i>Konsern</i>	
31.12.20	31.12.21	(beløp i mill. kr.)	31.12.21	31.12.20
-404	-5.009	Utlån til kunder	-4.803	-33
697	636	Renteinnbetalinger på utlån til kunder	788	904
-290	5.043	Innskudd kunder	4.868	-275
-170	-103	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-102	-156
3	-248	Fordring og gjeld til kredittinstitusjoner	-248	3
-9	-5	Renter på fordring og gjeld til kredittinstitusjoner	-3	-4
-2.859	-7.304	Kjøp av sertifikater og obligasjoner	-7.454	-2.909
3.153	6.731	Salg av sertifikater og obligasjoner	6.881	3.073
61	52	Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner	52	61
97	108	Provisjonsinnbetaling	108	97
-323	-392	Utbetalinger til drift	-400	-321
-53	-44	Betalt skatt	-63	-61
-67	-71	Andre tidsavgrensninger	-89	-37
-164	-606	A Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter	-465	342
-21	-132	Investering i varige driftsmidler	-162	-21
0	0	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	0	0
0	-710	Langsiktige investeringer i aksjer	-710	0
715	168	Innbetaling fra salg langsiktige investeringer i aksjer	168	715
96	71	Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	2	45
790	-603	B Netto likviditetsendring investering	-702	739
679	2.356	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	5.090	699
-1.079	-1.365	Tilbakebetaling – utstedt verdipapir	-4.203	-1.676
-61	-44	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	-100	-169
0	595	Emisjon	595	0
0	100	Fondsobligasjon	100	0
-15	-8	Renteutbetalinger på ansvarlige lån	-8	-15
-7	-8	Utdeling gavefond	-8	-7
-56	-65	Utbytte til aksjeeierne	-65	-56
-539	1.561	C Netto likviditetsendring finansiering	1.401	-1.224
87	352	A+B+C Netto endring likvider i perioden	234	-143
1.520	1.607	Likviditetsendring i periodens start	695	838
1.607	1.959	Likviditetsendring i periodens slutt	929	695
		Likviditetsbeholdning spesifisert		
76	73	Kontanter og fordringer på sentralbanker	73	76
1.531	1.886	Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid	857	619
1.607	1.959	Likviditetsbeholdning	929	695

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

INNHOLDSFORTEGNELSE

NOTE 1. REGNSKAPSPRINSIPPER	42
NOTE 1.1 REGNSKAPSESTIMATER OG SKJØNNSMESSIGE VURDERINGER.....	48
NOTE 2. FINANSIELL RISIKOSTYRING	49
NOTE 2.1 KREDITTRISIKO	50
NOTE 2.1.1 UTLÅN OG TAPSAVSETNINGER	51
NOTE 2.1.2 SENTRALBANKER OG KREDITTINSTITUSJONER	65
NOTE 2.1.3 MISLIGHOLDTE OG TAPSUTSATTE ENGASJEMENT	67
NOTE 2.2 LIKVIDITETSRISIKO	67
NOTE 2.2.1 LIKVIDITETSRISIKO, RESTLØPETID.....	68
NOTE 2.3 MARKEDSRISIKO	70
NOTE 2.3.1 GARANTIANSVAR FOR VALUTALÅN	71
NOTE 2.3.2 RENTERISIKO, GJENSTÅENDE TID TIL RENTEREGULERING.....	71
NOTE 3. SENSITIVITETSANALYSE FOR ENDRING I MARKEDSPRISER	73
NOTE 4. SEGMENTINFORMASJON.....	74
NOTE 5. NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINNEKTER.....	75
NOTE 5.1 RENTER PÅ ENKELTE BALANSEPOSTER (GJENNOMSNITT RENTE I %)	75
NOTE 5.2 GJENNOMSNITT VOLUM PÅ ENKELTE BALANSEPOSTER.....	76
NOTE 6. PROVISJONSINNEKTER OG INNEKTER FRA BANKTJENESTER	76
NOTE 7. PROVISJONSKOSTNADER OG KOSTNADER VED BANKTJENESTER	76
NOTE 8. NETTO RESULTAT FRA FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER.....	76
NOTE 9. ANDRE DRIFTSINNEKTER.....	77
NOTE 10. DRIFTSKOSTNADER	77
NOTE 11. LØNN OG SOSIALE KOSTNADER	77
NOTE 12. PENSJONSKOSTNADER OG PENSJONSFORPLIKTELSER	77
NOTE 12.1 FORPLIKTELSE OG KOSTNADER PENSJONSORDNINGER	78
NOTE 12.2 RISIKO VED ENDRINGER I ØKONOMISKE FORUTSETNINGER.....	78
NOTE 12.3 ØKONOMISKE FORUTSETNINGER	79
NOTE 12.4 PENSJONSFORPLIKTELSER YTELSESDORDNING	79
NOTE 12.5 ESTIMATAVVIK YTELSESDORDNING	80
NOTE 13. NETTO PENSJONSKOSTNAD YTELSESDORDNING, INNSKUDDSDORDNING OG AFP	80
NOTE 14. ANDRE DRIFTSKOSTNADER	80
NOTE 15. REVISJONSHONORAR OG KOSTNADER BISTAND EKSTERN REVISOR.....	80
NOTE 16. NEDSKRIVNINGER PÅ ENGASJEMENT	80
NOTE 17. SKATTEKOSTNAD	81
NOTE 17.1 LEIEKONTRAKTER.....	81
NOTE 17.2 FORFALLSTRUKTUR LEIEAVTALER IFRS 16	82
NOTE 18. RESULTAT PER EGENKAPITALBEVIS OG EIERBRØK.....	82
NOTE 19. KONTANTER OG FORDRINGER PÅ SENTRALBANKER	83

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 20.	UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER.....	83
NOTE 21.	UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER	83
NOTE 21.1	GEOGRAFISK FORDELING AV BRUTTO UTLÅN	84
NOTE 21.2	FORDELING AV BRUTTO UTLÅN MELLOM PERSONMARKED OG BEDRIFTSMARKED	84
NOTE 21.3	UTLÅN, GARANTIER OG TAP FORDELT PÅ NÆRING	85
NOTE 21.4	ENGASJEMENT OG TAPSAVSETNING FORDELT PÅ NÆRING.....	86
NOTE 21.5	OVERFØRTE BOLIGLÅN TIL KREDITTFORETAK	88
NOTE 21.6	RETLØPETID HELGELAND BOLIGKREDITT AS.....	88
NOTE 22.	FINANSIELLE INSTRUMENTER.....	89
NOTE 22.1	FINANSIELLE INSTRUMENTER FORDELT PÅ KATEGORI	89
NOTE 22.2	VERDIPAPIRGJELD VERDISIKRING	91
NOTE 22.3	VURDERING AV VIRKELIG VERDI FINANSIELLE INSTRUMENTER FORDELT PER NIVÅ	92
NOTE 22.4	VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER	93
NOTE 23.	FINANSIELLE DERIVATER	94
NOTE 23.1	– NETTO PRESENTASJON AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE	94
NOTE 24.	SERTIFIKATER, OBLIGASJONER OG AKSJER.....	95
NOTE 24.1	SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER.....	95
NOTE 25.	AKSJER, ANDELER OG EGENKAPITALBEVIS TIL VIRKELIG VERDI	96
NOTE 25.1	TILGANG OG AVGANG AKSJER, ANDELER OG EGENKAPITALBEVIS	96
NOTE 26.	INVESTERINGER I DATTERSELSKAP	97
NOTE 26.1	SPESIFIKASJON AV ÅRETS ENDRINGER I DATTERSELSKAP	97
NOTE 26.2	EIERANDELER I DATTERSELSKAP	97
NOTE 27.	TILKNYTTEDE OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER	98
NOTE 27.1	SPESIFIKASJON AV ÅRETS ENDRINGER I TILKNYTTEDE SELSKAP OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER	99
NOTE 27.2	STRATEGISKE INVESTERINGER, IKKE BETYDELIG FOR INNFLYTELSE	100
NOTE 28.	NÆRSTÅENDE PARTER.....	100
NOTE 28.1	– KONSERNINTERNE ELIMINERINGER / TRANSAKSJONER.....	100
NOTE 28.2	TILLITSVALGTES OG ANSATTES LÅNEFORHOLD.....	101
NOTE 28.3	LEDENDE ANSATTE.....	101
NOTE 28.4	ERKLÆRING OM FASTSETTELSE AV LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE	102
NOTE 28.5	GODTGJØRELSE STYRET.....	103
NOTE 28.6	FORSTANDERSKAPET	104
NOTE 29.	UTSATT SKATTEFORDEL.....	106
NOTE 30.	VARIGE DRIFTSMIDLER	106
NOTE 31.	IMMATERIELLE EIENDELER.....	107
NOTE 32.	ANDRE EIENDELER	108
NOTE 33.	UTENLANDSK VALUTA	108
NOTE 34.	GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER	108

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 35.	INNSKUDD FRA KUNDER	108
NOTE 35.1	INNSKUDD FRA KUNDER FORDELT PÅ NØRING	108
NOTE 35.2	INNSKUDD FRA KUNDER, GEOGRAFISK FORDELING	109
NOTE 35.3	INNSKUDD FRA KUNDER, ULIKE INNSKUDDSFORMER.....	109
NOTE 36.	GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER	110
NOTE 36.1	SPESIFIKASJON AV OBLIGASJONSLÅN.....	110
NOTE 37.	ANDRE FORPLIKTELSER.....	114
NOTE 38.	UBENYTTETE TREKKFASILITETER.....	115
NOTE 39.	ANSVARLIG KAPITAL OG FONDSOBLIGASJON	115
NOTE 40.	KAPITALDEKNING.....	116
NOTE 41.	EGENKAPITALBEVIS	117
NOTE 41.1	FORDELING AV EGENKAPITALBEVIS.....	117
NOTE 41.2	EGENKAPITALBEVISKAPITAL.....	119
NOTE 41.3	DE 20 STØRSTE EIERNE	120
NOTE 41.4	EGENKAPITAL EID AV BANKENS TILLITSVALGTE	121
NOTE 41.5	UTBYTTE	123
NOTE 41.6	NØKKELTALL EGENKAPITALBEVIS	123
NOTE 42.	GARANTIANSVAR FORDELT PÅ GARANTITYPE	123
NOTE 43.	PANTSTILLELSER.....	124
NOTE 44.	VIRKSOMHETSOVERDRAGELSE	124
NOTE 45.	PROFORMA REGNSKAPSTALL.....	125
NOTE 46.	HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN	125
NOTE 47.	BALANSEN SPLITTET I KORTSIKTIGE OG LANGSIKTIGE POSTER.....	126
NOTE 48.	SPAREBANK 1 HELGELAND - ERKLÆRING FRA STYRET OG ADM. DIREKTØR.....	127
NOTE 49.	RESULTAT I PROSENT AV GJENNOMSNITTLIG FORVALTNINGSKAPITAL	128
NOTE 50.	ØVRIGE NØKKELTALL	129
NOTE 51.	BEREGNINGER.....	130

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 1. Regnskapsprinsipper

Konsern og morbank

Generelt

Morbanken

SpareBank 1 Helgeland har som mål å være en lønnsom og ledende bank på Helgeland. Banken skal selge alle typer finansielle produkter og tjenester, inkludert forsikringer og pensjonsprodukter til privatkunder, små og mellomstore bedrifter, kommuner og institusjoner på Helgeland. Bankens forretningsadresse er Jernbanegata 15, 8622 Mo i Rana. Hovedkontorfunksjonen er i Mo i Rana. Banken har i tillegg 3 kontorer fordelt over Helgeland: Mosjøen, Brønnøysund, Sandnessjøen. 10. februar vedtok forstanderskapet å endre navnet fra Helgeland Sparebank til SpareBank 1 Helgeland. SpareBank 1 Helgeland sine egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

SpareBank 1 Helgeland avlegger konsernregnskapet og selskapsregnskapet i overensstemmelse med internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som er gjort gjeldende i Norge. Dette omfatter også tolkninger fra IFRS tolkningskomité (IFRIC).

Konsernregnskapet og selskapsregnskapet er avlagt basert på historisk kost prinsipp med følgende unntak:

- Finansielle derivater, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat.
- Sertifikater, obligasjoner og aksjer, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat
- Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat.
- Verdipapirgjeld fastrente, som defineres som sikringsobjekt i verdisikring.
- Utlån holdt for å motta kontantstrømmer og salg måles til virkelig verdi over totalresultat

For finansielle eiendeler og gjeld benyttes amortisert kost, med unntak av finansielle instrumenter som vurderes til virkelig verdi. Amortisert kost er det beløp som instrumentet ble målt til ved første gangs regnskapsføring (kostpris) med fradrag for renter og betalte avdrag på hovedstol, med tillegg for akkumulert effektiv rente og med fradrag for enhver netto nedskrivning. Virkelig verdi er den prisen som ville blitt mottatt for å selge en eiendel eller betale for å overføre en forpliktelse mellom uavhengige markedsaktører på måletidspunktet. Finansielle instrumenter som er sikringsobjekt i en verdisikring balanseføres til amortisert kost med justering for endring i virkelig verdi av sikret risiko. Dette vil ofte være tilnærmet lik virkelig verdi.

Utarbeidelsen av årsregnskapet etter IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av de internasjonale standarder at ledelsen må utøve skjønn. Områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige er beskrevet i note 1.1. Konsernregnskapet ble vedtatt av selskapets styre 24. februar 2022. Notene er en integrert del av regnskapet.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter morbanken, datterselskaper, herunder underliggende datterselskaper. Regnskapsprinsippene anvendes konsistent ved innarbeidning av eierinteresser i datterselskaper (og tilknyttede selskap) og er basert på de samme rapporteringsperiodene som for morselskapet. Konserninterne transaksjoner og konsernmellomværende, inkludert internfortjeneste og urealisert gevinst og tap, elimineres ved utarbeidelse av konsernregnskapet.

Datterselskaper

Som datterselskaper regnes alle foretak hvor banken, direkte eller gjennom andre datterselskaper har kontroll (dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter). Datterselskap er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og de tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken ikke lenger har kontroll. Datterselskaper er vurdert til anskaffelseskost i selskapsregnskapet. Nedskrivning foretas når balanseført verdi overstiger eierpostens verdi.

Felleskontrollerte virksomheter

IFRS 11 regulerer felleskontrollerte ordninger/virksomhet

En felleskontrollert ordning/virksomhet har følgende kjennetegn:

- a. Partene er bundet av en kontraktmessig avtale
- b. Den kontraktmessige avtalen gir to eller flere av disse partene felles kontroll over den felleskontrollerte ordningen/virksomheten

Felles kontroll er en kontraktmessig avtalt delingen av kontroll over en felleskontrollert ordning/virksomhet, som bare foreligger når beslutninger om relevante aktiviteter krever enstemmighet mellom de partene som deler kontrollen.

Et foretak som er part i en felleskontrollert ordning, skal vurdere om den kontraktmessige avtalen i fellesskap gir alle parter eller en gruppe av partene kontroll over den felleskontrollerte ordningen. Alle parter, eller en gruppe av partene, kontrollerer den felleskontrollerte ordningen i fellesskap når de må opptre sammen for å styre de aktivitetene som i betydelig grad påvirker avkastningen fra ordningen, dvs. de relevante aktivitetene.

Når det er fastslått at alle parter, eller en gruppe av partene, har felles kontroll over den felleskontrollerte ordningen, foreligger felles kontroll bare når beslutninger om de relevante aktivitetene krever enstemmighet blant de partene som i fellesskap har kontroll over ordningen.

I en felleskontrollert ordning er det ingen enkeltstående part som kontrollerer ordningen alene. En part med felles kontroll over en felleskontrollert ordning kan hindre at noen av de andre partene eller en gruppe av parter kontrollerer ordningen.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

FKV foreligger i de tilfeller hvor to eller flere parter har felles kontroll over ordningen/ virksomheten. Partene må som hovedregel være bundet av en kontraktmessig avtale som gir to eller flere av disse partene kontroll over den felleskontrollerte ordningen. Ved Joint Ventures kan kontrakt suppleres evt. erstattes av foretakets/enhetens vedtekter mv. som grunnlag for at to eller flere parter har kontroll. Parter med felles kontroll på virksomheten må kunne forhindre at noen annen part eller grupper av parter kan kontrollere virksomheten.

Slik det fremgår ovenfor er det tilstrekkelig at de partene som har en kontraktmessig avtale om felles kontroll har det over de relevante aktivitetene. Følgelig vil de øvrige eierne ikke kunne forhindre beslutninger som partene som har felles kontroll har blitt enige om. Felleskontrollerte virksomhet regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

Per 31.12.21 er følgende selskaper definert som felleskontrollerte virksomheter og er konsolidert inn etter egenkapitalmetoden:

Samarbeidende SpareBanker AS (3 %)
Samarbeidende SpareBanker DA (3 %)

Segmentrapportering

Konsernets virksomhet omfatter kun ett strategisk forretningsområde som er organisert og ledet samlet. Konsernet driver tradisjonell bankvirksomhet med formidlingssalg av spare-, plasserings- og forsikringsprodukter. Bankdriften er inndelt i segmentene personmarkedet (PM) og bedriftsmarkedet (BM). Inntekter og utgifter som ikke er direkte allokert til disse segmentene fremkommer som ufordelt. Geografisk segment er Helgeland, kun en mindre andel er utenfor Helgeland.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt. Konsernet har ingen egen virksomhet i utlandet. Presentasjon i balanse og resultatregnskap

Utlån

Utlån balanseføres enten som utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner eller kunder. Renter inngår i resultatregnskapet under renteinntekter og lignende inntekter. Verdiendringer, som skyldes nedskrivninger, føres i resultatet under tap på utlån, garantier m.v. Verdiendringer på fastrenteutlån, som er valgt målt til virkelig verdi, inngår i resultatet under netto gevinst/tap på finansielle instrumenter, med unntak av boliglån i morbanken som inngår i utvidet resultat.

Sertifikater og obligasjoner

I balanseposten inngår konsernets sertifikater og obligasjoner. All verdiendring og realisert gevinst/tap føres i resultatet under netto resultat på finansielle instrumenter. Renteinntekter av sertifikater og obligasjoner inngår i renteinntekter og lignende inntekter.

Finansielle derivater (eiendeler og gjeld)

I balanseposten inngår finansielle derivater. Verdiendringer knyttet til derivatene føres i resultatregnskapet under netto resultat på finansielle instrumenter.

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder.

Forpliktelser til kredittinstitusjoner og kunder er regnskapsført, avhengig av motpart, enten som gjeld til kredittinstitusjoner eller som innskudd fra kunder. Renter inngår i resultatregnskapet under rentekostnader.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

I balanseposten inngår gjeld ved utstedelse av verdipapirer. Effektiv rente inngår i resultatregnskapet under rentekostnader og lignende kostnader. Utstedt verdipapirgjeld med fast rente sikres ved virkelig verdi sikring. Verdiendringer resultatføres under netto resultat på finansielle instrumenter. Ved førtidig innfrielse eller tilbakekjøp av utstedte obligasjoner føres evt. gevinst / tap på netto resultat på finansielle instrumenter.

Ansvarlig lånekapital

I balanseposten inngår utstedte ansvarlige lån. Renter inngår i resultatregnskapet under rentekostnader og lignende kostnader.

Fondsobligasjon

I balanseposten inngår utstedte fondsobligasjoner. Fondsobligasjoner er evigvarende og banken har en ensidig rett til å unnlate å betale renter til investorer under gitte vilkår. Fondsobligasjoner tilfredsstiller ikke definisjonen av finansielle forpliktelse i henhold til IAS 32 og er klassifisert som egenkapital. Renter blir ikke presentert som en rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i annen egenkapital. Skatt på renter i fondsobligasjonen er presentert i resultatet.

Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

Anvendte regnskapsprinsipper er i all hovedsak konsistente med prinsippene anvendt i foregående regnskapsperiode. Nedenfor er det listet hvilke endringer i IFRS med virkning for 2021-regnskapet som har vært relevante for, samt eventuell effekt dette har hatt på konsernets årsregnskap.

Rentereform og tilhørende endringer i IFRS 9 og IFRS 7

Rentereformen og tilhørende endringer og modifikasjoner av regnskapsreglene har liten effekt for SpareBank 1 Helgeland, konsernet har kun eksponering i NIBOR. Avhengig av når eventuelt referansenrenten NIBOR blir erstattet vil særlig endring tilknyttet videreføring av sikringsbokføring være relevant for konsernet. Fase 2-endringene som ble gjennomført i 2021 tillater at endringene i flytende rente som følge av rentereformen kan behandles som en justering av flytende rente, forutsatt at det er på tilsvarende økonomiske vilkår. Dette medfører at man unngår fraregning som følge av reglene om modifisering av finansielle instrumenter. Videre legger fase 2-endringene opp til videreføring av sikringsbokføring, hvor sikringsdokumentasjonen kan oppdateres løpende etter hvert som referansenrenten endres, det forutsettes også her at disse endringene gjøres på tilsvarende økonomiske vilkår og at instrumentet som sikres ikke fraregnes. Endringen har ingen effekt på konsernets regnskap for 2021, og

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

rentereformen i sin helhet forventes ikke å gi vesentlige regnskapseffekter for konsernet.

Covid-19 relaterte endringer i leieavtaler, IFRS 16

Som en konsekvens av covid-19 pandemien ble det i 2020 gitt mulighet til å ikke retningslinjene knyttet til modifikasjoner av leieavtaler for leiereduksjoner som en direkte konsekvens av pandemien. Dette i 2021 utvidet til å også gjelde til og med leiebetalinger frem til 30.06.2022. Konsernet har ingen lettelse i sine leiebetalinger som en konsekvens av pandemien, endringene påvirker ikke utleiere.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter regnskapsføres iht. IFRS 9. Målekategoriene for finansielle instrumenter i IFRS 9 består av virkelig verdi med verdiendringer over resultatet, virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (OCI) og amortisert kost. Måling av den finansielle eiendelen bestemmes ved førstegangsinnregning av eiendelen. Forretningsmodellen for å holde de finansielle instrumentene vil være avgjørende for valg av kategori.

Finansielle instrumenter som holdes for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal i utgangspunktet måles til amortisert kost.

Finansielle eiendeler som både holdes for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for videresalg skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (OCI).

Instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betalinger av renter og hovedstol eller der formålet med å eie instrumentet ikke er å motta kontraktsfestede kontantstrømmer skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Derivater som benyttes i forbindelse med sikringsbokføring måles etter prinsippene for sikringsbokføring. Note 2.1.1 viser utlån og nedskrivninger iht. IFRS 9.

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres når banken blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. En finansiell eiendel fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller banken overfører den finansielle eiendelen på en slik måte at risiko- og fortjenestepotensialet ved den finansielle eiendelen i det alt vesentlige blir overført. En finansiell forpliktelse fraregnes når den finansielle forpliktelsen er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Finansielle instrumenter til amortisert kost

Gjeldsinstrumenter som har kontantstrømmer som kun representerer betaling av renter og avdrag og hvor formålet kun er å holde instrumentet for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal føres til amortisert kost. I konsernet er alle innlån og utlån med flytende rente klassifisert til amortisert kost. I morbankens regnskap er det et unntak knyttet til utlån til personkunder med sikkerhet i bolig. Dette kommer som en konsekvens av at flere av utlånene på et senere tidspunkt vil selges til bankens heleide boligkredittforetak, og derfor blir vurdert som holdt for å innrive kontraktsfestede

kontantstrømmer og salg iht. IFRS 9. Finansielle instrumenter til amortisert kost består i all hovedsak av:

Eiendeler og gjeld:

- Utlån til flytende rente
- Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder
- Verdipapirgjeld til flytende rente
- Gjeld ansvarlig lån til flytende rente

Utlån til kunder

Utlån til og fordringer på kunder er ved førstegangs måling vurdert til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. I perioder etter første måling verdivurderes utlån til amortisert kost etter effektiv rentemetode. Lånene blir nedskrevet iht. IFRS 9.

Nedskrivningsbeløp beregnes som forskjell mellom balanseført verdi og nåverdi av fremtidige kontantstrømmer, beregnet over forventet levetid på utlånet. Ved nåverdiberegningen benyttes den sist fastsatte effektive renten på lånet eller lånene som nedskrives.

Potensiell eksponering

Ubenyttet trekk og innvilget ikke diskonterte lån er utenom balanse poster som er presentert i noter. Inntekter er presentert i provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester. Utenom bakabse poster inngår i beregningen av forventet tap og tapsavsetningen presenteres i balansen under andre forpliktelser.

Utstedte finansielle garantier

Kontrakter som medfører at banken må godtgjøre innehaveren for et tap som følge av at en spesifikk debitor unnlater å betale i samsvar med betingelsene i et gjeldsinstrument, klassifiseres som utstedte finansielle garantier. Provisjonsinntekter føres over garantiens løpetid under «Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester». Verdiendringer som følge av kredittengasjementer som er nedskrevet, er bokført under «Tap på utlån, garantier, mv.». Forventet tap er balanseført under «Andre forpliktelser».

Nedskrivninger på utlån

Reglene i IFRS 9 for nedskrivninger av finansielle eiendeler gjelder for engasjement målt til amortisert kost (engasjement med flytende rente er definert under denne kategorien) og for engasjementer målt til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (boliglån til flytende rente i morbanken). Standarden innebærer krav om tapsavsetninger også på nye engasjementer, ved at det skal gjøres en nedskrivning for forventet kredittap som følge av forventet mislighold de nærmeste tolv månedene. Det beregnes forventet tap for alle kunder på kontonivå. I beregningen inngår utlån, garantier, ubenyttede rammer på kreditter og lånetilsagn.

For utlån hvor kreditt risikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, skal det foretas nedskrivning for forventet kredittap over utlånenes løpetid. Banken har utviklet en modell i samarbeid med flere andre banker. Modellen inneholder makrosenarioer iht. IFRS 9 (4 scenarioer). Modellen er nærmere beskrevet i note 2.1.1.

Det beregnes forventet tap for alle konti. Alle kontoengasjementer legges inn i en av de tre "trinnene" i

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

tapsmodellen, basert på deres risikoendring siden innvilgelse (endring i kredittisiko). For beskrivelse av de enkelte "trinnene" vises det til forklaringer nedenfor. Alle engasjement som ikke allerede på innregningstidspunktet har objektive bevis på tap plasseres ved innregningstidspunktet i trinn 1, og flyttes på et senere tidspunkt til trinn 2; i de tilfellene der det har vært en vesentlig økning i kredittisiko, eller trinn 3; i de tilfeller hvor det er objektive bevis på tap.

Trinn 1: 12 måneders forventet tap.

Her inngår de fleste tilfeller av finansielle eiendeler som er omfattet av den generelle tapsmodellen. Finansielle instrumenter som har tilsvarende sannsynlighet for mislighold (eller bedre) over gjenværende løpetid som ved førstegangsinnregning omfattes av dette trinnet. Det beregnede forventede tapet som avsettes i regnskapet tilsvarer forventet tap fra mislighold de neste 12 månedene.

Trinn 2: Forventet tap i levetiden.

I trinn 2 plasseres finansielle eiendeler som har hatt en vesentlig økning i sannsynlighet for mislighold (PD) siden førstegangsinnregning.

Om et engasjement er «vesentlig forverret» avgjøres ved å sammenligne sannsynlighet for mislighold (PD) på innvilgelsestidspunkt med PD på beregningstidspunkt.

Vurdering av vesentlig forverring tar utgangspunkt i både en relativ økning i PD og den absolutte endringen. Nivået er satt slik at både den relative endringen er vesentlig og at nivået i seg selv ikke er uvesentlig sammenlignet med hva som regnes som lav risiko. I tillegg er det lagt opp til at hvis det er en stor absolutt endring skal det uansett regnes som vesentlig forverret. Et engasjement som på beregningstidspunkt har en PD høyere enn 0,75 % og samtidig enten har fått dobbelt så høy PD, eller har fått en PD som minst er 5 %-poeng høyere, anses å være vesentlig forverret.

I tillegg er følgende hendelser er også vurdert å utgjøre en vesentlig økning i kredittisiko:

Engasjement hvor det foreligger et 30 dagers overtrekk. Dette gjelder overtrekk fra første krone, men eldre enn 30 dager.
Engasjement hvor det foreligger større overtrekk. Dette gjelder overtrekk fra første dag, der saldo er vesentlig større enn bevilgningen. Minimum NOK 1000, og 5 ganger bevilgning i overtrekk

Engasjement med endrede betalingsforpliktelser eller refinansiering (forbearance)

Banken har interne rutiner for merking og identifisering av kunder som har fått betalingsutsettelse. En kunde som har fått innvilget betalingslettelse som omfattes av Finanstilsynets retningslinjer for rapportering, vil være merket i en periode på minimum 2 år.

Trinn 3: Forventet tap i levetiden.

I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler der det foreligger objektive bevis på tap på rapporteringstidspunktet. Forventet tap for eiendeler i trinn 3 beregnes over restløpetiden for eiendelen. Renteinntekter beregnes av eiendelens netto bokførte verdi. I trinn 3 inngår både misligholdte utlån og kreditter, samt engasjement hvor det foreligger øvrige objektive bevis for tap.

Samme modell benyttes for konsern, morbank og heleid boligkredittforetak, men med forskjellige datodefinsjon når det gjelder første innregning. For konsern og morbank skal kontoens innvilgelsestidspunkt benyttes, mens det for boligkredittforetaket benyttes score ved overførelsesdato.

Objektive bevis for tap

Med bakgrunn i gjeldende interne retningslinjer følges engasjement løpende med henblikk på identifisering av tapsutsatte engasjementer. Objektive bevis for tap er mislighold iht. definisjon nedenfor, samt utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at konsernet vil bli påført tap.

I tillegg til misligholdte engasjement har banken definert at det foreligger objektive bevis for tap i et engasjement hvor det er åpnet konkurs, konstaterte tap på engasjementet, er foretatt individuelt vurdert avsetning, eller andre individuelle vurderinger som tilsier at det foreligger objektive bevis for tap. Ved individuelt vurderte nedskrivninger overstyrer modellnedskrivninger for aktuelle engasjement. Objektive bevis for tap vurderes på kundenivå.

Tilfriskning

Trinn 1 anses som standardtrinnet. Ethvert kontoengasjement som på beregningstidspunktet ikke oppfyller kriteriene for å ligge i trinn 2 eller 3, som beskrevet ovenfor, vil bli beregnet i trinn 1.

Mislighold

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt 90 dager etter forfall, og misligholdt beløp sammenhengende overstiger 1 000 kroner for personmarkedet og 2 000 kroner for bedriftsmarkedet, samt en relativ beløpsgrense på 1 % av totalt engasjement.

Endrede betalingsvilkår som følge av betalingsvansker misligholds merking dersom dette medfører endring i verdien på kontantstrømmen på over 1 %. Ved flere endrede betalingsvilkår relatert til betalingsvansker innenfor en tidsperiode på et år medfører dette at kunden blir behandlet som misligholdt. Kunder hvor det foreligger individuelle nedskrivninger på behandles som misligholdt etter ny definisjon, i tillegg gjennomgås porteføljen kvartalsvis for å identifisere kunder som skal individuelt merkes med «unlikelyness to pay». Se også punkt om objektive bevis for tap.

Misligholdte lån som ikke er sikret smitter på samtlige av kundens engasjement som ikke er sikret, mens mislighold av sikrede lån medfører smitte både på sikrede og usikrede lån. Videre smitter også misligholdet et av kundens engasjement er misligholdt og dette overstiger 20 % av kundens totale engasjement.

Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstatert av tap medfører at eiendelen og tilhørende tapsavsetninger fraregnes balansen. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte tapsavsetninger, føres mot tapsavsetninger. Konstaterte tap uten dekning i tidligere tapsavsetninger samt over- eller underdekning i forhold til tidligere tapsavsetninger, resultatføres.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Modifikasjon

Når de kontraktsregulerte kontantstrømmene fra en finansiell eiendel blir reforhandlet eller på annen måte endret, og reforhandlingen eller endringen ikke fører til fraregning av den finansielle eiendelen, beregnes den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi på nytt og det innregnes en endringsgevinst eller et endringstap i resultatet. Den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi beregnes på nytt som nåverdien av de reforhandlede eller endrede kontraktsregulerte kontantstrømmene, diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eventuelle påløpte kostnader eller honorarer hensyntas ved beregningen.

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder bokføres til amortisert kost. Ved førstegangs innregning vurderes gjelden til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. Ved etterfølgende måling verdifulles gjelden til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemethode.

Verdipapirgjeld med flytende rente

Ved førstegangs innregning vurderes gjelden til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. Ved etterfølgende måling verdifulles gjelden til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemethode.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat

- Eiendeler og gjeld:
- Utlån til fastrente
- Derivater utenfor sikring
- Sertifikater, obligasjoner (rentebærende verdipapirer) og aksjer

Utlån til fast rente

Utlån med fast rente blir vurdert til virkelig verdi (FVO). Banken inngår rentederivater for økonomisk å sikre renteksponeringen i disse utlåne. Bruk av FVO reduserer vesentlig den resultatvolatiliteten som ellers ville ha oppstått som følge av ulik målemethode for utlån og derivater. Virkelig verdi blir beregnet ved å neddiskontere fremtidige kontantstrømmer (renter og avdrag) på lånene med avkastningskrav utledet fra rentekurven på balansedagen. Kredittspred på utlån anslås ut fra en helhetsvurdering basert på observerte endringer i markedet.

Derivater utenfor sikring

De avtaler som konsernet har inngått er rente-derivater. Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi.

Sertifikater, obligasjoner og aksjer

Sertifikater, obligasjoner og aksjer er klassifisert til virkelig verdi. Virkelig verdi på børnoterte investeringer er basert på gjeldende kurs på balansetidspunktet. For aksjer som ikke er børnotert og der det ikke er aktivt marked, legges kjente omsetningsverdier til grunn eller siste emisjonskurs. Papirer uten omsetning er verdsatt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende.

Finansielle instrumenter sikring

Eiendeler og gjeld:

- Verdipapirgjeld fastrente

- Derivater sikring

Banken og konsernet benytter sikringsbokføring når det gjelder verdipapirgjeld til fastrente. Sikringen dekker renterisikoen i obligasjonene. Verdiendring resultatføres under netto gevinst/tap på finansielle instrumenter. Ved førtidig innfrielse eller tilbakekjøp av utstedte obligasjoner føres evt. gevinst/tap på netto gevinst/tap på finansielle instrumenter. Banken har som policy å sikre all eksponering mot verdipapirgjeld med fastrente. Konsernet har kun virkelig verdi sikring på verdipapirgjeld i norske kroner med fastrente. Sikringsinstrumentene sikrer totalbeløpet og har løpetid, volum og fastrente tilsvarende det enkelte fastrentelønet. Det flytende benet i sikringsinstrumentet er avtalt med 3 mnd NIBOR.

IFRS 9 forenklet kravene til sikringsbokføring ved å knytte sikringseffektiviteten tettere sammen med risikostyringsaktiviteter, og gir dermed større mulighet for kvalitativ vurdering. For å benytte sikringsbokføring iht. IFRS 9 må det være et økonomisk forhold mellom sikringsinstrumentet og det sikrede elementet. I tillegg kan ikke effekten av kredittisiko dominere verdiendringer i sikringsforholdet. I henhold til IFRS 9 er en prospektiv (fremtidsrettet) effektivitetstest tilstrekkelig, effektivitetstest utføres iht. kravene i IFRS 9. Ineffektivitet i sikringen, definert som forskjellen mellom verdireguleringen av sikringsinstrumenter og verdjustering av den sikrede risikoen, innregnes i resultatregnskapet etter hvert som det oppstår. Virkelig verdi av derivatene brukt i sikringsrelasjoner er vist i note 22.2.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)

Eiendeler:

- Boliglån til flytende rente

Iht. IFRS 9 skal disse utlåne klassifiseres til virkelig verdi over utvidet resultat (holdt for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og videresalg). Banken selger bare deler av de lån som kvalifiserer til overføring til boligkredittelskap. Utlån som inngår i forretningsmodellen som kvalifiserer for salg holdes derfor for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg. Basert på dette klassifiserer banken derfor alle boliglån til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader.

Renteinntekter og rentekostnader

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av effektiv rentemethode. Dette innebærer løpende inntektsføring av nominelle renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyrer fratrukket direkte etableringskostnader. Inntektsføring av renter etter effektiv rentemethode benyttes både for balanseposter som vurderes til amortisert kost og balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet. Renteinntekter for finansielle eiendeler i trinn 1 og trinn 2 beregnes ved hjelp av den effektive rentemetoden på den finansielle eiendelens brutto verdi, mens renteinntekter for finansielle eiendeler i trinn 3 beregnes basert på den finansielle eiendelens nettoverdi.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir resultatført i takt med at en tjeneste blir ytt, og banken har rett til betaling iht., IFRS 15.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Her inngår blant annet gebyr fra betalingsformidling og forsikrings salg.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler består i hovedsak av goodwill og kunderelasjoner tilknyttet kjøp av SpareBank 1 Nord-Norges virksomhet på Helgeland. Goodwill og øvrige immaterielle eiendeler innregnes når kravene for balanseføring er til stede. Goodwill avskrives ikke, men er gjenstand for en årlig nedskrivningstest i samsvar med IAS 36, med sikte på å avdekke eventuelle verdifall. Nedskrivning av goodwill føres over resultatregnskapet, og reverseres ikke.

Kunderelasjoner og øvrige immaterielle eiendeler med en identifiserbar levetid avskrives over levetiden til eiendelen. Avskrivningene påbegynnes på det tidspunktet eiendelen er tilgjengelig for bruk

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler og eiendommer verdsettes til historisk kost og avskrives over driftsmiddelets forventede økonomiske levetid. Det stilles krav til at de ulike elementer med ulik levetid skilles ut, og avskrives separat. Ordinære avskrivninger er basert på kostpris og fordelt lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid:

- Bygninger og annen fast eiendom 30 – 40 år
- Maskiner, utstyr, inventar og biler 3 – 10 år

Avskrivningsperiode og - metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som benyttes samsvarer med de økonomiske realiteter for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi.

Andre eiendeler

Eiendommer holdt for salg består av eiendeler som konsernet har ervervet som ledd i innrivelse av misligholdte engasjement. Dette er driftsmidler som konsernet ikke har til hensikt å beholde og som skal selges innen ca. 1 år. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi og er ikke gjenstand for avskrivning. Disse eiendommene inngår i andre eiendeler.

Leieavtaler

Konsernet som leietaker:

Konsernets leiekontrakter regnskapsføres etter reglene i IFRS 16. Prinsippene for IFRS 16 fastsetter innregning, måling, presentasjon og offentliggjøring av leieavtaler, og pålegger leietakeren å gjøre rede for alle leieavtaler i enkel balansemodell. Konsernet bokfører bruksrettseiendelen og tilhørende forpliktelse til virkelig verdi på innregningstidspunktet. Eiendelen avskrives over leieperioden, mens forpliktelsen måles til amortisert kost.

Konsernet benytter følgende praktiske unntak for leieavtaler: unntak for kortsiktige leieavtaler (definert som tolv måneder eller mindre)

unntak for eiendeler av lav verdi (under USD 5 000)

Når det gjelder leieavtalene som faller inn under disse unntakene, innregner konsernet leiebetalingene som andre driftskostnader i resultatregnskapet når de oppstår.

Konsernet som utleier:

Konsernet presenterer eiendeler som er utleid som driftsmidler i balansen. Leieinntektene inntektsføres lineært over leieperioden.

Innføringen av IFRS 16 har ikke hatt effekt for konsernet som utleier.

Avsetninger

En avsetning blir regnskapsført når konsernet har en gjeldende forpliktelse (rettslig eller antatt) som følge av hendelser som har skjedd, det er sannsynlighetsovervekt for at et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen vil skje, og beløpets størrelse kan beregnes pålitelig. Avsetninger gjennomgås ved hver balansedato og nivået reflekterer det beste estimatet på forpliktelsen.

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader

Konsernet har innskuddsbasert pensjonsordning, det er noen medlemmer igjen i ytelsesbasert pensjonsordning. Se note 12 for nærmere detaljer.

Innskuddsordning

Bankens ansatte ble i 2016 overført fra ytelsesbasert ordning til innskuddspensjon. Innskuddene regnskapsføres og periodiseres som pensjonskostnader. Når det gjelder fordelingen mellom de to ordninger, henvises til egen regnskapsnote.

Ytelsesbasert ordning

De som står igjen i ytelsesordningen er medlemmer som i henhold til gjeldende regler ikke kan overføres. Konsernets pensjonsforpliktelser er knyttet til ytelsesbaserte kollektive ordninger sikret i livsforsikrings selskap og usikrede ordninger. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser presenterer i regnskapet er fremkommet ved beregninger foretatt av aktuar. Renten på OMF obligasjoner benyttes som diskonteringsrente. Note 12.2 viser sensitiviteten i beregning av pensjonskostnader og pensjonsforpliktelsen.

De sikrede og usikrede pensjonsforpliktelsene beregnes som den diskonterte verdien av de fremtidige pensjonsytelser som anses påløpt på balansedagen, sikrede og usikrede, basert på at arbeidstakerne opparbeider sine pensjonsrettigheter jevnt over den yrkesaktive perioden.

Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi og føres netto mot pensjonsforpliktelsene i balansen. Den enkelte pensjonsordning vurderes for seg, men verdien av overfinansiering i en ordning og underfinansiering i andre ordninger nettoføres i balansen såfremt pensjonsmidlene kan overføres mellom ordningene.

Netto pensjonsmidler presenteres i balansen som forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter, mens netto pensjonsforpliktelser presenteres under andre forpliktelser.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i personalkostander, og består av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede pensjonsforpliktelsen og beregnet avkastning av pensjonsmidlene. Avviket mellom faktisk avkastning og beregnet avkastning føres i utvidet resultat. Virkning av planendring resultatføres, endringer i estimater føres over utvidet resultat.

Skatter

Utsatt skatt og utsatt skattefordel balanseføres i samsvar med IAS 12 inntektsskatt. Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/utsatt skattefordel er beregnet med 25 % av netto midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

Utsatt skattefordel balanseføres ut fra forventninger om skattepliktig inntekt gjennom inntjening i fremtidige år. Betalbar skatt i balansen er periodens betalbare skatt knyttet til årets resultat, skatt på formue, samt betalbar skatt knyttet til mottatt konsernbidrag. Formueskatt er behandlet som driftskostnad.

Egenkapitalbeviskapital

Egenkapitalen består av eierandelskapital, grunnfondskapital, fond for urealiserte gevinster, annen egenkapital konsern og hybridkapital.

Eierandelskapitalen omfatter innbetalt kapital knyttet til egenkapitalbevis, egne egenkapitalbevis, overkursfond og utjevningfond. Grunnfondskapitalen omfatter innbetalt og opptjent grunnfondskapital, gavefond og kompensasjonsfond.

I morbanken består fond for urealiserte gevinster av verdifastsettelse etter IFRS avviker fra prinsipp etter Norsk God Regnskapsskikk.

Annen egenkapital konsern er opptjent egenkapital i datterselskaper og tilknyttede selskaper etter konsernetablering, samt effekten av egenkapitalelimineringer i konsernregnskapet. Fondsobligasjoner som ikke tilfredsstiller definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32 inngår i egenkapitalen. Påløpte renter fondsobligasjoner tilordnes fondsobligasjonskapitalen.

Ved utstedelse av nye egenkapitalbevis eller oppkjøp av annen virksomhet, behandles merkostnader direkte henførbare til utstedelsen av de nye egenkapitalbevisene eller oppkjøpet som en reduksjon av innbetalt kapital. Årets overskudd tilordnes eierne av egenkapitalbevis og grunnfondet iht. utbyttepolitikken. Utbytte på egenkapitalbevis og utdelinger til gavestiftelsen blir klassifisert som egenkapital i perioden frem til utbyttet er besluttet av bankens forstanderskap. Overføring til bankens gavefond klassifiseres som egenkapital frem til gavetildelingen gjennomføres. Når utbyttet er besluttet av forstanderskapet blir det tatt ut av egenkapitalen og klassifisert som kortsiktig gjeld frem til utbetaling finner sted. Når banken eller andre selskaper i konsernet kjøper egenkapitalbevis utstedt av banken, blir det

samlede kjøpsvederlaget trukket ut av den totale egenkapitalbeviskapitalen.

Oppkjøp

Oppkjøp av et annet selskap eller virksomhet behandles etter oppkjøpsmetoden, jf. IFRS 3. Ved oppkjøpsmetoden utarbeides det en oppkjøpsanalyse med merverdiallokering, hvor kjøpesummen allokteres til identifiserbare eiendeler og forpliktelser i den oppkjøpte virksomheten. Positiv differanse mellom kjøpesum og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser føres som goodwill. Se også note 44 og 45

Segmenter

Segmentrapportering er inndelt i forhold til hvordan ulike virksomhetsområder rapporteres og følges opp. Banken har to driftssegmenter, personmarkedet og bedriftsmarkedet.

Kontantstrømmer

Kontantstrømmoppstillingen (IAS 7) viser innbetalinger og utbetalinger av kontanter og kontantekvivalenter gjennom året. Kontanter og kontantekvivalenter er definert som kontanter og fordringer på sentralbanker. Konsernet benytter den direkte metoden.

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid.

Sammenlignbarhet

Sammenligningstall er blitt justert der det er ansett nødvendig for at de skal være i overensstemmelse med presentasjonen for inneværende år.

Hendelser etter balansedagen

Det opplyses om hendelser etter balansedagen i samsvar med IAS 10. Opplysningene omfatter hendelser som ikke innregnes i konsernets finansregnskap, men som er av en slik art at de er vesentlige for vurdering av virksomheten. Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse. Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen.

NOTE 1.1 Regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Morbank og konsern

Konsernet utarbeider estimater og forutsetninger som har effekt på de rapporterte balansetallene for neste regnskapsår. Estimater og vurderinger er stadig gjenstand for evaluering og baserer seg på historisk erfaring og andre faktorer, herunder forventninger i forhold til fremtidige hendelser som ansees som rimelige.

Nedskrivning på utlån

Vurdering av nedskrivninger vil delvis baseres på skjønn. Lånporteføljel/garantiforpliktelser overvåkes løpende med hensyn til behov for nedskrivninger/avsetninger.

Nedskrivning/avsetning foretas iht. IFRS 9. Se regnskapsprinsipper og note 2.1.1.

Oppkjøp

Oppkjøpsanalyser inneholder en betydelig grad av skjønn og estimater, og vil således alltid inneholde en grad av usikkerhet. Estimaten benyttet i forbindelse med oppkjøpsanalyser er underbygget av beregninger om forventede kontantstrømmer, sammenlignbare transaksjoner mv.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2. Finansiell risikostyring

Konsern og morbank

Risiko og kapitalstyring

Risiko- og kapitalstyringen støtter opp under konsernets strategiske utvikling og ambisjoner, og skal bidra til å sikre realisering av konsernets finansielle og operasjonelle mål. Det vil likevel kunne oppstå uventet tap som krever at konsernet har tilstrekkelig egenkapital. Som en del av risikostyringsarbeidet er det for de ulike risikoområdene vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens interne kapitalbehovsvurderingsprosess (ICAAP).

Risikokategorier og definisjoner:

- Kredittisiko: risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne til å oppfylle sine forpliktelser
- Likviditetsrisiko: risikoen for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall.
- Markedsrisiko: risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser knyttet til aktiviteter og posisjoner i verdipapirer (renter og aksjer) og valuta
- Operasjonell risiko: risiko for direkte eller indirekte tap grunnet svikt i interne rutiner, systemer og prosesser, utilstrekkelig kompetanse, skader på eiendeler, driftsavbrudd, systemfeil, internt eller eksternt bedrageri.
- Complianceisiko: Risiko for ikke å etterleve regulatoriske krav og interne rutiner/retningslinjer
- AHV risiko: Risiko for ikke å ikke etterleve anti hvitvask- og terrorfinansierings lov og forskrift, og ikke etterleve internt regelverk med hensikt å oppfylle lovens krav.

Risikostyringen er sentral i den daglige driften og i styrets løpende arbeid. Risikoen styres primært gjennom risikostrategi, overordnede retningslinjer operasjonell risiko, periodisk måling og rapportering av fastsatte styringsmål i alle forretningsområder, retningslinjer, rammer, fullmakter, rapporteringskrav og krav til kompetanse.

Bankens risikostyringsenhet utgjør seks årsverk. Direktør risikostyring er direkte underlagt adm. direktør og har ansvaret for å overvåke og koordinere den samlede risikostyringen i banken. Direktør risikostyring rapporterer også direkte til styret.

Konsernets internrevisjon utgjør ett årsverk og er direkte underlagt styret. Intern revisor skal vurdere om det er etablert betryggende rutiner på de viktigste områder i banken for å redusere risiko. Styret godkjenner årlig intern revisors instruks og arbeidsplan. Intern revisor kan benytte eksterne tjenester ved behov.

Virksomhetsstyring (corporate governance)

SpareBank 1 Helgelands prinsipper og policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lover og forskrifter. God virksomhetsstyring i SpareBank 1 Helgeland omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter. Dette for å sikre et godt samspill mellom bankens ulike interessenter som

egenkapitalbevisiere, långivere, kunder, ansatte, styringsorganer, ledelse og samfunnet for øvrig. Virksomhetsstyringen skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir iverksatt og nådd. Konsernets prinsipper og rammer for intern kontroll og risikostyring er nedfelt i egne styringsdokumenter som årlig gjennomgås av styret. Styringsdokumentene er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll, og policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring.

Styret i SpareBank 1 Helgeland legger vekt på å etterleve prinsippene som er gitt i Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse i virksomhetsstyringen, samt relevante prinsipper fra EBA på området.

SpareBank 1 Helgeland har sammenholdt egen policy med Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse og nevnte prinsipper fra EBA. Det er styrets oppfatning at bankens virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med norsk anbefaling.

Det er i 2021 avholdt 16 styremøter i banken. Oppfølging av strategi, strukturendringer, risiko- og kapitalstyring, lønnsomhet og inntreden i SpareBank 1-alliansen har vært styrets fokusområder. Styret har utarbeidet en årsplan for sitt arbeid. Det legges vekt på å sikre tilstrekkelig kunnskap og kompetanse blant styrets medlemmer. Det er gjennomført egevaluering av arbeidsform, kompetanse, prioriteringer og samarbeid mellom styre og ledelse.

Styret har som et ledd i sitt arbeid nedsatt revisjonsutvalg, risikoutvalg og godtgjørelsesutvalg. Utvalgene skal se til at SpareBank 1 Helgeland har en uavhengig og effektiv intern og eksternt revisjon, at regnskaps- og risikorapportering er i samsvar med lover og forskrifter, samt bidra til å fremme og gi incentiver til god styring og kontroll med foretakets risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter. Medlemmene i risikoutvalget er Bjørn Andreas Krane (leder), Rolf Eigil Bygdnes og Siw Moxness.

Medlemmer i revisjonsutvalget er Siw Moxness (leder) Bjørn Andreas Krane og Rolf Eigil Bygdnes.

Medlemmer i godtgjørelsesutvalget er Bjørn Andreas Krane (leder), Marianne Steinmo og Birgitte Lorentzen (ansatte-representant). Revisjonsutvalget har gjennomført 5, risikoutvalget 8 og godtgjørelsesutvalget 3 møter i 2021.

En fylldig redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse finnes i eget kapittel i årsrapporten.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.1 Kredittrisiko

Konsem og morbank

Kredittrisikoen er risikoen for at kunder eller motparter ikke kan overholde sine forpliktelser overfor konsernet. Kredittrisikoen, og eksponeringen av denne, styres gjennom kredittstrategi, kredittpolicy, kredittrutiner, og bevilgningsreglement. Kredittpolicy, kredittrutiner og bevilgningsreglement ble oppdatert oktober 2020, og gjeldende fra 1.1.2021. Kredittstrategien er vedtatt for en treårsperiode med årlige vurderinger. Gjeldende strategi fra 1.1.2020 ble vedtatt av styret november 2019.

Konsernets strategi på kredittområdet er utledet fra den overordnede strategien, og inneholder retningslinjer og styringsrammer for risikoprofil og risikokonsentrasjoner på porteføljnivå og bransjenivå. Det er satt styringsrammer for fordeling av utlån mellom person- og bedriftsmarkedet, størrelse på engasjement og antall av disse, eksponering innenfor bransjer (konsentrasjonsrisiko) og geografiske begrensninger. Styringsrammene for risiko overvåkes og rapporteres kvartalsvis til styret, og med tillegg av årlig porteføljegjennomganger.

Utviklingen i kredittisiko følges opp gjennom regelmessige analyser av misligholdsutviklingen i konkrete bransjer, geografiske områder, låntakeres og potensielle låntakeres evne til å betjene renter og avdrag, samt en vurdering av den sikkerhet som ligger til grunn for kredittengasjementet. For løpende oppfølging av risiko er det definert et sett av aksjoner og handlingsplaner for oppfølging av låntaker, samt rapporter som fremlegges periodisk til styret.

Samlet kapitalbehov for kredittrisikoen fremkommer i konsernets ICAAP. Toleransenivå for kredittisiko er definert for utvalgte bransjer og områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsporteføljen er etablert, etterleves og rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Risikoen i personmarkedsporteføljen har over tid vært lav. Boligprisutviklingen er stabilt stigende for solgte eneboliger og leiligheter på Helgeland gjennom 2021, men varierer en del i de enkelte markedene. Boligutbyggingen i 2021 har for hele Helgeland vært svak med få igangsatte boligprosjekter hva gjelder både leilighets- og eneboligbygging.

Med bakgrunn i tapsregler i IFRS 9 og interne retningslinjer, følges engasjementene løpende med henblikk på identifisering og modellering.

Det er stort fokus og regelmessige gjennomganger av god kredittpraksis og kvalitet i kredittarbeidet. Herunder forståelse av god oppfølging og kontroll av kundeporteføljene. Etterlevelse gjennom enkeltsaker sikres gjennom kredittutvalget, ledernes nøkkelkontroller, og arbeidsfordelingen mellom rådgivere og depot.

For bedriftsmarkedet sikres styring og overvåking gjennom løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne, og sikkerhetsvurderinger. Dette gjennom både månedlige og kvartalsvis gjennomganger. For overvåking og utvikling i personmarkedsporteføljen foretas kvartalsvis analyser av bonitet på innvilgede lån, og halvårsbasis på totalporteføljen.

Risikofordelt utlånsportefølje fordelt på lav (risikoklasse A-D), middels (risikoklasse E-G) og høy risiko (risikoklasse H-k) rapporteres basert på scoremodellene. Risikomigrasjonen rapporteres kvartalsvis som en del av samlet risikoreport til styret.

Tett oppfølging av større bedriftskunder, overvåking av misligholds sannsynlighet i porteføljen, og for konkrete definerte bransjer, er videreført som prioriterte fokusområder. Ved utgangen av 2021 hadde banken 1 (1) engasjement som samlet sett var ut over 10 % av ansvarlig kapital.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.1.1 Utlån og tapsavsetninger

Nedskrivninger for tap på utlån og utenombalanseposter iht. IFRS 9

Se beskrivelse Note 1 regnskapsprinsipper.

Forutsetninger i beregningsmodellen

Periodevis forventet tap beregnes som produktet av sannsynlighet for mislighold (PD), eksponering ved mislighold (EAD) og tap gitt mislighold (LGD), og skal være forventningsrett. PD-modellen har vært i bruk og validert i banken siden 2009, mens LGD-modellen er utviklet fra 2017. Siste validering av tapsmodellen ble utført ved utgangen av 2021.

PDBankens PD-modell gir PD (sannsynlighet for mislighold), på kundenivå, ett år frem i tid. PD modellen gir sannsynlighet for at kunden går i mislighold og vil misligholde alle sine engasjementer. Kundens PD kan derfor benyttes på kontonivå.

Banken har ikke utviklet modeller for å beregne livstids PD, men jobber med å se på muligheter for å utvikle livstids PD. Banken benytter derfor modeller som beregner sannsynlighet for mislighold de neste 12 månedene (12 måneders PD). Banken har gjennomført analyser av observert misligholdsrate (defaultrate, DR) som en funksjon av alder på lånet på misligholdstidspunktet. Analysene viser at DR øker noe de første årene etter innvilgelse, for deretter å reduseres. Variasjonen i DR vurderes å være på et slikt nivå at 12 måneders PD er et rimelig substitutt for livstids PD. Datagrunnlagets størrelse avtar med lånets løpetid, og er hovedsakelig knyttet til relativt lavt antall mislighold de siste fire årene, det er dermed knyttet en viss usikkerhet til analysene.

LGD

LGD-modellen (tap gitt mislighold) er en funksjon av forholdet mellom engasjementet og sikkerhetene som ligger bak, sannsynligheten for friskmelding og kostnader ved realisasjon. Sikkerhetsdekningen beregnes på kundenivå ut fra realisasjonsverdier på objektene, og benyttes på sikrede engasjement. Sikkerhetsdekning er begrenset oppad til den anvendbare sikkerheten som er sikkerhetsdekning med kvantitative begrensninger, herunder nedjustering av sikkerhetsdekning basert på kvaliteten til sikkerhetene. Se nærmere beskrivelse av sikkerhetene i note 21.

Sannsynlighet for friskmelding varierer ut fra hvilken trinn engasjementet ligger i. Sannsynlighet for friskmelding i trinn 1 er 72 % for PM og 30 % for BM. Ettersom trinn 2 og 3 er livstidsberegninger er sannsynligheten for nytt mislighold etter friskmelding hensyntatt, dette gir en lavere sannsynlighet for friskmelding i trinn 2 og 3 på 41 % og 18 %, for henholdsvis PM og BM. Det er fastsatt et unntak knyttet til kommunal sektor hvor sannsynligheten til tilfriskningen er satt til 100 %.

Kostnader ved realisasjon av sikkerheter er satt til 5 % av engasjement. Interne kostnader ved realisasjon er satt til 0 %..

EAD

EAD (eksponering ved mislighold) gir uttrykk for forventet eksponering på misligholdstidspunktet. EAD er en funksjon av forventet saldo, bevilgning og en konverteringsfaktor. Eksempelvis vil EAD aldri være større enn bevilgning for et enkelt engasjement, eller lavere enn saldo. For alle typer bevilgninger utenom byggelån (25 %) og kontrakts garantier (65 %) er konverteringsfaktoren satt til 70 % for PM og 50 % for BM. For innvilget, men ikke diskonterte bevilgninger er det fastsatt en konverteringsfaktor på 100 % som gjenspeiler sannsynligheten for at bevilgningen blir diskontert.

Restløpetid

Gjenværende løpetid for nedbetalingslån fastsettes til avslutningsdato. Avdragsprofilene i modellen er tilpasset nedbetalingslånet karakteristikk. For engasjement uten avslutningsdato benyttes en forventet restløpetid basert på historikk i tilsvarende engasjement, og engasjementets alder. Dette gjelder i hovedsak flexilån og kreditter. Prepayment (PP) hensyntas for alle nedbetalingslån, og er vurdert å være konstant over løpetiden. PP varierer over de ulike makrosenarioene.

Scenarier

Modellen benytter fire forskjellige scenarier, som påvirker fremskrevet LGD, PD og PP. Scenariene er utviklet med bakgrunn i historiske data, og makro-variabler. Gjeldende for alle scenarier er at de er gjeldende fra og med beregningsdato, altså at vi på beregningstidspunkt befinner oss i den første scenarioperioden. Dette for at scenariene skal ha effekt på hele beregningen, også trinn 1 og 3.

Scenariobeskrivelser

Bakgrunn for fastsettelse av scenariene er en helhetsvurdering av flere makrovariabler og andre faktorer, herunder: arbeidsledighet, prisfall og fraflytting. Det er effekter på totalnivået for PD og sikkerhetsverdier som er grunnlag for eventuelle justeringer av scenarier. Regional utvikling forventes å ligge på nivå med den nasjonale økonomien i de fire scenariene.

Det er definert fire scenarier:

Realistisk scenario er et makroøkonomisk scenario som representerer forventet fremtidig økonomisk vekst de neste 5 år. Realistisk scenario er et scenario som er sammenlignbart med ICAAP scenarioet Base case. Scenarioet representeres en stabil og moderat global og nasjonal økonomisk vekst. Scenarioet er vektet med 60 %.

Optimistisk scenario er et makroøkonomisk scenario som representerer en høykonjunktur med sterk økonomisk vekst. I løpet av 5 år forventes scenarioet å konvergerer scenarioet

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

mot realistisk scenario. Scenarioet representerer en global økonomi med sterk vekst, mens det nasjonalt forventes stigende oljepriser og tilhørende økonomisk vekst. Scenarioet er vektet med 20 %.

Pessimistisk scenario er et makroøkonomisk scenario som representerer en nedgangskonjunktur med svak økonomisk vekst, men som vil være en god del mildere enn kredittkrisen tidlig på 90 tallet. I løpet av 5 år forventes scenarioet og konvergerer scenarioet mot realistisk scenario. Scenarioet er vektet med 17 %

Krisescenario er en makroøkonomisk krise som representerer en bankkrise med store utlånstap og vesentlig nedgangskonjunktur med følgende kraftig fall i boligprisene. Krisescenarioet er på nivå med kredittkrisen tidlig på 90 tallet. Scenarioet er vektet med 3 %. Dette scenarioet er konstruert for å hensynta modellens ikke-linearitet i alvorlige nedgangsperioder.

Sensitivitetsvurderinger av sentrale forutsetninger

Modellen er mest sensitive mot parameterne LGD og PD. Disse har en sensitivitet på opp mot 35 % ved endringen av

parameterne for både PM og BM. Følgelig vil en endring av LGD/PD på 10 % utgjøre en endring i avsetning tap på opp mot 3,5 %. Ved å endre variablene på enkeltsegmenter, PM eller BM, er det en sensitivitet på rundt 20 %. Høy sensitivitet tilsier at resultatet av modellen er særskilt påvirket av endringer i disse. Parametere med høy sensitivitet blir derfor tett fulgt opp med tanke på input og validering av modell.

Estimeringsusikkerhet

Det foreligger underliggende estimeringsusikkerhet knyttet til flere av parameterne i modellen. Dette er hovedsakelig knyttet til underliggende sikkerhetsverdier, parametere i LGD, samt PD. Det foreligger ikke indikasjoner på vesentlige feil eller mangler i modellen ved utgangen av 2020, men det foreligger betydelig usikkerhet knyttet estimatet på tapsavsetningene, spesielt knyttet til hvordan koronapandemien utvikler seg.

Morbank		Konsern					
31.12.21							
Tapavsetn.på utlån (eks.ind.nedskr.)	Base Case	Effekt av Scenario	Effekt av makrosenarioer på beregnet tap	Tapavsetn.på utlån (eks.ind.nedskr.)	Base Case	Effekt av Scenario	
77	59	18	Tapsavsetninger under IFRS 9	79	60	19	31.12.21

Morbank		Konsern					
31.12.20							
Tapavsetn.på utlån i trinn 1 og 2	Base Case	Effekt av Scenario	Effekt av makrosenarioer på beregnet tap	Tapavsetn.på utlån i trinn 1 og 2	Base Case	Effekt av Scenario	
86	66	20	Tapsavsetninger under IFRS 9	88	68	20	31.12.20

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Brutto utlån bedriftsmarked og personmarked

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.21
	Med forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (ekskl. fastrente)				
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.21	19.912	5.706	539	26.157
Nye lån/kreditter/garantier	11.077	2.061	48	13.187
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1.342	1.336		-6
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-63		60	-3
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-78	71	-7
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		4	-4	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	9		-10	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	1.349	-1.391		-41
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-5.320	-1.790	-222	-7.331
Andre endringer i perioden	-960	-151	-88	-1.199
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.21	24.664	5.697	395	30.756
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2.271	280	36	2.588
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2.384	290	54	2.728

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.20
	Med forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (ekskl. fastrente)				
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.20	20.827	4.764	550	26.141
Nye lån/kreditter/garantier	5.894	1.111	60	7.065
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-2.427	2.396		-31
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-31		29	-2
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-89	86	-3
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		17	-17	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	3		-4	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	914	-985		-71
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-4.583	-1.334	-159	-6.076
Andre endringer i perioden	-685	-174	-6	-865
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.20	19.912	5.706	539	26.157
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2.570	190	23	2.782
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2.271	280	36	2.588

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Morbank 31.12.21
Brutto utlån (ekskl. fastrente)	Med forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.21	13.800	4.608	573	18.981
Nye lån/kreditter/garantier	10.347	1.961	59	12.367
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-907	915		8
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-63		60	-3
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-68	60	-7
				0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		4	-4	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	7		-8	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	1.027	-1.058		-30
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-4.862	-1.553	-224	-6.639
				0
Andre endringer i perioden	-675	-130	-88	-893
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.21	18.675	4.680	429	23.784
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1.909	278	36	2.223
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2.022	282	54	2.358

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Morbank 31.12.20
Brutto utlån (ekskl. fastrente)	Med forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.20	14.211	3.835	550	18.596
Nye lån/kreditter/garantier	4.918	956	62	5.936
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1.948	1.933		-15
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-64		62	-2
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-88	85	-3
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		17	-17	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	3		-4	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	705	-770		-64
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-3.556	-1.117	-159	-4.832
				0
Andre endringer i perioden	-469	-158	-6	-633
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.20	13.800	4.608	573	18.982
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2.060	185	23	2.267
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1.909	278	36	2.223

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Tapavsetning bedriftsmarked og personmarked

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.21
Tapavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.21	13	61	222	296
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	7	31	19	57
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1	11		10
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		3	2
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-3	12	9
				0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	1	-9		-8
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-2	-19	-116	-137
				0
Andre endringer i perioden	-3	-9	23	12
Tapavsetning pr. 31.12.21	15	64	163	241

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.20
Tapavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.20	14	71	253	338
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	6	11	8	26
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-4	28		24
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		5	5
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-5	18	13
				0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	-1	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	2	-21		-19
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-3	-19	-57	-79
				0
Andre endringer i perioden	-2	-4	-4	-10
Tapavsetning pr. 31.12.20	13	61	222	296

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Morbank 31.12.21
Tapavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.21	13	59	236	308
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	7	31	20	57
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1	10		9
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		-2	-2
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-3	12	9
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	1	-8		-7
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-2	-18	-117	-137
Andre endringer i perioden	-3	-9	23	12
Tapavsetning pr. 31.12.21	15	62	173	249

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Morbank 31.12.20
Tapavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.20	14	69	253	336
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	6	11	8	26
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-4	27		23
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		19	19
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-5	18	13
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	-1	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	2	-20		-18
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-3	-18	-57	-78
Andre endringer i perioden	-2	-4	-4	-11
Tapavsetning pr. 31.12.20	13	59	236	308

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Tapsavsetning og brutto utlån bedriftsmarked

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.2021
	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån)				
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.21	5.731	2.721	434	8.886
Nye lån/kreditter/garantier	2.462	1.114	38	3.614
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-437	467		30
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-52		49	-2
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-33	27	-6
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	615	-631		-16
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-1.545	-846	-172	-2.563
Andre endringer i perioden	-289	-119	-87	-495
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.21	6.484	2.674	289	9.446
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1.155	248	36	1.439
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1.051	260	54	1.365

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.2020
	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån)				
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.20	6.144	2.248	433	8.824
Nye lån/kreditter/garantier	1.966	379	54	2.400
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1.395	1.395		0
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-23		21	-2
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-74	71	-2
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		1	-1	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	362	-413		-51
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-1.029	-699	-139	-1.867
Andre endringer i perioden	-294	-117	-5	-415
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.20	5.731	2.721	434	8.886
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1.401	169	22	1.593
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1.155	248	36	1.439

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Morbank 31.12.2021
Brutto utlån (eks. fastrente utlån)	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.21	5.661	2.699	468	8.827
Nye lån/kreditter/garantier	2.454	1.113	38	3.605
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-431	462		31
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-52		49	-2
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-33	27	-6
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	605	-621		-15
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-1.538	-847	-172	-2.557
Andre endringer i perioden	-279	-127	-87	-493
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.21	6.421	2.645	323	9.389
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1.150	248	36	1.434
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1.044	260	54	1.358

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Morbank 31.12.2020
Brutto utlån (eks. fastrente utlån)	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.20	6.036	2.214	433	8.683
Nye lån/kreditter/garantier	1.937	380	54	2.372
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1.379	1.381		2
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-57		55	-2
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-74	71	-2
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		1	-1	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	352	-404		-51
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-1.008	-684	-139	-1.831
Andre endringer i perioden	-220	-117	-5	-342
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.20	5.661	2.699	468	8.827
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1.394	169	22	1.585
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1.150	248	36	1.433

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.2021
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalansposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.21	12	53	208	273
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	5	28	19	52
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1	9		8
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		2	2
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-3	11	8
				0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	1	-7		-6
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-2	-16	-110	-128
Andre endringer i perioden	-3	-8	20	10
Tapsavsetninger pr. 31.12.21	12	56	151	218

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.2020
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalansposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.20	11	64	240	315
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	6	9	7	22
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-4	26		22
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		5	4
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-5	17	12
				0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	2	-19		-17
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-3	-17	-52	-72
Andre endringer i perioden	0	-5	-8	-13
Tapsavsetninger pr. 31.12.20	12	53	208	273

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Morbank 31.12.2021
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.21	12	53	222	287
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	5	28	19	52
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1	9		8
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		-2	-3
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-3	11	8
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	1	-7		-6
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-2	-16	-110	-128
Andre endringer i perioden	-3	-8	19	9
Tapsavsetninger pr. 31.12.21	12	56	160	227

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Morbank 31.12.2020
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.20	13	63	240	315
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	6	9	7	22
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-4	26		22
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		19	19
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-5	17	12
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	2	-19		-17
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-3	-17	-52	-72
Andre endringer i perioden	-2	-4	-8	-14
Tapsavsetninger pr. 31.12.20	12	53	222	287

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Tapsavsetning og brutto utlån personmarkedet

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.2021
	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån)				
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.21	14.182	2.985	105	17.271
Nye lån/kreditter/garantier	8.615	948	11	9.573
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-905	869		-36
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-11		11	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-45	44	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		4	-4	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	9		-10	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	735	-760		-25
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-3.774	-944	-50	-4.768
Andre endringer i perioden	-670	-33	-1	-704
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.21	18.180	3.024	106	21.310
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1.116	32	0	1.149
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1.333	29	0	1.363

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.2020
	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån)				
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.20	14.685	2.516	117	17.318
Nye lån/kreditter/garantier	3.928	732	6	4.665
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1.032	1.001		-32
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-8		8	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-15	15	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		16	-17	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	3		-4	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	552	-571		-20
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-3.553	-635	-19	-4.208
Andre endringer i perioden	-392	-57	-1	-451
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.20	14.182	2.985	105	17.271
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1.168	21	0	1.189
UB ubenyttet kreditt og finansielle garantier - beløp per trinn	1.116	32	0	1.149

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

				Morbank
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	31.12.2021
Brutto utlån (eks. fastrente utlån)	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.21	8.140	1.910	105	10.154
Nye lån/kreditter/garantier	7.893	848	21	8.762
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-476	453		-23
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-11		11	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-34	33	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		4	-4	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	7		-8	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	422	-437		-15
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-3.324	-706	-52	-4.082
				0
Andre endringer i perioden	-397	-3	-1	-401
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.21	12.255	2.034	106	14.395
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	759	30	0	790
UB ubenyttet kreditt og finansielle garantier - beløp per trinn	978	22	0	1.000

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

				Morbank
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	31.12.2020
Brutto utlån (eks. fastrente utlån)	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.20	8.174	1.621	117	9.912
Nye lån/kreditter/garantier	2.981	576	8	3.564
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-569	552		-16
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-7		7	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-14	14	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		16	-17	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	3		-4	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	353	-366		-13
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-2.548	-434	-19	-3.001
				0
Andre endringer i perioden	-247	-42	-1	-290
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.20	8.140	1.910	105	10.154
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	667	16	0	682
UB ubenyttet kreditt og finansielle garantier - beløp per trinn	759	30	0	790

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Konsern			Totalt
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	31.12.2021
Tapavsetning pr. 01.01.21	2	7	15	23
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	2	3	0	6
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	0	2		2
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		1	1
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		0	2	1
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	0	-2		-2
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	0	-3	-7	-10
Andre endringer i perioden	0	0	3	3
Tapsavsetninger pr. 31.12.21	4	7	13	24

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Konsern			Totalt
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	31.12.2020
Tapavsetning pr. 01.01.20	2	8	14	23
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	0	2	2	4
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	0	2		2
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		0	1	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	-1	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	0	-2		-2
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	0	-2	-5	-7
Andre endringer i perioden	0	-1	4	3
Tapsavsetninger pr. 31.12.20	2	7	15	23

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Morbank 31.12.2021
Ubenyttet kreditt og finansielle garantier, beløp per trinn	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.21	2	5	15	21
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	2	3	1	6
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	0	1		1
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		1	1
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		0	1	1
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	0	-1		-1
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	0	-2	-7	-9
Andre endringer i perioden	0	0	2	2
Tapsavsetninger pr. 31.12.21	4	5	12	22

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Morbank 31.12.2020
Ubenyttet kreditt og finansielle garantier, beløp per trinn	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.20	1	5	15	21
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	0	2	2	3
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	0	1		1
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	-1	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	0	-1		-1
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	0	-1	-5	-6
Andre endringer i perioden	1	0	3	4
Tapsavsetninger pr. 31.12.20	2	5	15	21

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Utlån til kunder fordelt etter intern rating

Morbank				Konsern			
31.12.21				31.12.21			
Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum Utlån fordelt på risikoklasse og trinn	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
10.331	160		10.491 Lav risiko	15.447	160		15.607
4.537	3.097		7.634 Middels risiko	5.397	4.016		9.413
3.807	1.423	429	5.659 Høy risiko	3.820	1.521	395	5.736
18.675	4.680	429	23.784 Brutto utlån (ekskl. fastrente utlån)	24.664	5.697	395	30.756

Risikogrupperne er basert på bankens PD modell. Risikoklasse K utgjør engasjement hvor det foreligger objektive bevis for tap, og utgjør engasjement i trinn 3.

Lav risiko = risikoklasse A-D

Middels = risikoklasse E-G

Høy = risikoklasse H-K

Utlån til kunder fordelt etter intern rating

Morbank				Konsern			
31.12.20				31.12.20			
Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum Utlån fordelt på risikoklasse og trinn	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
10 055			10 055 Lav risiko	15 866			15 866
3 153	3 391		6 544 Middels risiko	3 451	4 357		7 808
592	1 217	573	2 382 Høy risiko	595	1 349	539	2 483
13 800	4 608	573	18 982 Brutto utlån (ekskl. fastrente utlån)	19 912	5 706	539	26 157

NOTE 2.1.2 Sentralbanker og kredittinstitusjoner

Sentralbanker og kredittinstitusjoner

For balansepostene fordring på sentralbanker og, utlån og fordringer på kredittinstitusjoner har banken benyttet seg av unntaket for lav kredittrisiko. Bankens "Kontanter og fordringer på sentralbanker" er utelukkende mot Norges Bank. Norges Bank er ratet Aaa hos Moodys og AAA/A-1+ fra S&P og oppfylder dermed standarden presumpsjon om lav kredittrisiko. Bankens "Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner" er utelukkende mot banker med kredittrating og som oppfyller standardens presumpsjon om lav kredittrisiko og banken har vurdert at dette sammenholdt med LGD og lav eksponering til å gi uvesentlige tapsavsetninger. Banken har følgelig ikke foretatt tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.20	31.12.21		31.12.21	31.12.20
1.130	1.233	Ekstern rating S&P, AA-/A- 1+	203	218
105	406	Ekstern rating S&P, A+/A- 1+	406	105
244	245	Ekstern rating S&P, A/A- 1	245	244
52	2	Uratet	2	52
1.531	1.886	Sum	856	619

Sertifikater og obligasjoner: Klassifisering av utstedere etter sektor

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.20	31.12.21		31.12.21	31.12.20
1.065	966	Stat	1.065	1.115
2.067	1.991	Kommune	1.991	2.067
1.422	2.180	Kreditforetak	2.100	1.392
48	43	Bank	43	48
40	11	Øving	11	40
4.642	5.191	Sum	5.210	4.662

Sertifikater og obligasjoner: Klassifisering av utstedere etter rating

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.20	31.12.21		31.12.21	31.12.20
2.934	3.894	AAA	3.994	2.984
1.619	1.243	AA-/AA/AA+	1.162	1.589
20	15	A+/A	15	20
64	34	BBB-/BBB/BBB+	34	64
5	5	BB-/BB/BB+	5	5
4.642	5.191	Sum	5.210	4.662

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.1.3 Misligholdte og tapsutsatte engasjement

Morbank			Konsern	
31.12.21	31.12.20		31.12.21	31.12.20
321	162	Misligholdte utlån og garantier	162	321
-163	-67	Trinn 3 nedskrivninger	-67	-163
158	95	Sum netto misligholdte utlån og garantier	95	158
252	267	Øvrige tapsutsatte, ikke misligholdte utlån og garantier	233	218
-73	-106	Trinn 3 nedskrivninger	-97	-60
179	162	Sum netto tapsutsatte, ikke misligholdte utlån og garantier	137	158
337	257	Sum netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	232	316
1,6 %	1,0 %	I prosent av brutto utlån	0,7 %	1,1 %

Øvrig tapsutsatte er utlån og garantier som ikke er misligholdt. Engasjementer hvor det er registrert betalingslettelse inngår ikke i øvrig tapsutsatte engasjementer, med mindre disse er vurdert å være tapsutsatte. Tapsutsatte utlån og garantier er definert under APM (alternative performance measures).

Ved utgangen av året har banken konstaterte tap på 160 (44) mill.kr. hvor kravet fortsatt er gjeldende ovenfor debitor. Konstaterte tap til overvåking gjelder i all hovedsak kunder i personmarkedet hvor banken har konstatert et tap, uten at lånet er ettergitt/slettet. Beløpet er ikke balanseført, og forventes ikke innfridd.

NOTE 2.2 Likviditetsrisiko

Konsern og morbank

Styret har vedtatt en strategi for likviditetsstyring som angir hensikt, styringsmål og risikotoleranse for styring av likviditetsrisiko. Strategien har som hovedformål å sørge for at konsernet har en forsvarlig likviditetsstyring som bidrar til å sikre konsernets evne til å innfri sine betalingsforpliktelser.

Likviditetsstrategien gjennomgås årlig av styret. Det har vært lagt særlig vekt på likviditetsrisiko og nye regulatoriske krav til likviditetsstyring i banker, som blir iverksatt gradvis i likviditetsstyringen.

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

I styringen av konsernets likviditetsrisiko anvendes målkrav for likviditetsindikator1, langsiktig finansieringsgrad, innskuddsdekning og krav til likviditetsbufferkapital, LCR.

Styret har fastsatt at andel langsiktige innlån i % av samlede innlån skal utgjøre minst 70 %. Per 31.12.21 var andel langsiktig finansiering 80,9 (87,6) %, som er godt over målkravet.

For å begrense konsernets likviditetsrisiko har banken likviditetsreserver i form av kontanter, innskudd i Norges Bank og andre banker, likvide egenkapitalinstrumenter, plasseringer i pengemarkedsfond, rentebærende verdipapirer, samt ubenyttede trekkrettigheter. Det er fastsatt minstekrav til nivå på likviditetsbufferne i konsernets

likviditetsstrategi. Konsernet har de siste årene gradvis økt både kvaliteten og nivået på likviditetsbufferne. Konsernets samlede likviditetsbufferkapital vurderes å være tilfredsstillende.

Hovedtyngden av konsernets likviditetsreserver i form av rentebærende verdipapirer er plassert i obligasjoner med fortrinnsrett, stats- og kommune- obligasjoner. Samlet durasjon på renteporteføljen er 1,6 (1,5) år. Konsernets samlede likviditetsreserver (kontanter, bankinnskudd og rentebærende verdipapirer) utgjør 5,2 (4,7) mrd. kr. eller 15,4 (15,9) % av konsernets forvaltningskapital.

Innskuddsdekningen er en viktig parameter for oppfølging av likviditetsrisiko, det vil si hvor stor andel av utlån til kunder som er dekket ved innskudd fra kunder. Styret har fastsatt minstekrav til innskuddsdekning på 60 %, og dette kravet var innfridd gjennom hele 2021.

Overføring til boligkredittforetak er en viktig finansieringskilde, tilrettelegging av godkjente boliglån for overføring til bankens boligkredittforetak har høy oppmerksomhet. Ved utgangen av 2021 utgjør obligasjoner med fortrinnsrett i konsernet 6,0 (6,2) mrd. kr.

SpareBank 1 Helgeland er ratet av Moody's. Bankens rating er A3 med "stable outlook". Obligasjoner utstedt av Helgeland Boligkreditt AS ratet hos Moody's har rating Aaa.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.2.1 Likviditetsrisiko, restløpetid

	Konsern 31.12.21				
	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	312	0	312
Innskudd fra kunder og gjeld	23.586	80	0	0	23.666
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	250	1.786	8.113	323	10.472
Ansvarlig lån/fondsobligasjon	0	0	0	964	964
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	9	27	72	8	116
Sum utbetalinger	23.845	1.893	8.497	1.295	35.530
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	858	0	0	0	858
Utlån og fordringer på kunder	3.409	177	1.825	30.801	36.212
Sertifikater og obligasjoner	670	978	3.401	151	5.200
Sum innbetalinger	4.937	1.155	5.226	30.952	42.270
1) Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	13	38	100	13	164

Lånetilsagn pr. 31.12. var ikke vesentlig i forhold til utlånsmassen, og er derfor ikke innarbeidet.

	Konsern 31.12.20				
	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	252	310	0	562
Innskudd fra kunder og gjeld	18.806	81	0	0	18.887
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	5	937	8.277	307	9.526
Ansvarlig lån/fondsobligasjon	0	0	0	861	861
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	5	36	47	11	99
Sum utbetalinger	18.816	1.306	8.634	1.179	29.935
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	616	0	0	0	616
Utlån og fordringer på kunder	3.440	149	1.342	26.820	31.751
Sertifikater og obligasjoner	650	1.182	2.853	48	4.733
Sum innbetalinger	4.706	1.331	4.195	26.868	37.100
1) Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	13	30	58	26	127

Lånetilsagn pr. 31.12. var ikke vesentlig i forhold til utlånsmassen, og er derfor ikke innarbeidet.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

<i>Morbank</i>					
31.12.21					
	Fra 0-3	Fra 3-12	Fra 1 år	Over 5 år	Sum
	Mnd.	mnd	til 5 år		inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	312	0	312
Innskudd fra kunder og gjeld	24.167	80	0	0	24.247
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	250	511	3.641	0	4.402
Ansvarlig lån	0	0	0	964	964
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	8	24	57	0	89
Sum utbetalinger	24.425	615	4.010	964	30.014
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	858	0	0	0	858
Utlån og fordringer på kunder	2.683	172	1.671	23.931	28.457
Sertifikater og obligasjoner	620	927	3.482	151	5.180
Sum innbetalinger	4.161	1.099	5.153	24.082	34.495
1) Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	13	31	73		117

<i>Morbank</i>					
31.12.20					
	Fra 0-3	Fra 3-12	Fra 1 år	Over 5 år	Sum
	Mnd.	mnd	til 5 år		inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	252	310	0	562
Innskudd fra kunder og gjeld	19.190	81	0	0	19.271
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	0	268	3.079	0	3.347
Ansvarlig lån	0	0	0	861	861
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	5	34	36	0	75
Sum utbetalinger	19.195	635	3.425	861	24.116
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	616	0	926	0	1.542
Utlån og fordringer på kunder	2.625	140	1.214	19.484	23.463
Sertifikater og obligasjoner	600	1.132	2.853	48	4.633
Sum innbetalinger	3.841	1.272	4.993	19.532	29.638
1) Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	13	24	32		69

Ubenyttede trekkfasiliteter

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.20	31.12.21			31.12.21	31.12.20
Eiendeler:					
1.822	2.039	Ubenyttede trekkrettigheter kunder		2.409	2.187
401	319	Garantier		319	401
588	470	Ubenyttet trekk Helgeland Boligkreditt AS			
2.811	2.828	Sum ubenyttet trekk		2.728	2.588
Gjeld:					
300	300	Kortsiktig trekkfasilitet, 1 år		300	300
300	300	Sum gjeld		300	300
51	52	Overskuddslikviditet i Norges Bank		52	51
351	352	Sum gjeld inklusive overskuddslikviditet		352	351

Garantiansvar fremkommer i note 40.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Match og mismatch mellom forfall og rentesats på eiendeler og gjeld er svært viktig for styringen av risiko. Det er uvanlig at banker har perfekt match, siden utførte forretninger ofte er av usikker karakter og av mange ulike typer. En ikke matchet posisjon kan potensielt skape fortjeneste, men kan også øke risikoen for tap. Forfall på eiendeler og gjeld, og evnen til å erstatte disse til en akseptabel kostnad, er en viktig faktor for å bestemme konsernets likviditet og dets eksponering overfor renteendringer.

Likviditetsbehov for å kunne møte krav om oppgjør knyttet til garantier og rembuser er betydelig lavere enn størrelsen på selve forpliktelsen fordi konsernet generelt ikke forventer at tredje part vil trekke ut likviditet under garantien. De totale utestående kontraktsfestede forpliktelser, om å øke kreditter representerer ikke nødvendigvis fremtidige krav til likvide midler, siden mange av disse forpliktelsene vil forfalle eller utgå uten å bli fundet.

NOTE 2.3 Markedsrisiko

Konsern og morbank

Styret har vedtatt en markedsrisikostrategi som fastsetter rammer og overordnet mål for konsernets markedsrisikotoleranse, samt rammer for rente-, kredittspread og aksjepriserisiko. Strategien revideres årlig. Konsernet har ingen aktive handelsporteføljer innenfor renter, aksjer eller valuta.

Renterisiko

Renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på rentebærende verdipapirer og innlån (sertifikater og obligasjoner), samt ved bruk av rentebytteavtaler (renteswapper) for å redusere renterisiko knyttet til fastrente.

Styret har fastsatt ramme for konsernets samlede renterisiko, og renterisikoen er vurdert til å være lav.

Banken har en relativt konservativ strategi for plasseringer i rentebærende verdipapirer, hvor hovedformålet er å sikre tilfredsstillende likviditetsreserver for banken.

Aksjerisiko

Bankens posisjoner i aksjer er i hovedsak strategisk motivert gjennom investeringer i aksjer i datterselskaper, produkselskaper og et lokalt investeringsselskap.

Markedsrisikoen knyttet til disse aksjeinvesteringene anses å være moderat.

Sensitivitetsanalyse markedsrisiko

Rentebærende verdipapirer - kredittspreadrisiko er risikoen knyttet til verdipapirene i renteporteføljen, porteføljens durasjon og utstedernes kredittverdighet. Konsernets kredittspreadrisiko beregnes som kredittisiko ved spreadutgang på 100 basispunkter.

Aksjer - det er fastsatt rammer for konsernets samlede aksjerisiko beregnet ut fra eksponering, risikospredning og markedslikviditet. Ved beregning av risikoeksponering baseres beregningen på et generelt fall i aksje verdien på 30

%. I tillegg gjøres påslag for risikospredning og markedslikviditet.

Banken uttrykker markedsrisikoen som risikojustert kapital. Beregnet markedsrisiko er innenfor fastsatte rammer og totalramme for markedsrisiko er tatt inn som kapitalbehov i konsernets ICAAP.

Den totale renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom en samlet vurdering av rentebærende balanseposter, samt ved bruk av rentebytteavtaler (3 mnd.).

Styret har fastsatt en ramme på 30 mill. kr for samlet renterisiko i og utenfor balansen, målt ved den resultatpåvirkning som en endring av rentenivået på 2 prosentpoeng gir dette et resultatfall på 4,7 mill.kr. ved utgangen av året. Eksponering har vært innenfor rammen i hele i 2021.

Kredittspreadrisiko

Banken påtar seg kredittspreadrisiko, i første rekke gjennom forvaltning av rentebærende verdipapirer i bankens likviditetsportefølje. Porteføljen består i hovedsak av verdipapirer utstedt av norske banker, boligkredittforetak, kommuner, stat og ikke finansielle foretak. Kredittspreadrisikoen er innenfor styrevedtatte rammer.

Valutarisiko

Konsernet har kun mindre balanseførte finansielle posisjoner og kontantstrømmer i utenlandsk valuta. Disse anses ikke å være vesentlig. På grunn av at SpareBank 1 Helgeland ikke er egen valutabank forvaltes valutalånene hos valutabank. SpareBank 1 Helgeland har stilt garantiansvar overfor valutabank.

Tabellen nedenfor oppsummerer konsernets eksponering for valutarisiko gjennom garantiansvar for valutalån hos valutabank pr 31.12.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.3.1 Garantiansvar for valutalån

Morbank				Konsern	
31.12.21				31.12.21	
Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK		Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK	
2	16	Sveitsiske franc	2	16	
20	20	Svenske kroner	20	20	
36 Sum garantiansvar valutalån			36		

Banken har en mindre portefølje av garanterte valutalån, motverdien i NOK utgjorde 36 mill. kr pr 31.12.21. Porteføljen er fordelt på en rekke kunder hvor sikkerhet er stilt i fast eiendom og/eller innskudd. Kredittrisikoen i denne porteføljen vurderes som lav.

Morbank				Konsern	
31.12.20				31.12.20	
Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK		Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK	
3	32	Sveitsiske franc	3	32	
44	46	Svenske kroner	44	46	
78 Sum garantiansvar valutalån			78		

NOTE 2.3.2 Renterisiko, gjenstående tid til renteregulering

	Konsern						Totalt
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	73	0	0	0	0	0	73
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	857	0	0	0	0	0	857
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	30.528	0	1.666	0	0	32.194
Obligasjoner og sertifikater	1.248	3.581	382	0	0	0	5.211
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	1.098	1.098
Sum eiendeler	2.178	34.109	382	1.666	0	1.099	39.433
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	3	0	0	0	0	0	3
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	300	0	0	0	0	300
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	21.797	0	0	0	0	21.797
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	0	1.755	0	0	0	1.755
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	1.803	7.115	1.804	0	0	0	10.722
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	230	230
Sum gjeld	1.806	29.212	3.559	0	0	230	34.807
Netto rente sensitivitetsgap	372	4.897	-3.177	1.666	0	868	4.630

Kontantstrøm og virkelig verdi renterisiko

Kontantstrøm renterisiko er risikoen for at fremtidige kontantstrømmer knyttet til de enkelte finansielle eiendels- og gjeldspostene vil fluktuere som følge av endringer i markedsrenten. Virkelig verdi renterisiko er risikoen for at verdien av en finansiell eiendel eller gjeldspost vil fluktuere som følge av endringer i markedsrenten. For både kontantstrøm og virkelig verdi renterisiko er konsernet eksponert for effekter av fluktusjoner i det gjeldende markedsrentenivået. Uventede endringer i markedsrentenivået kan føre til at rentemarginer øker, men kan også reduseres eller forårsake tap. Styret har fastsatt ramme for den totale renterisikoen konsernet kan ta på seg. Konsernet styrer renterisikoen mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og verdipapirgjeld, samt ved bruk av rentebytteavtaler.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

							<i>Konsern</i>
							31.12.20
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	76	0	0	0	0	0	76
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	612	0	0	0	0	0	612
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	0	7	0	0	0	0	7
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	25.839	0	1.559	0	0	27.398
Obligasjoner og sertifikater	1.017	2.958	688	0	0	0	4.663
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	451	451
Sum eiendeler	1.705	28.804	688	1.559	0	451	33.207
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	551	0	0	0	0	551
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	17.207	0	0	0	0	17.207
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	774	703	0	0	0	1.477
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	2.032	6.509	1.328	0	0	0	9.869
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	284	284
Sum gjeld	2.032	25.041	2.031	0	0	284	29.388
Netto rente sensitivitetsgap	-327	3.763	-1.343	1.559	0	167	3.819
							<i>Morbank</i>
							31.12.21
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	73	0	0	0	0	0	73
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	1.886	0	0	0	0	0	1.886
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	23.546	0	1.666	0	0	25.212
Obligasjoner og sertifikater	1.259	3.600	332	0	0	0	5.191
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	1.591	1.591
Sum eiendeler	3.218	27.146	332	1.666	0	1.591	33.975
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	3	0	0	0	0	0	3
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	300	0	0	0	0	300
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	22.389	0	0	0	0	22.389
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	917	838	0	0	0	1.755
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	1.330	1.905	1.504	0	0	0	4.739
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	218	218
Sum gjeld	1.332	25.511	2.342	0	0	218	29.03
Netto rente sensitivitetsgap	1.886	1.635	-2.010	1.666	0	1.373	4.550

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

							<i>Morbank</i>
							31.12.20
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	76	0	0	0	0	0	76
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	1.524	0	0	0	0	0	1.524
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	0	7	0	0	0	0	7
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	18.651	0	1.559	0	0	20.210
Obligasjoner og sertifikater	1.017	2.937	689	0	0	0	4.643
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	984	984
Sum eiendeler	2.617	21.595	689	1.559	0	984	27.444
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	0	0	0	0	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	550	0	0	0	0	550
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	17.624	0	0	0	0	17.624
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	774	703	0	0	0	1.477
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	1.527	1.214	1.028	0	0	0	3.769
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	294	294
Sum gjeld	1.527	20.161	1.731	0	0	294	23.713
Netto rente sensitivitetsgap	1.090	1.434	-1.042	1.559	0	690	3.731

NOTE 3. Sensitivitetsanalyse for endring i markedspriser

			<i>Konsern</i>
			31.12.21
	Effekt Resultat	Effekt Egenkapital	
Renter + / - 2% - poeng	3,5	0,02 %	
Sum	3,5	0,02 %	

Konsernets totale renterisiko består av alle posisjoner i rentebærende finansielle instrumenter, samt renterisiko knyttet til bankporteføljen. Eksponering av konsernets renterisiko var per 31.12.21 4,7 (5,4) mill. kr. Målkraft er at konsernets samlede renterisiko på renteinstrument ikke skal overstige 30 mill. kr. Ramme renterisiko: renteeksponering (parallelt skift i rentekurven på 2 %). Effekt på egenkapitalen og resultat er etter skatt.

			<i>Konsern</i>
			31.12.20
	Effekt resultat	Effekt Egenkapital	
Renter + / - 2% - poeng	4,1	0,03 %	
Sum	4,1	0,03 %	

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 4. Segmentinformasjon

Morbank Konsern
31.12.21 31.12.21

PM	BM	Ufordelt	Totalt		PM	BM	Ufordelt	Totalt
230	290	3	523	Netto renteinntekter	343	292	-31	604
16	17	74	107	Netto provisjonsinntekter	16	17	74	107
0	0	78	78	Sum inntekter og netto res. på fin.inv.	0	0	1	1
95	53	237	385	Driftskostnader	106	54	224	384
12	48	0	60	Tap på utlån	12	52	0	64
139	207	-83	263	Resultat før skatt	241	203	-180	264
15.990	9.462	0	25.452	Utlån til kunder	22.905	9.519	0	32.424
-22	-217	0	-239	Nedskrivninger	-22	-208	0	-230
0	0	8.740	8.740	Andre eiendeler	0	0	7.239	7.239
15.968	9.245	8.740	33.953	Sum eiendeler per segment	22.883	9.311	7.239	39.433
14.187	9.57	0	24.144	Innskudd fra og gjeld til kunder	14.187	9.365	0	23.552
0	11	0	11	Nedskrivninger	0	11	0	11
0	0	9.798	9.798	Annen gjeld og egenkapital	0	0	15.870	15.870
14.187	9.968	9.798	33.953	Sum gjeld og egenkapital per segment	14.187	9.376	15.870	39.433

Morbank Konsern
31.12.20 31.12.20

PM	BM	Ufordelt	Totalt		PM	BM	Ufordelt	Totalt
207	295	2	504	Netto renteinntekter	314	298	-14	598
19	13	65	97	Netto provisjonsinntekter	19	13	65	97
0	0	248	248	Sum inntekter og netto res. på fin.inv.	0	0	208	208
96	57	283	436	Driftskostnader	99	57	306	462
4	63	0	67	Tap på utlån	3	48	0	51
126	188	32	346	Resultat før skatt	231	206	-47	390
11.653	8.862	0	20.515	Utlån til kunder	18.733	8.956	0	27.689
-21	-283	0	-304	Nedskrivninger	-22	-269	0	-291
0	0	7.233	7.233	Andre eiendeler	0	0	5.809	5.809
11.632	8.579	7.233	27.444	Sum eiendeler per segment	18.711	8.687	5.809	33.207
10.781	8.320	0	19.101	Innskudd fra og gjeld til kunder	10.782	7.902	0	18.684
0	4	0	4	Nedskrivninger	0	4	0	4
0	0	8.339	8.339	Annen gjeld og egenkapital	0	0	14.519	14.519
10.781	8.324	8.339	27.444	Sum gjeld og egenkapital per segment	10.782	7.906	14.519	33.207

Konsernet har definert sitt geografiske område som ett segment, Helgeland. Konsernets eksponering for kredittrisiko er i all hovedsak konsentrert til dette området. Helgeland er hjemmeregionen til morbanken, som også er det operative selskapet i konsernet.

Konsernet har delt inn bankdriften inn i to segmenter, fordelt på personmarkedet og bedriftsmarkedet. Inntekter og utgifter som ikke er direkte allokert til disse segmentene kommer frem som ufordelt.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 5. Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

Morbank		Konsern	
2020	2021	2021	2020
Renter fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost			
18	14	2	4
386	334	610	859
404	348	612	863
Renter fra finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultat			
42	40	40	42
61	52	53	61
103	92	93	103
Renter fra finansielle instrumenter vurdert til til v.v. over utvidet resultat			
269	262	135	0
269	262	0	0
776	702	840	966
Sum renteinntekter og lignende inntekter			
Rentekostnader og lignende kostnader:			
168	103	103	168
2	0	0	3
9	5	5	9
27	10	63	117
46	41	44	50
20	19	19	21
272	179	235	368
Sum rentekostnader og lignende kostnader			

NOTE 5.1 Renter på enkelte balanseposter (gjennomsnitt rente i %)

Morbank		Konsern	
31.12.20	31.12.21	31.12.21	31.12.20
Gjennomsnitt rente			
Elendeler			
1,0 %	0,7 %	0,2 %	0,4 %
3,5 %	2,9 %	2,8 %	3,3 %
1,4 %	0,9 %	0,9 %	1,4 %
Gjeld			
1,4 %	1,1 %	1,1 %	1,4 %
0,9 %	0,5 %	0,5 %	0,9 %
1,7 %	1,2 %	1,0 %	1,5 %

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 5.2 Gjennomsnitt volum på enkelte balanseposter

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.20	31.12.21	Gjennomsnitt volum	31.12.21	31.12.20
Eiendeler				
1.838	1.956	Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1.126	934
20.041	21.611	Utlån til kunder	28.618	27.658
4.446	5.620	Sertifikat og obligasjoner	5.765	4.529
Gjeld				
637	455	Gjeld til kredittinstitusjoner	455	637
18.953	21.234	Innskudd fra kunder	20.821	18.567
3.658	3.600	Verdipapirgjeld	9.735	10.252

NOTE 6. Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2020	2021		2021	2020
7	6	Garantiprovisjoner *	6	7
0	8	Provisjon knyttet til utlån overført til kredittforetak	8	0
71	70	Gebyrinntekter betalingsformidling	70	71
30	34	Gebyrinntekter forsikring (skade, liv, spare og pensjon)	34	30
108	118	Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	118	108

*) Garantiprovisjoner stilt overfor kunder i forbindelse med ferdigstillelse anleggskontrakter.

NOTE 7. Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2020	2021		2021	2020
11	11	Betalingsformidling	11	11
11	11	Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	11	11
97	107	Netto provisjonsinntekter	107	97

NOTE 8. Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2020	2021		2021	2020
5	-9	Urealiserte verdifall på rentebærende verdipapirer	-9	5
2	-10	Realisert gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	-12	2
150	10	Netto gevinst/tap aksjer	10	165
58	72	Aksjeutbytte	2	7
30	11	Resultatandel fra felleskontrollerte virksomheter	11	30
36	-29	Urealisert verdiendring fastrente utlån til virkelig verdi	-29	36
-43	24	Urealisert verdiendring innlån og derivater	22	-42
238	69	Sum netto resultat på finansielle instrumenter	-3	203

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 9. Andre driftsinntekter

Morbank		Konsern	
2020	2021	2021	2020
0	0	4	5
8	9	0	0
1	0	0	0
9	9	4	5

NOTE 10. Driftskostnader

Morbank		Konsern	
2020	2021	2021	2020
140	157	157	140
67	68	68	67
8	21	21	8
17	18	24	24
13	13	11	32
4	5	5	4
29	40	40	29
158	63	58	158
436	385	384	462

NOTE 11. Lønn og sosiale kostnader

Morbank		Konsern	
2020	2021	2021	2020
103	116	116	103
22	24	24	22
13	13	13	13
2	4	4	2
140	157	157	140
143	165	165	143
146	154	154	146

NOTE 12. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Konsern og morbank

SpareBank 1 Helgeland er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og banken oppfyller kravene etter denne loven. Ingen av datterselskapene har pensjonsordninger eller ansatte. Pensjonsordningene omfatter:

Ytelsesordning plassert i livsforsikringsselskap

Alle bankens ansatte (som i henhold til pensjonslovgivningen kunne overføres fra ytelsespensjonsordningen) ble overført til innskuddspensjon med virkning fra 01.03.16. De som står igjen i ytelsesordningen er medlemmer som i henhold til gjeldende regler ikke kan overføres.

Ordningen omfatter 0 (0) arbeidstakere og 14 (14) personer som mottar løpende pensjon eller uførepensjon. Pensjonsordningen gir ansatte rett til fremtidige pensjonsytelser på 66 % av lønn ved fratredelse, maksimert til 12G.

Innskuddsordning

Fra og med 01.03.16 ble alle ansatte (som kunne overføres) overført til innskuddsordning. Innskuddet i ordningen er på 7 % for lønn mellom 0-7,1G og 25,1 % for lønn mellom 7,1G og 12G. Pensjonsordningen omfatter også uførepensjon.

Innskuddsordningen omfatter nå 171 (146) aktive og 10 (10) uføre.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Avtalefestet førtidspensjon

Bank og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet pensjon (AFP). (Der er ingen personer igjen i den gamle ordningen som balanseføres).

Topplederordning

Se note 28.4.

NOTE 12.1 Forpliktelse og kostnader pensjonsordninger

Morbank			Konsern	
31.12.21			31.12.21	
Kostnad	Forplikt.		Forplikt.	Kostnad
0	23	Ytelsesordning	23	0
14	0	Innskuddsordning	0	14
2	0	AFP	0	2
16	23	Sum forpliktelse og kostnader pensjonsordninger	23	16

Morbank			Konsern	
31.12.20			31.12.20	
Kostnad	Forplikt.		Forplikt.	Kostnad
0	24	Ytelsesordning	24	0
14	0	Innskuddsordning	0	14
2	0	AFP	0	2
16	24	Sum forpliktelse og kostnader pensjonsordninger	0	16

NOTE 12.2 Risiko ved endringer i økonomiske forutsetninger

Gjennom ytelsesbaserte pensjonsordningene er selskapet eksponert for følgende risikoer:

Investeringsvolatilitet

Pensjonsforpliktelsene er beregnet med en diskonteringsrente satt med utgangspunkt i obligasjonsrentene. Hvis investeringen av pensjonsordningenes midler gir lavere avkastning enn obligasjonsrenten skaper dette en underdekning

Endring i obligasjonsrenten

En reduksjon i obligasjonsrenter vil øke forpliktelsene i pensjonsordningene, dette vil bli delvis utlignet ved en økning i avkastningen på obligasjonsinvesteringene.

Forventet levetid

Utbetalingsforpliktelsen gjelder for det resterende livsløpet til deltakerne i ordningen. En økning i forventet levetid vil lede til en økning i ordningenes forpliktelse. Dette er spesielt vesentlig i den norske ordningen, der inflasjonsjusteringen gir en høyere sensitivitet for endringer i forventet levetid

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 12.3 Økonomiske forutsetninger

Morbank			Konsern	
2020	2021	Forutsetninger	2021	2020
1,50 %	1,50 %	Diskonteringsrente	1,50 %	1,50 %
1,50 %	1,50 %	Avkastning på pensjonsmidlene	1,50 %	1,50 %
2,00 %	2,50 %	Langsiktig lønnsvekst	2,50 %	2,00 %
1,75 %	2,25 %	Regulering av løpende pensjon	2,25 %	1,75 %
1,75 %	2,25 %	Regulering av folketrygdens grunnbeløp	2,25 %	1,75 %
19,10 %	19,10 %	Arbeidsgiveravgift (inkl. finansskatt) - sats	19,10 %	19,10 %
0,00 %	0,00 %	Ansatte som vil benytte seg av AFP	0,00 %	0,00 %
0,00 %	0,00 %	Årlig prosentvis avg. for de yrkesaktive	0,00 %	0,00 %
61 år	62 år	Gjennomsnittlig alder	62 år	61 år

Økonomiske forutsetninger som er benyttet ved beregning av pensjonskostnader og forpliktelser ytelsesordning

Diskonteringsrenten for pensjonsforpliktelser skal i henhold til IAS 19 settes til renten på foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, eller til statsobligasjonsrenten dersom det ikke finnes et dypt marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet. Det norske markedet for obligasjoner med fortrinnsrett vurderes å inneha de egenskaper som tilsier at det kan legges til grunn i beregningen av diskonteringsrenten.

NOTE 12.4 Pensjonsforpliktelser ytelsesordning

Morbank					Konsern				
31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2021	31.12. 2020	31.12. 2019	31.12. 2018	31.12. 2017
Bevegelser pensjonsforpliktelse:									
39	30	30	31	31	31	31	30	30	39
1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
0	1	1	1	0	0	1	1	1	0
1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
-6	0	1	1	1	1	1	1	0	-6
-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
34	31	31	31	31	31	31	31	31	34
Bevegelser pensjonsmidler:									
17	11	11	11	11	11	11	11	11	17
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-6	0	-1	0	0	0	0	-1	0	-6
1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
Avstemming - balanseført pensjonsforpliktelse									
34	31	31	31	31	31	31	31	31	34
11	12	11	11	11	11	11	11	12	11
-23	-19	-21	-20	-20	-20	-20	-21	-19	-23
-3	-3	-3	-4	-3	-4	-4	-3	-3	-3
-26	-22	-24	-24	-23	-23	-24	-24	-22	-26
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-26	-22	-24	-24	-23	-23	-24	-24	-22	-26

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 12.5 Estimativvik ytelsesordning

Morbank			Konsern	
2020	2021		2021	2020
-1	-1	+ Aktuarielt tap / (gevinst) på DBO fra økonomiske forutsetninger	-1	-1
-1	-1	- Estimativvik innregnet i OCI	-1	-1
0	0	Estimativvik ved årets slutt	0	0

NOTE 13. Netto pensjonskostnad ytelsesordning, innskuddsordning og AFP

Morbank			Konsern	
2020	2021		2021	2020
13	13	= Pensjonsopptjening	13	13
3	3	+ Arbeidsgiveravgift	3	3
16	16	Netto pensjonskostnad	16	16

NOTE 14. Andre driftskostnader

Morbank			Konsern	
2020	2021	Spesifikasjon andre driftskostnader	2021	2020
1	1	Verditransport	1	1
2	1	Reisekostnader	1	2
1	2	Honorarer ekstern revisjon, (note 15)	2	1
154	59	Andre driftskostnader *)	54	154
158	63	Sum driftskostnader	58	158

*) Kostnader prosjekt Helgeland 1, 54 (146) mill.kr.

NOTE 15. Revisjonshonorar og kostnader bistand ekstern revisor

Morbank			Konsern	
2020	2021	Kostnader revisjon	2021	2020
0,8	0,7	Lovpålagt revisjon	1,1	1,1
0,3	0,9	Andre tjenester, attestasjon og bistand prosjekt	0,9	0,4
1,1	1,6	Sum kostnader revisjon og bistand	2,0	1,5

PricewaterhouseCoopers AS er konsernets valgte revisor.

NOTE 16. Nedskrivninger på engasjement

Morbank			Konsern	
2020	2021	Nedskrivninger	2021	2020
-1	2	Periodens endring i nedskrivning trinn 1	2	-1
-10	-2	Periodens endring i nedskrivning trinn 2	-2	-10
-17	10	Periodens endring i nedskrivning trinn 3	13	-31
99	55	Periodens konstatert tap	55	97
-4	-4	Inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-4	-4
67	60	Resultatført nedskrivninger på engasjement	64	51

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 17. Skattekostnad

Morbank		Konsern	
2020	2021	2021	2020
	Årets skatter		
45	26	38	68
-2	5	5	-2
0	-6	-6	0
-16	-21	21	-16
27	47	59	50
Spesifikasjon av regnskapsmessig resultat før skatt og årets skattepliktige inntekt			
346	263	264	369
-251	-103	-55	-251
0	0	0	0
64	-56	-56	64
159	104	153	182
Avstemming skatt			
346	263	264	390
87	66	66	98
Skatteeffekt av:			
-63	-26	-14	-51
0	5	5	
3	2	2	3
27	47	59	50

NOTE 17.1 Leiekontrakter

Morbank		Konsern	
31.12.20	31.12.21	31.12.21	31.12.20
Bruksrett			
34	45	16	14
11	20	20	1
-1	-15	-15	-1
12	-8	1	3
56	42	22	17
11	10	5	1
45	32	18	16
Forpliktelse 01.01.			
34	46	17	14
22	20	20	1
-12	-12	-5	-2
2	2	2	1
11	-8	1	3
45	48	33	16
Resultatregnskap			
11	10	5	1
2	2	2	1
13	12	7	2

Bruksrett og forpliktelse balanseføres under, 1) Andre eiendeler 2) Andre forpliktelser

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

IFRS 16 Leieavtaler

Standarden legger opp til at det ikke lenger skal skilles mellom operasjonell og finansiell leasing, fordi begge typer avtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for en spesifikk periode. For utleier videreføres i all hovedsak regelverket fra IAS 17. Standarden ble gjeldende fra 1. januar 2019. Standarden får effekt ved at leieavtaler (hovedsakelig kontor-lokaler) blir tatt inn i balansen. Resultateffektene for 2021 for konsernet utgjør en regnskapsmessig avskrivning på 5 millioner kroner og rentekostnader på 2 millioner kroner. Samtidig er forpliktelsen økt med 17 millioner kroner.

NOTE 17.2 Forfallstruktur leieavtaler IFRS 16

Morbank			Konsern	
2020	2021	Forfallsstruktur	2021	2020
12	13	Inntil 1 år	10	2
11	9	1-2 år	6	2
5	9	2-3 år	6	2
5	8	3-4 år	5	1
5	6	4-5 år	4	1
19	2	Mer enn 5 år	2	17
57	48	Sum forfallsstruktur	33	25

NOTE 18. Resultat per egenkapitalbevis og eierbrøk

Morbank			Konsern	
2020	2021	Ordinært resultat per egenkapitalbevis	2021	2020
319	216	Resultat av ordinær drift etter skatt	205	340
-12	-12	Renter fondsobligasjon	-12	-12
307	204	Resultat (eksl. renter FO)	193	328
76,4 %	77,3 %	Egenkapitalbeviserens brøk 01.01	77,3 %	76,4 %
235	158	Egenkapitalbeviserens andel av resultatet i mill. kr	149	251
11,2	5,8	Resultat per egenkapitalbevis, i kroner	5,5	12,0
11,2	5,8	Utvannet resultat per egenkapitalbevis, i kroner	5,5	12,0

Morbank

Utbyttegrunnlag		2021	2020
Resultat etter skatt		216	319
Endring fond for vurderingsforskjeller		-12	-12
Renter hybridkapital		18	401
Utbyttegrunnlag		222	708

Beregning av egenkapitalbevisbrøk (morbank)		2021	2020
Eierandelskapital		270	209
Utjevningsfond		1439	1354
Overkursfond		1505	971
Fond for urealiserte gevinster		17	29
Annen egenkapital		0	0
Sum egenkapitalbeviserens kapital		3.231	2.563
Grunnfondskapital		777	753
Gavefond		30	34
Fond for urealiserte gevinster		5	9
Annen egenkapital		0	0
Sum grunnfondskapital		813	796
Avsetning gavestiftelse		21	8
Avsetning utbytte		86	65
Egenkapital inkl. hybridkapital		4.151	3.432
Egenkapitalbevisbrøk		79,9 %	76,3 %
Tidsvektet egenkapitalbevisbrøk til disponering		77,3 %	76,4 %

82

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 19. Kontanter og fordringer på sentralbanker

Morbank		Konsern	
31.12.20	31.12.21	31.12.21	31.12.20
25	21	21	25
51	52	52	51
76	73	73	76

Se note 2.1.2

NOTE 20. Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

Morbank		Konsern	
31.12.20	31.12.21	31.12.21	31.12.20
619	856	857	619
912	1.030	0	0
1.531	1.886	857	619

*) Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner løper i sin helhet til flytende rente. Se også note 2.1.2

**) Helgeland Boligkreditt AS er heleid datterselskap av SpareBank 1 Helgeland

NOTE 21. Utlån til og fordringer på kunder

Morbank		Konsern	
31.12.20	31.12.21	31.12.21	31.12.20
867	621	621	867
1.362	1.620	2.330	2.150
280	317	317	280
6.218	6.933	6.158	22.796
1.559	1.666	1.666	1.559
10.191	14.257	21.295	0
20.477	25.414	32.387	27.652
-74	-67	-67	-76
-230	-171	-163	-215
20.173	25.176	32.157	27.361
37	37	37	37
20.210	25.213	32.194	27.398

Opplysninger om sikkerhet

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerhet kan være i form av fysisk sikkerhet, garantier, innskudd eller avtaler om motregning. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan være boliger, bygninger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Det tas hensyn til forhold som kan påvirke sikkerhetens verdi, nedskrivninger eller servitutter. Sikringsobjekter i privatmarkedet består i det alt vesentlige av eiendom. Banken benytter faste reduksjonssatser som varierer fra 20 til 50 prosent ut fra typer sikkerheter. Nedenfor er en oppstilling over sikkerhetsdekning fordelt på utlån innenfor PM og BM, eksklusiv påløpt rente. Sikkerhetsdekning i prosent gir uttrykk for justert sikkerhetsverdi i prosent av utlån.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank Konsern
31.12.21 31.12.21

BM	PM	Sum utlån	Sikkerhetsdekning i prosent	Sum utlån	BM	PM
669	415	1.084	Under 40 %	1.088	669	419
200	205	405	40 % - 60 %	415	200	215
814	526	1.340	60 % - 80 %	1.397	815	582
2.776	4.818	7.594	80 % - 100 %	8.711	2.814	5.897
2.949	9.983	12.932	100 % - 120 %	18.703	3.032	15.671
2.042	17	2.059	Over - 120 %	2.073	2.042	31
9.450	15.964	25.414	Sum utlån	32.387	9.572	22.815

Morbank Konsern
31.12.20 31.12.20

BM	PM	Sum utlån	Sikkerhetsdekning i prosent	Sum utlån	BM	PM
607	134	741	Under 40 %	747	607	140
213	108	321	40 % - 60 %	329	213	116
1.438	334	1.772	60 % - 80 %	1.827	1.439	388
2.371	3.887	6.258	80 % - 100 %	8.031	2.433	5.598
2.383	7.138	9.521	100 % - 120 %	14.850	2.472	12.378
1.843	21	1.864	Over - 120 %	1.868	1.843	25
8.855	11.622	20.477	Sum utlån	27.652	9.007	18.645

NOTE 21.1 Geografisk fordeling av brutto utlån

Morbank			Konsern	
31.12.21	%-andel		31.12.21	%-andel
22.215	87,3 %	Helgeland	27.431	84,6 %
3.196	12,6 %	Norge for øvrig	4.922	15,2 %
41	0,2 %	Utenfor Norge	71	0,2 %
25.452	100 %	Sum brutto utlån	32.424	100 %

Geografisk fordeling av brutto utlån

Morbank			Konsern	
31.12.20	%-andel		31.12.20	%-andel
17.581	85,7 %	Helgeland	23.072	83,3 %
2.898	14,1 %	Norge for øvrig	4.571	16,5 %
35	0,2 %	Utenfor Norge	46	0,2 %
20.514	100 %	Sum brutto utlån	27.689	100 %

NOTE 21.2 Fordeling av brutto utlån mellom personmarked og bedriftsmarked

Morbank Konsern
31.12.21 31.12.21

Personmarked	Bedriftsmarked		Personmarked	Bedriftsmarked
13	603	Kasse-, drifts- og brukskreditter	13	603
1.562	58	Fleksilån	2.260	70
111	206	Byggelån	111	206
14.304	8.595	Nedbetalingslån og fleksilån	20.521	8.642
15.990	9.462	Brutto utlån til kunder	22.905	9.521

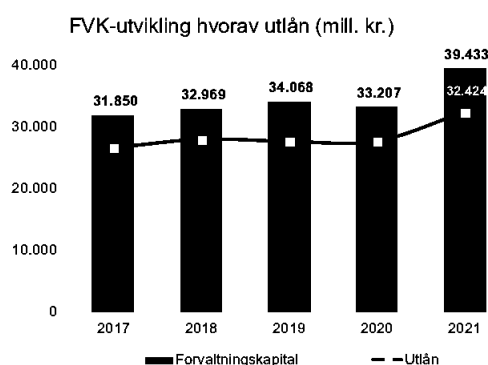
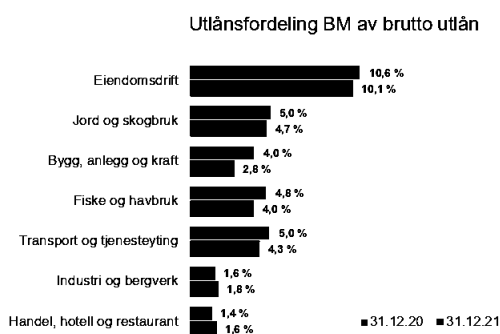
NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank		Konsern	
31.12.20		31.12.21	
Personmarked	Bedriftsmarked	Personmarked	Bedriftsmarked
14	854	14	854
1.318	43	2.088	61
68	213	68	213
10.253	7.751	16.563	7.828
11.653	8.861	18.733	8.956
	Brutto utlån til kunder		

NOTE 21.3 Utlån, garantier og tap fordelt på næring

Tapsnivået i personmarkedet er fortsatt lavt og på nivå med bransjens gjennomsnittstall. Inkasso- og oppfølgingsrutiner er iverksatt. Basert på erfaringstall, bransjetall samt lokale markedsforhold har vi prognosert et forventet tap i personmarkedsporteføljen på 0,07 - 0,1 %.

Det er sterkt fokus og faste gjennomganger i hele organisasjonen på kvalitet i kredittarbeidet og for å bedre forståelsen av god styring og kontroll. For styring og overvåkning av risiko i bedriftsmarkedsporteføljen gjennomføres løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne og sikkerhet ved låneopptak, misligholdsutvikling, samt gjennomganger i bankens kredittutvalg. For overvåkning av utvikling av risiko i personkundeporteføljen foretas kvartalsvis analyser av bonitet på nyinnvilgede lån og på totalporteføljen. Tett oppfølging av større bedriftsmarkeds kunder, overvåkning av utviklingen i bonitet og risiko i porteføljen og for større enkeltengasjementer er videreført som prioritert fokusområde for banken. Kostnadsførte nedskrivninger på utlån ble i 2021 64 mill. kr, eller 0,20 % av brutto utlån. Det forventes normaliserte utlånstap fremover. Basert på historikk, grundig kjennskap til konsernets engasjement samt lokale markedsforhold har vi prognosert et forventet tap over en femårsperiode på 0,15 - 0,20 % av brutto utlån i næringslivsporteføljen. Ved prising av engasjement vektlegges kundens betjeningsevne. Det vil følgelig normalt være relativ sammenheng mellom risikoklassifisering og pris på utlån.

Brutto utlån per 31.12.21

Av brutto utlån på 32,4 (27,7) mrd.kr. er 9,5 (8,9) mrd. kr. utlån til bedriftsmarkeds kunder. Graf ovenfor viser disse utlånene fordelt på næring. 22,9 (18,7) mrd.kr. er utlån til personkunder, som hovedsakelig er godt sikrede boliglån. 1,5 mrd. (1,4 mrd.) er utlån til landbrukskunder (tradisjonelt et lavrisikosegment). Av brutto utlån er 84,6 (83,3) % lånt ut til kunder på Helgeland. Av brutto utlån er 21,7 (26,1) % overført til Helgeland Boligkreditt AS. Se note 21.6.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.4 Engasjement og tapsavsetning fordelt på næring

Konsern

31.12.21

Utlån til amortisert kost og til virkelig verdi

	Brutto utlån		Tapsavsetninger			Netto utlån		Total
	Amortisert kost	Virkelig verdi (FVOC)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Virkelig verdi over res.		
Kommuner og kommuneforetak	0	0	0	0	0	0	0	
Forsikring og finansielle foretak	16	0	0	0	0	0	16	
Jord- og skogbruk	1.372	154	-1	-8	-18	15	1.513	
Fiske og havbruk	1.261	24	-2	-3	-1	0	1.279	
Industri og bergverk	560	11	0	-1	-23	2	549	
Bygg, anlegg og kraft	817	64	-2	-6	-36	13	850	
Handel, hotell og restaurant	486	40	-1	-2	0	5	529	
Transport og tjenesteytende næringer	1.173	211	-2	-8	-29	16	1.361	
Eiendomsdrift	3.123	134	-3	-18	-32	22	3.227	
Bedriftsmarked	8.807	639	-11	-46	-138	73	9.324	
Personmarked	654	20.656	-4	-7	-13	1.595	22.882	
Sum	9.461	21.295	-15	-53	-150	1.668	32.205	
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier PM			0	0				
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier BM			-1	-9				

Utenom balanseposter se note 2.1.1

Konsern

31.12.20

Utlån til amortisert kost og til virkelig verdi

	Brutto utlån		Tapsavsetninger			Netto utlån		Total
	Amortisert kost	Virkelig verdi (FVOC)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Virkelig verdi over res.		
Kommuner og kommuneforetak	0	0	0	0	0	0	0	
Forsikring og finansielle foretak	1	0	0	0	0	0	1	
Jord- og skogbruk	1.371	0	-1	-8	-12	15	1.364	
Fiske og havbruk	1.324	0	-1	-4	0	0	1.318	
Industri og bergverk	433	0	0	-1	-3	0	429	
Bygg, anlegg og kraft	1.112	0	-2	-4	-131	5	980	
Handel, hotell og restaurant	376	0	0	-2	0	4	377	
Transport og tjenesteytende næringer	1.358	0	-2	-11	-21	23	1.347	
Eiendomsdrift	2.914	0	-5	-25	-41	21	2.865	
Bedriftsmarked	8.888	0	-12	-54	-208	68	8.682	
Personmarked	17.269	0	-1	-7	-14	1.464	18.710	
Sum	26.157	0	-13	-61	-222	1.532	27.393	
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier PM			0	0				
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier BM			-1	-3				

Utenombalanseposter se note 2.1.1

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.21

Utlån til amortisert kost og til virkelig verdi (over utvidet resultat) FVOCI

	Brutto utlån		Tapsavsetninger			Netto utlån		Total
	Amortisert kost	Virkelig verdi (FVOCI)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Virkelig verdi over res.		
Kommuner og kommuneforetak	0	0	0	0	0	0	0	
Forsikring og finansielle foretak	16	0	0	0	0	0	16	
Jord- og skogbruk	1.372	132	-1	-8	-18	15	1.491	
Fiske og havbruk	1.261	17	-2	-3	-1	0	1.272	
Industri og bergverk	560	10	0	-1	-23	2	548	
Bygg, anlegg og kraft	817	47	-2	-6	-36	13	833	
Handel, hotell og restaurant	486	35	-1	-2	0	5	525	
Transport og tjenesteytende næringer	1.173	154	-2	-8	-29	16	1.303	
Eiendomsdrift	3.189	121	-3	-19	-48	22	3.262	
Bedriftsmarked	8.872	516	-11	-47	-153	73	9.250	
Personmarked	654	13.741	-4	-5	-12	1.595	15.969	
Sum	9.526	14.257	-15	-53	-166	1.668	25.219	
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier PM			0	0	0			
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier BM			-1	-9	0			
Utenombalansposter se note 2.1.1								

Morbank

31.12.20

Utlån til amortisert kost og til virkelig verdi (over utvidet resultat) FVOCI

	Brutto utlån		Tapsavsetninger			Netto utlån		Total
	Amortisert kost	Virkelig verdi (FVOCI)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Virkelig verdi over res.		
Kommuner og kommuneforetak	0	0	0	0	0	0	0	
Forsikring og finansielle foretak	1	0	0	0	0	0	1	
Jord- og skogbruk	1.218	133	-1	-8	-12	15	1.344	
Fiske og havbruk	1.302	13	-1	-4	0	0	1.309	
Industri og bergverk	416	14	0	-1	-3	0	426	
Bygg, anlegg og kraft	1.057	29	-2	-4	-131	14	964	
Handel, hotell og restaurant	352	19	0	-2	0	4	372	
Transport og tjenesteytende næringer	1.185	89	-2	-12	-21	27	1.265	
Eiendomsdrift	2.828	136	-5	-22	-54	10	2.892	
Bedriftsmarked	8.360	431	-12	-53	-222	70	8.574	
Personmarked	431	9.760	-1	-6	-14	1.462	11.632	
Sum	8.790	10.191	-13	-59	-236	1.532	20.205	
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier PM			0	0				
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier BM			-1	-3				
Utenombalansposter se note 2.1.1								

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.5 Overførte boliglån til kredittforetak

Banken overfører boliglån til Helgeland Boligkreditt AS (100 %) og Sparebank 1 Boligkreditt (2,05 %). Lån i heleid boligkredittforetak inngår i sin helhet i konsernet. Totalt er det overført 11.618 boliglån ved utgangen av 2021, hvorav 7.037 inngår i konsernets balanse.

Lån som overføres er godt sikrede boliglån innenfor panteverdi på 75 %. Utlånene som er solgt flyttes ut av morbankens balanse og over til boligkreditselskap. 26,4 (21,8) % av brutto utlån eller 42,3 (38,6) % av utlån til personkunder er overført til boligkreditselskap.

Morbank			Konsern	
31.12.21			31.12.21	
Bokført verdi	Virkelig verdi		Bokført Verdi	Virkelig Verdi
1.440	1.440	Fleksilån	730	730
10.178	10.178	Nedbetalingslån	3.851	3.851
11.618	11.618	Sum boliglån overført til kredittforetak	4.581	4.581

Morbank			Konsern	
31.12.20			31.12.20	
Bokført verdi	Virkelig verdi		Bokført Verdi	Virkelig Verdi
0	0	Fleksilån	788	788
0	0	Nedbetalingslån	6.444	6.444
0	0	Sum boliglån overført til Helgeland Boligkreditt AS	7.232	7.232

NOTE 21.6 Restløpetid Helgeland Boligkreditt AS

	Konsern				Totalt
	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	1.029	0	1.029
Lån opptatt av utstedelse av verdipapirer	0	1.275	4.553	323	6.151
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹	1	3	15	8	27
Sum utbetalinger	1	1.278	5.597	331	7.207
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	581	0	0	581
Utlån og fordringer på kunder	726	5	154	6.870	7.755
Sertifikater og obligasjoner	50	50	0	0	100
Sum innbetalinger	776	636	154	6.870	8.436
1) Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	0	7	27	13	47
	Fra 0-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	925	0	925
Lån opptatt av utstedelse av verdipapirer	5	669	5.328	307	6.309
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer)	1	2	11	8	22
Sum utbetalinger	6	671	6.264	318	7.259
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	384	0	0	384
Utlån og fordringer på kunder	815	9	524	6.939	8.287
Sertifikater og obligasjoner	5	51	0	0	56
Sum innbetalinger	820	444	524	6.939	8.727
Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	0	7	27	20	54
					88

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 22. Finansielle instrumenter

NOTE 22.1 Finansielle instrumenter fordelt på kategori

	<i>Konsern</i>				
	31.12.21				
	Amortisert kost	Utlån til VV Over OCI	Eiendeler til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	73	0	0	0	73
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	857	0	0	0	857
Utlån til og fordringer på kunder	9.463	21.295	1.666	0	32.424
Sertifikater, obligasjoner og aksjer	0	0	5.805	0	5.805
Finansielle derivater	0	0	0	39	39
Sum eiendeler	10.393	21.295	7.471	39	39.198

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til vv over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	303	0	0	303
Innskudd fra og gjeld til kunder	23.552	0	0	23.552
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7.901	0	0	7.901
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring	2.316	0	0	2.316
Ansvarlig lånekapital	451	0	0	451
Finansielle derivater	0	12	0	12
Sum gjeld	34.523	12	0	34.535

	<i>Konsern</i>				
	31.12.20				
	Amortisert kost	Eiendeler til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum	
Kontanter og fordringer på sentralbanker	76	0	0	76	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	619	0	0	619	
Utlån til og fordringer på kunder	26.130	1.559	0	27.689	
Sertifikater, obligasjoner og aksjer	0	4.870	0	4.870	
Finansielle derivater	0	0	67	67	
Sum eiendeler	26.825	6.429	67	33.321	

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til vv over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	551	0	0	551
Innskudd fra og gjeld til kunder	18.684	0	0	18.684
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7.500	0	0	7.500
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring	1.918	0	0	1.918
Ansvarlig lånekapital	451	0	0	451
Finansielle derivater	0	39	0	39
Sum gjeld	29.104	39	0	29.143

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank
31.12.21

	Amortisert kost	Utlån til VV over OCI	Eiendeler til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	73	0	0	0	73
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.886	0	0	0	1.886
Utlån til og fordringer på kunder	9.441	14.344	1.666	0	25.451
Sertifikater, obligasjoner og aksjer	0	0	0	5.786	5.786
Finansielle derivater	0	0	0	39	39
Sum eiendeler	11.400	14.344	1.666	5.825	33.235

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		302	0	302
Innskudd fra og gjeld til kunder		24.144	0	24.144
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		2.271	0	2.271
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring		2.017	0	2.017
Ansvarlig lånekapital		451	0	451
Finansielle derivater		0	9	9
Sum gjeld		29.185	9	29.194

Endring i virkelig verdi på utlån klassifisert til FVOCI som er ført over OCI er ikke vesentlig (lavere enn 1 mill .kr).

Morbank
31.12.20

	Amortisert kost	Utlån til VV over OCI	Eiendeler til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	76	0	0	0	76
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.531	0	0	0	1.531
Utlån til og fordringer på kunder	8.765	10.191	1.559	0	20.515
Sertifikater, obligasjoner og aksjer	0	0	0	4.849	4.849
Finansielle derivater	0	0	0	54	54
Sum eiendeler	10.375	10.191	1.559	4.903	27.025

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		550	0	550
Innskudd fra og gjeld til kunder		19.101	0	19.101
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		1.715	0	1.715
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring		1.603	0	1.603
Ansvarlig lånekapital		451	0	451
Finansielle derivater		0	39	39
Sum gjeld		23.420	39	23.459

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 22.2 Verdpapirgjeld verdisikring

For verdpapirgjeld med fast rente benyttes verdisikring. Ved inngåelse av sikringsforholdet dokumenterer konsernet sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene. Konsernet dokumenterer også sin vurdering av hvorvidt derivatene som benyttes er svært effektive i å utligne endringene i virkelig verdi knyttet til sikringsrisiko i sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved inngåelse av sikringsforholdet og løpende i sikringsperioden. Banken verdisikrer renterisikoen på individuelt nivå. Endringer i kredittspread inngår ikke i del av sikret risiko. Verdiendringer knyttet til endringer i NIBOR resultatføres og justerer bokført verdi av de sikrede fastrenteinnlånene løpende. Bokført verdi verdpapirgjeld sikring, inklusive renter, utgjør 1.918 (2.338). Netto resultatført gevinst knyttet til sikringsinstrumentene og sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen var 1,6 mill. kr i 2021 og 3 mill. kr i 2020. Se note 35.1.

NOTE 22.2 - Verdpapirgjeld verdisikring

Konsem		31.12.21	31.12.20
Inneffektivitet verdisikring over resultatet			
Effektivitet knyttet til sikringsobjekter		- 36,6	- 80,2
Effektivitet knyttet til sikringsinstrumentet		38,2	83,2
Netto inneffektivitet over resultatet		1,6	3

Motbank			Konsem		
31.12.21			31.12.21		
Kontrakt	Virkelig verdi		Til virkelig verdi over resultatet		
sum	Eiendeler	Forpliktelser	Kontrakt	Virkelig verdi	
sum	Eiendeler	Forpliktelser	sum	Eiendeler	Forpliktelser
2.000	24		Renteswap-avtale/ fastrente innlånsikring	2.300	21
2.000	24	0	Sum finansielle derivater sikring	2.300	21
31.12.20			31.12.20		
1.600	39	0	Renteswap-avtale/ fastrente innlånsikring	1.900	52
1.600	39	0	Sum finansielle derivater sikring	1.900	52

Konsem						
Referanse	Sikringsobjekt	Kontraktsum	Oppgjørsdato	Rente	Regnskapslinje	Valuta
1	Fastrente, innlån	500	2022	2,20	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	NOK
2	Fastrente, innlån	500	2023	2,10	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	NOK
3	Fastrente, innlån	500	2024	2,50	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	NOK
4	Fastrente, innlån	500	2026	1,88	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	NOK
5	Fastrente, innlån	300	2029	2,22	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	NOK
Referanse	Sikringsinstrument	Kontraktsum	Oppgjørsdato	Rente	Regnskapslinje	Valuta
1	Renteswap, fast	500	2022	2,20	Finansielle derivater	NOK
1	Renteswap, flyt	- 500	2022	1,49	Finansielle derivater	NOK
2	Renteswap, fast	500	2023	2,10	Finansielle derivater	NOK
2	Renteswap, flyt	- 500	2023	1,61	Finansielle derivater	NOK
3	Renteswap, fast	500	2024	2,50	Finansielle derivater	NOK
3	Renteswap, flyt	- 500	2024	1,85	Finansielle derivater	NOK
4	Renteswap, fast	500	2026	1,88	Finansielle derivater	NOK
4	Renteswap, flyt	- 500	2026	1,33	Finansielle derivater	NOK
5	Renteswap, fast	300	2029	2,22	Finansielle derivater	NOK
5	Renteswap, flyt	- 300	2029	1,27	Finansielle derivater	NOK

Referanse 5 gjelder gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer i datterselskapet Helgeland Boligkreditt.
Det betales ikke avdrag på sikringsinstrumentene og objektene. Disse forfaller i sin helhet ved oppgjørsdato.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 22.3 Vurdering av virkelig verdi finansielle instrumenter fordelt per nivå

Tabellen viser finansielle instrumenter til virkelig verdi i henhold til verdsettelsesmetode (IFRS13). Endringene krever presentasjon av virkelig verdimålinger pr nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1 - Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse
 - Nivå 2 - Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen
 - Nivå 3 - Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger)
- Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettningstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Ikke børsnoterte aksjer og fastrente utlån er klassifisert under nivå 3. Verdivurdering av aksjer der det ikke er aktivt marked, legges kjente omsetningsverdier til grunn eller siste emisjonskurs. For papirer uten omsetning er verdi satt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende. Fastrente utlån er vurdert til virkelig verdi (se ellers beskrivelse av verdivurdering Note1).

Rentederivater som ikke er en del av sikringsbokføring utgjør 1.749 mill. kr per 31.12.21 og 1.666 mill. kr. per 31.12.20. Netto renterisiko ved et parallelt renteskift på 1 %-poeng for fastrente utlån utgjør -31,9 (-30,6) mill.kr. per 31.12.21, mens rentederivatene utgjør 31,2 (31,6) mill. kr per 31.12.21.

Det har ikke vært overføringer mellom nivå 1 og 2 i 2021.

Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi

Morbank			Konsern		
31.12.21			31.12.21		
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler					
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet					
0	0	1.666	0	0	1.666
0	5.191	595	0	5.210	595
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat					
0	0	14.257	0	0	21.295
0	39	0	0	39	0
0	5.230	16.518	0	5.249	23.556
Forpliktelser					
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet					
0	9	0	0	12	0
0	9	0	0	12	0

Aksjer	Utlån	Sum	Endring i instrumentene klassifisert nivå 3	Aksjer	Utlån	Sum
207	11.750	11.957	IB	207	1.559	1.766
-168	-404	-572	Avdrag og innfridd lån	-168	-404	-572
562	4.641	5.203	Nye lån	562	21.870	22.432
-6	-64	-40	Verdiendring	-6	-64	-70
595	15.923	16.518	Finansielle instrumenter verdsatt etter nivå 3	595	22.961	23.556

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi

Morbank				Konsern		
31.12.20				31.12.20		
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler						
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet						
0	0	1.559	Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi	0	0	1.559
0	4.642	207	Sertifikater, obligasjoner og aksjer til virkelig verdi	0	4.663	207
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat						
0	0	10.191	Boliglån	0	0	0
0	54	0	Finansielle derivater, sikring	0	67	0
0	4.696	11.957	Sum eiendeler	0	4.730	1.766
Forpliktelser						
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet						
0	39	0	Finansielle derivater	0	39	0
0	39	0	Sum forpliktelser	0	39	0

Aksjer	Utlån	Sum	Endring i instrumentene klassifisert nivå 3	Aksjer	Utlån	Sum
379	11.375	11.754	IB	379	1.506	1.885
-276	-655	-931	Avdrag og innfridd lån	-276	-234	-510
0	993	993	Nye lån	0	251	251
104	37	141	Verdiendring	104	36	140
207	11.750	11.957	Finansielle instrumenter verdsatt etter nivå 3	207	1.559	1.766

NOTE 22.4 Virkelig verdi av finansielle instrumenter

Morbank				Konsern			
31.12.20		31.12.21		31.12.21		31.12.20	
Virkelig Verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler							
Virkelig verdi på finansielle instrumenter							
Gjeld							
76	76	73	73	73	73	76	76
1.531	1.531	1.886	1.886	857	857	619	619
11.750	11.750	15.923	15.923	22.961	22.961	1.559	1.559
8.460	8.460	9.529	9.529	9.463	9.463	25.839	25.839
54	54	39	39	39	39	67	67
4.849	4.849	5.786	5.786	5.805	5.805	4.870	4.870
26.720	26.720	33.236	33.236	39.198	39.198	33.030	33.030
Gjeld							
550	550	302	302	303	303	551	551
78	78	79	79	79	79	78	78
19.023	19.023	24.065	24.065	23.473	23.473	18.606	18.606
1.614	1.603	2.017	2.017	2.316	2.317	1.918	1.929
1.710	1.715	2.257	2.271	7.955	7.968	7.500	7.536
451	451	451	451	451	451	451	451
39	39	9	9	12	12	39	39
23.465	23.459	29.180	29.194	34.589	34.603	29.143	29.190

1) Balanseført verdi amortisert kost utlån til kunder er tilnærmet lik virkelig verdi.

2) For verdipapirgjeld og ansvarlig lån beregnes virkelig verdi ut fra en teoretisk markedsverdivurdering basert på rente – og spreadkurver.

3) Boliglån i morbanken er vurdert til virkelig verdi.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 23. Finansielle derivater

Generell beskrivelse valuta og renteavtaler

Renteswapper: avtaler om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode.

Rente og valutabytteavtaler: avtaler om å bytte valuta- og rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode til et avtalt beløp.

SpareBank 1 Helgeland inngår sikringsforretninger med anerkjente norske og utenlandske banker for å redusere egen risiko.

Derivatforretninger er knyttet til ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens verdipapirgjeld i finansmarkedene og for å avdekke og redusere risiko relatert til kunderettet virksomhet. Kun verdipapirgjeld knyttet til bankens verdipapirgjeldsvirksomhet defineres som virkelig verdisikringer. Banken benytter seg ikke av kontantstrømsikring.

Bankens styre har fastsatt rammer for maksimal risiko på bankens renteposisjoner. Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte posisjoner holdes.

De avtaler som konsernet har inngått er renterelaterte derivater. Dette er renteswapper knyttet til verdipapirgjeld fastrente, utlån og bankinnskudd med aksjeavkastning. Begrunnelsen for å bruke renteswap-avtaler er at den positive eller negative verdiendringen på den underliggende posten for det alt vesentlige vil bli oppveid av en motsatt verdiendring i renteswappen. Beløpene er inklusiv påløpte renter.

Finansielle derivater

Morbank

Konsern

31.12.21

31.12.21

Kontrakt sum	Virkelig verdi		Til virkelig verdi over resultatet	Kontrakt sum	Virkelig verdi	
	eiendeler	forpliktelser			eiendeler	forpliktelser
1.749	0	9	Renteswap-avtaler fastrente utlån	1.749	0	12
55	0	0	Renteswap-avtaler rentebærende verdipapirer	55	0	0
1.804	0	9	Sum finansielle derivater til v.v. over resultat	1.804	0	12
2.000	39	0	Renteswap-avtaler fastrente verdipapirgjeld sikring	2.300	39	0
2.000	39	0	Sum finansielle derivater sikring	2.300	39	0

Finansielle derivater

Morbank

Konsern

31.12.20

31.12.20

Kontrakt sum	Virkelig verdi		Til virkelig verdi over resultatet	Kontrakt Sum	Virkelig verdi	
	eiendeler	forpliktelser			eiendeler	forpliktelser
1.334	0	39	Renteswap-avtaler fastrente utlån	1.334	0	39
55	0	0	Renteswap-avtaler rentebærende verdipapirer	55	0	0
1.389	0	39	Sum finansielle derivater til v.v. over resultat	1.389	0	39
1.600	54	0	Renteswap-avtaler fastrente verdipapirgjeld sikring	1.900	67	0
1.600	54	0	Sum finansielle derivater sikring	1.900	67	0

NOTE 23.1 – Netto presentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser

Aktuelle instrumenter for styring av renterisiko vil primært være renteswapper (rentebytteavtaler). Handel i derivater kan gjøres med ulike motparter. For å differensiere motpartsstrukturen benyttes et utvalg av de store bankene/meglerhusene som står for hovedtyngden av omsetningen i renterelaterte produkter i markedet. Banken har anledning til å motregne mellomværende. Beløpene er ikke motregnet i balansen fordi transaksjonene som regel ikke gjøres opp på nettogrunnlag.

	Brutto finansielle eiendeler	Finansielle eiendeler som er nettoført	Netto finansielle eiendeler i balansen	Finansielle Instrumenter	Netto present.
Derivater som eiendeler	39	0	39	-12	27
Derivater som forpliktelser	12	0	12	-12	0

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

<i>konsem</i>					
31.12.20					
	Brutto finansielle eiendeler	Finansielle eiendeler som er nettoført	Netto finansielle eiendeler i balansen	Finansielle instrumenter	Netto present.
Derivater som eiendeler	67	0	67	-39	28
Derivater som forpliktelser	39	0	39	-39	0

NOTE 24. Sertifikater, obligasjoner og aksjer

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>		
31.12.20	31.12.21	31.12.21	31.12.20	
4.634	5.181	Sertifikater og obligasjoner	5.200	4.655
8	10	Opptjente renter verdipapirer	10	8
207	595	Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	595	207
4.849	5.786	Sum sertifikater, obligasjoner 1-2)	5.805	4.870

1) Tallene representerer maksimal kreditteksponering.

2) Konsernets forsiktige politikk på verdipapiriområdet videreføres og verdiendringer på finansielle investeringer forventes å gjenspeile dette. Renteporteføljen utgjør 14,6 (14,4) % av bankens forvaltningskapital.

NOTE 24.1 Sertifikater og obligasjoner

Bankens portefølje av sertifikater og obligasjoner er vurdert til virkelig verdi, alle verdiendringene føres over utvidet resultat.

I den grad det foreligger et aktivt marked for de aktuelle verdipapirer benyttes observerbare markedspriser for å fastsette virkelig verdi.

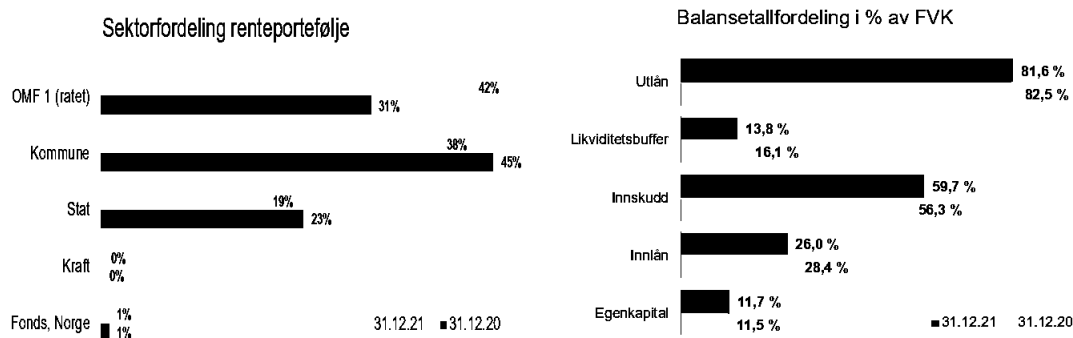
<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>		
31.12.21		31.12.21		
Pålydende verdi	Virkelig verdi	Pålydende verdi	Virkelig verdi	
1.570	1.573	Obligasjoner utstedt av det offentlige	1.570	1.573
200	200	Sertifikater	300	300
3.370	3.408	Andre ihendehaverobligasjoner	3.290	3.328
0	10	Opptjente renter verdipapirer	0	10
5.140	5.191	Sum sertifikater og obligasjoner	5.160	5.211

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>		
31.12.20		31.12.20		
Pålydende verdi	Virkelig Verdi	Pålydende verdi	Virkelig Verdi	
0	0	Obligasjoner utstedt av det offentlige	0	0
750	750	Sertifikater	800	800
3.846	3.884	Andre ihendehaverobligasjoner	3.816	3.854
0	8	Opptjente renter verdipapirer	0	8
4.596	4.642	Sum sertifikater og obligasjoner	4.616	4.662

SpareBank 1 Helgeland har kjøpt obligasjoner fra Helgeland Boligkreditt AS pålydende 80 (80) mill. kr, som er benyttet som sikkerhet for inngåtte bytteavtaler med Norges Bank.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Banken har en forsiktig verdipapirstrategi med fastsatte rammer, bl.a. minimumskrav til rating, både for norske og utenlandske papirer. Rammer og fullmakter revideres årlig og er vedtatt av bankens styre. Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner er i sin helhet klassifisert som omløpsmiddel. Hensikten med sertifikat- og obligasjonsbeholdningen er å sikre at konsernet har likviditetsreserver. Konsernets verdipapirbeholdning er definert å ikke være handelsportefølje. Nedenfor er vist porteføljen for delt på rating klasse og sektorfordelt verdipapirportefølje som begge er innenfor konsernets interne målkrav.

NOTE 25. Aksjer, andeler og egenkapitalbevis til virkelig verdi

	31.12.21		31.12.20	
	Anskaffelseskost	Bokført verdi	Anskaffelseskost	Bokført verdi
Aksjer – ikke børsnoterte	603	595	194	207
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis	603	595	194	207

Urealisert verdiendring i porteføljen føres over resultat under netto resultat på finansielle instrumenter

NOTE 25.1 Tilgang og avgang aksjer, andeler og egenkapitalbevis

	31.12.21	31.12.20
Beholdning 1.1 SpareBank 1 Helgeland	207	379
Tilgang	566	0
Avgang	178	275
Justering til virkelig verdi	0	103
Beholdning pr 31.12	595	207

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 26. Investeringer i datterselskap

	Aksjekap.	Antall aksjer	Eierandel	Forretningskontor	Morbank	
					31.12.21	31.12.20
					Bokført verdi	Bokført verdi
Bankbygg Mo AS	0,1	99.481	99 %	Mo i Rana	48	47
Helgeland Boligkreditt AS	540	540	100 %	Mo i Rana	540	540
AS Sparebankbygg	0,1	100	100 %	Sandnessjøen	1	1
Helgland Spb.eiend.selskap AS	0,1	100	100 %	Mosjøen	0,4	0,4
Helgeland Utviklingsselskap AS	0,5	500	100 %	Mosjøen	0	0
Strendene Utviklingsselskap AS	0,03	300	100 %	Sandnessjøen	0	0
Storgata 73 AS	0,1	140	56 %	Brønnøysund	1	1
Balanseført verdi 31.12.					591	590

Ikke kontrollerende eierinteresse i ANS Bankbygg (0,5 %) og Storgt. 73 (47%) er vist som egen linje i regnskapet.

NOTE 26.1 Spesifikasjon av årets endringer i datterselskap

	Morbank	
	31.12.21	31.12.20
Balanseført verdi 1.1	590	604
Tilgang/avgang	0	1
Nedskrivning	0	-15
Balanseført verdi pr 31.12	591	590

NOTE 26.2 Eierandeler i datterselskap

	Eierandel	Omløpsm.	Anl.mid	Korts.gjeld	Langs.gjeld	Morbank	
						Egenkapital	Bokført verdi
Bankbygg Mo AS	99 %	5	46	5	0	46	47
Helgeland Boligkreditt AS	100 %	7.713	0	1.260	5.849	604	540
AS Sparebankbygg	100 %	7	12	0	17	1	1
Helgland Spb.eiend.selskap AS	100 %	1	20	0	12	8	0,4
Strendene Utviklingsselskap AS	100 %	1	25	2	34	-9	0
Storgata 73 AS	56 %	3	9	5	1	5	1

	Eierandel	Inntekter	Kostnader	Resultat
Bankbygg Mo AS	99 %	3	3	0
Helgeland Boligkreditt AS	100 %	154	98	56
AS Sparebankbygg	100 %	2	2	0
Helgland Spb.eiend.selskap AS	100 %	3	3	0
Strendene Utviklingsselskap AS	100 %	0	-5	-5
Storgata 73 AS	56 %	1	0	1

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.20

	Eierandel	Omløpsm.	Anl.mid	Korts.gjeld	Langs.gjeld	Egenkapital	Bokført verdi
ANS Bankbygg Mo	99 %	24	23	0	0	47	47
Helgeland Boligkreditt AS	100 %	7.725	0	1.596	5.516	616	540
AS Sparebankbygg	100 %	2	8	0	10	1	1
Helgland Spb.eiend.selskap AS	100 %	5	16	0	13	8	0,4
Helgeland Utviklingselskap AS	100 %	0	0	0	0	0	0
Strendene Utviklingselskap AS	100 %	1	19	0	34	-14	0
Storgata 73 AS	56 %	2	5	1	1	5	1

	Eierandel	Inntekter	Kostnader	Resultat
ANS Bankbygg Mo	99 %	8	7	1
Helgeland Boligkreditt AS	100 %	97	29	68
AS Sparebankbygg	100 %	2	2	0
Helgland Spb.eiend.selskap AS	100 %	3	2	1
Helgeland Utviklingselskap AS	100 %	0	5	-5
Strendene Utviklingselskap AS	100 %	1	26	-25
Storgata 73 AS	56 %	1	0	1

NOTE 27. Tilknyttede og felleskontrollerte virksomheter

Samarbeidende SpareBanker AS og Samarbeidene SpareBanker Utvikling DA

SpareBank 1 Helgeland sitt eierskap i SamSpar er av strategisk karakter. Investeringen er en del SpareBank 1 Helgelands inntredene i SpareBank 1-alliansen. Ved utgangen av året har SpareBank 1 Helgeland en eierandel på 3 % i Samarbeidene SpareBanker AS og Samarbeidende SpareBanker Utvikling DA.

Foretakene er definert som felleskontrollerte virksomheter, og er således innregnet til kostpris, med påfølgende målinger etter egenkapitalmetoden. Hvor det ikke foreligger endelige regnskapstall er det benyttet prognoser.

Morbank og konsern

31.12.21

Balanse 100 % eierandel	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat	
Samarbeidende Sparebanker AS	2.312	23	421	0	421	
Samarbeidende Sparebanker utvikling DA	31	0	235	235	0	
Sum						
Samarbeidende Sparebanker AS	3,0 %	69	1	13	0	13
Samarbeidende Sparebanker utvikling DA	3,0 %	1	0	7	7	0
Sum		70	1	20	7	0

Morbank og konsern

31.12.20

Balanse 100 % eierandel	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat	
Helgeland Invest AS per 30.09.20	705	0	66	4	62	
REDE Eiendomsmedling AS per. 30.09.20	71	55	3	3	0	
Sum	776	55	69	7	62	
Helgeland Invest AS	48,3 %	341	0	25	23	30
REDE AS (inkl. merverdi)	40,0 %	28	22	1	1	0
Sum	369	22	26	24	30	

98

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 27.1 Spesifikasjon av årets endringer i tilknyttede selskap og felleskontrollerte virksomheter

Endring balanseført verdi Samarbeidende Sparebanker AS (FKV)	Morbank og Konsern	
	31.12.21	31.12.20
Balanseført verdi 1.1	0	379
Tilgang	146	0
Avgang	0	-359
Utbytte	-11	-39
Resultatandel	13	30
Andre endringer	-2	-11
Ek-endring	-3	0
Balanseført verdi pr 31.12	143	0

Endring bankens eierandel i samarbeidende Sparebanker Utvikling DA (FKV)	Morbank og Konsern	
	31.12.21	31.12.20
Balanseført verdi 1.1	0	0
Tilgang	1	0
Utbytte	0	0
Resultatandel	0	0
Ek-endring	0	0
Balanseført verdi pr 31.12	1	0

Endring bankens eierandel i Helgeland Invest AS	Morbank og Konsern	
	31.12.21	31.12.20
Balanseført verdi 1.1	0	364
Utbytte	0	-39
Resultatandel	0	30
Aksjesalg	0	-355
Balanseført verdi pr 31.12	0	0

Endring bankens eierandel i REDE	Morbank og konsern	
	31.12.21	31.12.20
Balanseført verdi 1.1	0	15
Verdijustering	0	-12
Resultatandel	0	0
Aksjesalg	0	-3
Balanseført verdi pr 31.12	0	0
Sum balanseført verdi tilknyttede selskaper	0	0

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 27.2 Strategiske investeringer, ikke betydelig for innflytelse

Banken har strategiske investeringer i SpareBank 1 Betaling (2,8 % eierandel), leasingselskapet SpareBank 1 Finans Nord-Norge (15 % eierandel) og Eiendomsmegler 1 Nord-Norge (15 % eierandel), SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge (15 % eierandel) og SpareBank 1 Boligkreditt (2,05 % eierandel). Disse selskapene er ikke konsolidert inn i bankens regnskap eller behandlet som tilknyttet selskap, og er innregnet til kost med påfølgende måling til virkelig verdi. I tillegg har konsernet et indirekte eierskap i SpareBank 1 Gruppen på 0,59 % gjennom eierposisjonen i Samarbeidene SpareBanker AS.

NOTE 28. Nærstående parter

SpareBank 1 Helgeland definerer datterselskapene og tilknyttede selskaper som nærstående parter. Transaksjoner mellom morbank, konsernselskaper og tilknyttede selskaper foretas i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper. Opplysningene gis i henhold til IAS 24 "Opplysninger om nærstående parter". Transaksjoner mot ledende ansatte og tillitsmenn kommer frem i note i årsregnskapet (tilknyttede selskap jf. note 27.2).

NOTE 28.1 – Konserninterne eliminerings / transaksjoner

	Konsern og morbank	
	31.12.21	31.12.20
Resultatregnskap		
Mottatte renter og kredittprovisjonsinntekter fra datterselskap	15	16
Mottatt utbytte / konsernbidrag	68	50
Innskuddsrenter til datterselskap	1	2
Husleiekostnader	8	10
Forvaltingshonorar	8	8
Balanse		
Utlån til datterselskaper	1.095	969
Obligasjon med fortrinnsrett	80	80
Innskudd fra datterselskaper	590	417
Fordring på utbytte	56	68

Helgeland Boligkreditt AS (eierandel 100 %)

Overførte lån per 31.12.21 utgjør totalt 7.037 (7.232) mill. kr. Obligasjoner med fortrinnsrett i boligkredittselskapet utgjør 6.304 (6.180) mill. kr hvorav 80 (80) mill. kr er kjøpt av SpareBank 1 Helgeland. Driftskreditt på 1,5 mrd kr er per 31.12.21 trukket med 1.030 mill. kr. I tillegg har selskapet en trekkfasilitet på 1.500 mill. kr (med løpetid > ett år) gitt av SpareBank 1 Helgeland. Trekkfasiliteten skal dekke betalingsforpliktelser i sikkerhetsmassen for en rullerende 12 måneders periode, og er i sin helhet ubenyttet. Avtalene er inngått etter prinsipp om armlengdes avstand. I konsernregnskapet er effektene av fasilitetene eliminert.

I konsernregnskapet er effektene av fasilitetene eliminert. SBH har mottatt utbytte på 68,1 mill. kr i 2021.

Bankbygg Mo AS (eierandel 99 %)

Banken har leid lokaler av Bankbygg MO AS og har betalt 2,3 mill. kr i 2021. I tillegg har banken betalt 0,7 mill. kr i felleskostnader.

Banken har mottatt utbytte på 1,0 mill. kr

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 28.2 Tillitsvalgte og ansattes låneforhold

Morbank			Konsern	
31.12.20	31.12.21	(beløp i mill. kr.)	31.12.21	31.12.20
243	274	Ansatte	339	316
32	31	Styret	37	32
26	24	Forstanderskapet	32	31
301	329	Sum utlån til tillitsvalgte og ansatte	408	378

Rentesats på lån til ansatte har vært lavere enn kunderenten for 2021. Denne lånefordelen utgjør 3,8 (3,6) mill. kr beregnet ut fra maks lånebeløp.

NOTE 28.3 Ledende ansatte

Morbank					Konsern	
31.12.21					31.12.21	
Lån	Godt-gjørrelse	Pensjons-kostnad	(beløp i tusen kr.)	Pensjons-kostnad	Godt-gjørrelse	Lån
Ledergruppen:						
	2.650	223	Hanne Nordgaard, adm.dir	223	2.650	1.900
	1.654	210	Bjørn-Tore Brønlund, direktør bedriftsmarked	210	1.650	
5.000	1.599	209	Dag-Hugo Heimstad, direktør personmarked	209	1.599	5.000
1.703	1.689	209	Sverre Klausen, finansdirektør	209	1.689	2.288
250	1.339	232	Anne Ekroll, direktør risikostyring	232	1.339	4.255
5.500	1.314	215	Øyvind Karlsen, direktør forretningsutvikling	215	1.314	7.288

Adm. direktør og medlemmer av ledergruppen er definert som ledende ansatte

I godtgjørelsen inngår bla. firmabil og kompensasjon ved overgang fra ytelsespensjon til innskuddspensjon.

Morbank					Konsern	
31.12.120					31.12.20	
Lån	Godt-gjørrelse	Pensjons-kostnad	(beløp i tusen kr.)	Pensjons-kostnad	Godt-gjørrelse	Lån
Ledergruppen:						
1.956	2.540	215	Hanne Nordgaard, adm.dir	215	2.540	3.856
	1.628	198	Bjørn-Tore Brønlund, direktør bedriftsmarked	198	1.628	
5.700	1.606	197	Dag-Hugo Heimstad, direktør personmarked	197	1.606	5.700
	653	77	Ranveig Kråkstad, økonomidirektør t.o.m 29.02.20	77	653	
1.875	1.520	198	Sverre Klausen, finansdirektør	198	1.520	2.518
	1.288	223	Anne Ekroll, direktør risikostyring	223	1.288	2.368
4.000	1.219	160	Øyvind Karlsen, direktør forretningsutvikling	160	1.219	5.895

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 28.4 Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Erklæringen ble vedtatt av styret i SpareBank 1 Helgeland 25. november 2021

Lønn til administrerende direktør fastsettes av bankens styre, mens lønn til øvrig ledende ansatte fastsettes av administrerende direktør. Det vises til note 28.3 i årsregnskapet vedrørende lønn og godtgjørelse til ledende ansatte. Avlønning skjer i form av fast lønn, naturalytelser og pensjonsordning. Administrerende direktør har en avtalefestet sluttlønn på 12 måneder.

Retningslinjer for godtgjørelse i regnskapsåret 2021

Lønn

Nivå på lederlønnene i SpareBank 1 Helgeland skal være konkurransedyktig, gjøre banken attraktiv som arbeidsgiver og stimulere til økt verdiskapning for banken. Lederlønnene fastsettes i forhold til utøvelse av bankens lederkrav og kjerneverdier, samt ut fra lønnsnivået i regionen og bransjen for øvrig.

Som ledende ansatte har banken definert:

Adm. direktør

Ledergruppen for øvrig

Naturalytelser

Art og verdi av naturalytelser skal være på linje med det som er vanlig for ledere i vår bransje. Ledende ansatte har avtale om mobiltelefon, avis, internettabonnement og hjemme-PC. Administrerende direktør, direktør personmarked og direktør bedriftsmarked disponerer firmabil.

Pensjonsordninger

Banken har innskuddsbasert pensjonsordning som også gjelder for ledende ansatte.

Administrerende direktør følger bankens til enhver tid gjeldende pensjonsordninger.

Bonus, opsjonsavtaler og sluttvederlag

Banken har per 31.12.21 ingen forhåndsablerte opsjons-, bonus- eller sluttvederlagsordninger ut over pensjonsordningene og nevnte avtale med administrerende direktør.

Redegjørelse for lederlønnspolitik i regnskapsåret 2021

Bankens lederlønnspolitik for 2021 er gjennomført i samsvar med hovedprinsippene som beskrevet i punktet ovenfor om retningslinjer for godtgjørelse.

Retningslinjene for godtgjørelse og godtgjørelsesrapport publiseres på konsernets nettside.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 28.5 Godtgjørelse styret

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.21				31.12.20	
Lån	Godt-gjørelse	(beløp i tusen kr.)	Godt-gjørelse	Lån	
Styret:					
6.000	78	Styreleder Stein Andre Herigstad-Olsen (t.o.m 25.03.2021)	78	6.000	
3.000	264	Styreleder Bjørn Andreas Krane (f.o.m 25.03.2021)	264	3.000	
	199	Styrets nestleder Rolf Eigil Bygdnes (f.o.m 25.03.2021)	199		
2.600	90	Jonny Berfjord (f.o.m. 25.03.2021)	90	8.347	
5.500	186	Siw Moxness	186	5.500	
	90	Tone Helen Hauge (t.o.m. 02.12.2021)	90		
5.474	120	Marianne Terese Steinmo	120	5.474	
1.480	45	Linda Brennbakk - 1. vara	45	1.480	
7.181	35	Knut Gullesen - 2. vara	35	7.181	
2.683	123	Birgitte Lorentzen - ansattrepresentant	123	2.683	
2.137	120	Geir Pedersen - ansattrepresentant	120	3.832	
2.178	10	Bente Johansen - personlig varamedlem for Birgitte Lorentzen	10	2.178	
1.148	10	Håvard Digermul - personlig varamedlem for Geir Pedersen	10	1.361	

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.20				31.12.20	
Lån	Godt-gjørelse	(beløp i tusen kr.)	Godt-gjørelse	Lån	
Styret:					
13.250	292	Styreleder Stein Andre Herigstad-Olsen	292	13.250	
3.272	47	Styrets nestleder Bjørn Audun Risøy (t.o.m 26.03.2020)	47	3.272	
3.000	113	Styrets nestleder Bjørn Andreas Krane (f.o.m 26.03.2020)	113	3.000	
5.500	182	Siw Moxness	182	5.500	
	118	Tone Helen Hauge	118		
	28	Nils Terje Furunes (t.o.m 26.03.2020)	28		
	129	Rolf Eigil Bygdnes (f.o.m 26.03.2020)	129		
4.490	118	Marianne Terese Steinmo	118	4.490	
	49	Linda Brennbakk - 1. vara	49		
		Kurt Jessen Johansson - 2. vara (t.o.m. 26.03.2020)			
2.000	10	Knut Gullesen - 2. vara (f.o.m 26.03.2020)	10	2.000	
2.768	120	Birgitte Lorentzen - ansattrepresentant	120	2.768	
2.200	118	Geir Pedersen - ansattrepresentant	118	3.895	
	10	Bente Johansen - personlig varamedlem for Birgitte Lorentzen	10	800	
1.187	15	Håvard Digermul - personlig varamedlem for Geir Pedersen	15	1.422	

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 28.6 Forstanderskapet

Morbank 31.12.21			Konsern 31.12.21	
Lån	Godt- gjørelse	(beløp i tusen kr.)	Godt- gjørelse	Lån
Leder forstanderskapet				
	43	Per Gunnar Hjorthen	43	
Innskytervalgte				
4.052	21	Marianne Myrnes Steinrud t.o.m. 25.03.2021	21	4.052
	9	Ingvar Johan Møllersen	9	
2.000	9	Kjell Idar Juvik	9	3.237
4.627	18	Marit Thrana	18	4.627
	9	Helge Stanghelle	9	
4.749	9	Eirik Bjørkmo	9	4.749
2.250	9	Reidun Breirem	9	2.250
2.609	9	Tone Helen Jakobsen	9	6.309
	9	Torill Beate Risøy	9	
Egenkapitalbeveiere				
Brynjar Forbergskog				
	50	Øyvín Trønsdal	50	534
2.771	9	Toril Mevold	9	2.771
700	9	Inger Lise Strøm	9	3.730
	24	Anne Päsche Jakobsen	24	
	9	Lars Martin Lunde	9	
	9	Åsmund Skår	9	
	9	Frank Høyen	9	
		Maria Olaisen		
Ansatte				
3.450	24	Nils Knutti	24	3.813
2.500	9	Einar Eliassen	9	2.500
	9	Karianne Kristensen	9	1.850
2.674	9	Sten Ove Lisø	9	2.739
1.355	9	Steinar Johansen	9	1.552
2.913	9	Bertil Einvik	9	2.913

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank					Konsern	
31.12.20					31.12.20	
Lån	Godt- gjørelse	(beløp i tusen kr.)	Godt- gjørelse	Lån		
Leder forstanderskapet						
0	43	Per Gunnar Hjorthen	43	0		
Innskytervalgte						
4.052	21	Marianne Myrnes Steinrud	21	4.052		
0	8	Ingvar Johan Møllersen	8	104		
1.500	8	Kjell Idar Juvik	8	1.500		
4.795	21	Marit Thrana	21	4.795		
0	8	Helge Stanghelle	8	0		
1.401	3	Sten Oddvar Solhaug t.o.m 26.03.2020	3	1.401		
4.691	6	Eirik Bjørkmo f.o.m 26.03.2020	6	4.691		
2.100	8	Reidun Breirem	8	2.100		
3.090	8	Tone Helen Jakobsen	8	5.681		
0	8	Torill Beate Risøy	8	0		
Egenkapitalbeviselere						
0	0	Brynjar Forbergskog	0	0		
0	42	Øyvinn Trønsdal	42	978		
0	8	Toril Mevold	8	1.300		
3.982	8	Inger Lise Strøm	8	3.982		
0	18	Anne Pásche Jakobsen	18	0		
0	8	Lars Martin Lunde	8	0		
0	0	Per Gunnar Hjorthen	0	0		
0	8	Åsmund Skår	8	0		
0	8	Frank Høyen	8	0		
28	0	Maria Olaisen	0	28		
Ansatte						
3.000	23	Nils Knutti	23	3.428		
2.500	8	Einar Eliassen	8	2.500		
1.850	8	Karianne Kristensen	8	1.850		
2.994	8	Sten Ove Lisø	8	2.994		
1.608	8	Steinar Johansen	8	1.608		
1.260	3	Tore Stamnes t.o.m 26.03.2020	3	1.940		
3.105	6	Bertil Einvik f.o.m 26.03.2020	6	3.105		

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 29. Utsatt skattefordel

Morbank			Konsern	
31.12.20	31.12.21	Midlertidige forskjeller:	31.12.21	31.12.20
Positive midlertidige forskjeller				
		Øvrige midlertidige forskjeller	21	4
4	21			
4	21	Sum positive midlertidige forskjeller	21	4
1	5	Utsatt skatt	5	1
Negative midlertidige forskjeller				
4	0	Nedskrivninger rentebærende verdipapirer	0	4
3	6	Driftsmidler	6	3
23	23	Pensjonsforpliktelse	23	23
76	31	Andre forskjeller	31	76
106	60	Sum negative midlertidige forskjeller	60	106
0	0	Fremførbart underskudd	4	0
106	60	Sum negative midlertidige forskjeller	64	106
27	15	Utsatt skattefordel	19	27
26	10	Netto utsatt skattefordel	14	26

Utdeling av utbytte til morbankens egenkapitalbevisere påvirker verken konsernets betalbare eller utsatte skatt.

Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved bruk av gjeldsmetoden. Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt i balansen.

NOTE 30. Varige driftsmidler

Morbank			Konsern			
31.12.21			31.12.21			
Totalt	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Bygninger og annen fast eiendom	Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Totalt	
270	212	58	Anskaffelseskost per 01.01	240	211	451
26	26	0	Tilgang	34	28	61
19	19	0	Avgang	0	19	19
277	219	58	Anskaffelseskost per 31.12	274	219	493
223	170	53	Akk. av- og nedskrivninger per 01.01	150	182	333
17	16	0	Årets avskrivninger	6	17	23
9	9	0	Avgang akk. av- og nedskrivninger	8	9	16
231	178	53	Akk. av- og nedskrivning per 31.12	149	191	340
46	41	5	Bokført verdi per 31.12	125	28	153
	10-33 %	3-4 %	Prosentsetter for ordinære avskrivninger	3-4 %	10-33 %	
	3-10 år	30 år	Økonomisk levetid *)	30 år	3-10 år	

*) Økonomisk levetid for det enkelte driftsmiddel er lagt til grunn.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank				Konsern		
31.12.20				31.12.20		
Totalt	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Bygninger og annen fast eiendom		Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Totalt
280	222	58	Anskaffelseskost per 01.01	240	222	462
21	21	0	Tilgang	0	21	21
31	31	0	Avgang	0	31	31
270	212	58	Anskaffelseskost per 31.12	240	211	451
205	152	53	Akk. av- og nedskrivninger per 01.01	124	165	289
17	17	0	Årets avskrivninger	6	17	24
0	0	0	Avgang akk. av- og nedskrivninger	20	0	20
223	170	53	Akk. av- og nedskrivning per 31.12	150	182	333
47	42	5	Bokført verdi per 31.12	90	29	118
	10-33 %	3-4 %	Prosentsetter for ordinære avskrivninger	3-4 %	10-33 %	
	3-10 år	30 år	Økonomisk levetid *)	30 år	3-10 år	

*) Økonomisk levetid for det enkelte driftsmiddel er lagt til grunn.

NOTE 31. Immaterielle eiendeler

Morbank				Konsern		
31.12.21				31.12.21		
Totalt	Immaterielle eiendeler	Goodwill		Goodwill	Immaterielle eiendeler	Totalt
2	0	2	Anskaffelseskost per 01.01	2	0	2
106	62	44	Tilgang	44	62	106
0	0	0	Avgang	0	0	0
108	62	46	Anskaffelseskost per 31.12	46	62	108
2	0	2	Akk. av- og nedskrivninger per 01.01	2	0	2
2	2	0	Årets avskrivninger	0	2	2
0	0	0	Avgang akk. av- og nedskrivninger	0	0	0
4	2	2	Akk. av- og nedskrivning per 31.12	2	2	4
104	60	44	Bokført verdi per 31.12	44	60	104

Immaterielle eiendeler og goodwill gjelder i all hovedsak oppkjøp SNN Helgeland. Immaterielle eiendeler avskrives over 5-7 år. Det foretas en årlig verddivurdering av goodwill og nedskrives dersom det er grunnlag for det.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 32. Andre eiendeler

Morbank		Konsern	
31.12.20	31.12.21	31.12.21	31.12.20
3	3	3	3
	Diverse interimskonti		
45	32	18	15
	Fordring eiendom/Bruksrett leiekontrakter		
8	26	28	10
	Forskuddsbetalte kostnader		
26	10	14	26
	Utsatt skattefordel		
5	1	1	5
	Overtatte eiendommer		
87	72	64	59
	Sum andre eiendeler		

NOTE 33. Utenlandsk valuta

Konsern og morbank

Konsernet har en ikke vesentlig beholdning av utenlandsk valuta tilgjengelig i minibank. Konsernet har ingen transaksjoner i utenlandsk valuta av betydning, men har stilt garanti for valutalån forvaltet av valutabank på vegne av SpareBank 1 Helgeland. Se note 2.3.1, valutarisiko.

NOTE 34. Gjeld til kredittinstitusjoner

Morbank		Konsern	
31.12.20	31.12.21	31.12.21	31.12.20
0	2	2	1
	Gjeld til kredittinstitusjoner uten løpetid		
550	300	301	550
	Andre langsiktige lån		
550	302	303	551
	Sum gjeld til kredittinstitusjoner		

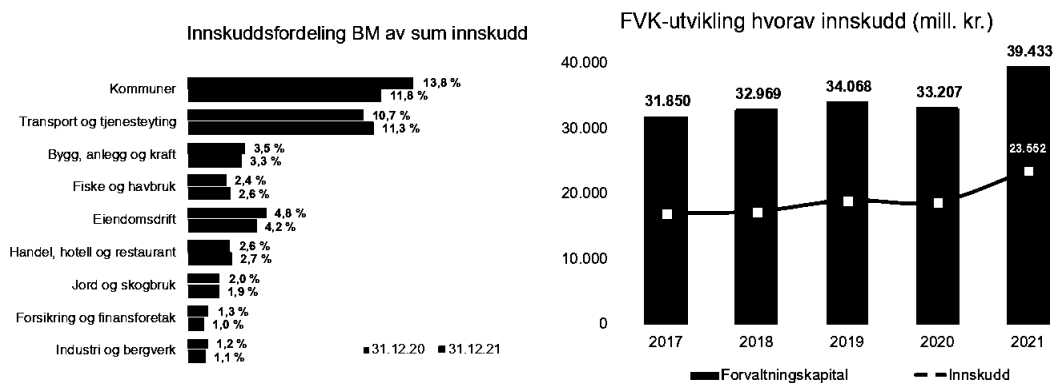
NOTE 35. Innskudd fra kunder

NOTE 35.1 Innskudd fra kunder fordelt på næring

Morbank				Konsern			
%	31.12.20	%	31.12.21	31.12.21	%	31.12.20	%
3,3%	629	3,4%	814	234	1,0%	246	1,3%
			Forsikring og finansielle foretak				
13,5%	2.579	11,5%	2.772	2.772	11,8%	2.579	13,8%
			Fylkeskommuner og kommuner				
2,0%	373	1,8%	446	446	1,9%	373	2,0%
			Jord- og skogbruk				
2,3%	441	2,5%	609	609	2,6%	441	2,4%
			Fiske og havbruk				
1,2%	228	1,0%	253	253	1,1%	228	1,2%
			Industri og bergverk				
3,4%	651	3,2%	770	770	3,3%	651	3,5%
			Bygg, anlegg og kraft				
2,6%	489	2,6%	636	636	2,7%	489	2,6%
			Varer, hotell og restaurant				
10,5%	1.999	11,0%	2.661	2.661	11,3%	1.999	10,7%
			Transport og tjenesteytende næringer				
4,9%	931	4,1%	996	984	4,2%	896	4,8%
			Eiendomsdrift				
43,6%	8.320	41,2%	9.957	9.365	39,8%	7.902	42,3%
			Næring				
56,4%	10.781	58,8%	14.187	14.187	60,2%	10.782	57,7%
			Personmarked				
100%	19.101	100%	24.144	23.552	100%	18.684	100%
			Sum				

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner pålegger alle sparebanker å være medlem av Bankenes Sikringsfond. Fondet plikter å dekke tap som en innskylter har på innskudd i en medlemsinstitusjon med inntil 2 mill. kr av det samlede innskudd, i underkant av 60 % av samlet innskuddsvolum.

Innskudd fra kunder per 31.12.21

Innskudd fra kunder utgjør 23,5 (18,7) mrd, herav 9,4 (7,9) mrd er innskudd fra bedriftsmarkeds kunder. Grafen ovenfor viser sektorfordeling, med vekst i transport og tjenesteytende sektor. Andel av innskudd fra personkunder utgjør 60,2 (57,7) %. Av innskuddene er 89,8 (89,8) % innskudd fra kunder på Helgeland.

NOTE 35.2 Innskudd fra kunder, geografisk fordeling

Morbank				Konsern	
31.12.21	%-andel		31.12.21	%-andel	
21.732	90,0 %	Helgeland	21.152	89,8 %	
2.212	9,2 %	Norge for øvrig	2.201	9,4 %	
200	0,8 %	Utenfor Norge	199	0,8 %	
24.144	100 %	Sum	23.552	100 %	

Morbank				Konsern	
31.12.20	%-andel		31.12.20	%-andel	
17.185	90,0 %	Helgeland	16.787	89,8 %	
1.765	9,2 %	Norge for øvrig	1.755	9,4 %	
151	0,8 %	Utenfor Norge	142	0,8 %	
19.101	100 %	Sum	18.684	100 %	

NOTE 35.3 Innskudd fra kunder, ulike innskuddsformer

Morbank				Konsern	
31.12.20	31.12.21		31.12.21	31.12.20	
7.926	10.797	Ordinære vilkår uten oppsigelse uten avtalt løpetid	10.784	7.892	
9.698	11.591	Spesielle vilkår kundeinnskudd uten avtalt løpetid	11.011	9.315	
1.399	1.677	Spesielle vilkår kundeinnskudd med avtalt løpetid	1.678	1.399	
78	79	Likviditetsinnskudd kunder med avtalt løpetid	79	78	
19.101	24.144	Sum innskudd fra og gjeld til kunder	23.552	18.684	

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 36. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Morbank		Konsern	
31.12.20	31.12.21	31.12.21	31.12.20
4.053	4.539	10.763	10.694
-735	-251	-491	-1.276
3.318	4.288	10.271	9.418

All verdipapirgjeld er i norske kroner.

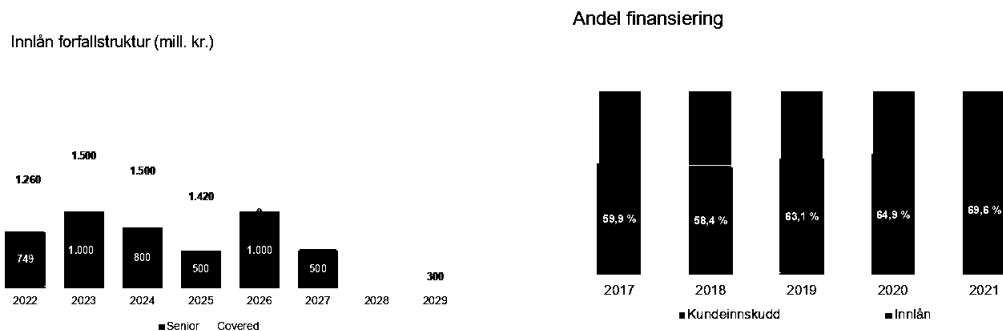
NOTE 36.1 Spesifikasjon av obligasjonslån

Konsern				
31.12.21				
	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån, fast rente	2022	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2022	2.000	490	1.510
Obligasjonslån, fast rente	2023	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2023	2.000	0	2.000
Obligasjonslån, fast rente	2024	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2024	1.500	0	1.500
Obligasjonslån, FRN	2025	2.000	0	2.000
Obligasjonslån, FRN	2026	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2026	500	0	500
Obligasjonslån, FRN	2027	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2029	300	0	300
Sum obligasjonslån		10.800	490	10.310

Konsern				
31.12.20				
	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån, fast rente	2021	500	434	66
Obligasjonslån FRN	2021	1.505	642	863
Obligasjonslån, fast rente	2022	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2022	3.200	200	3.000
Obligasjonslån, fast rente	2023	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2023	2.000	0	2.000
Obligasjonslån, fast rente	2024	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2024	500	0	500
Obligasjonslån, FRN	2025	1.200	0	1.200
Obligasjonslån, fast rente	2029	300	0	300
Sum obligasjonslån		10.705	1.276	9.429

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Finansiering

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre verdipapirgjelden på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. Konsernets andel av langsiktig funding per 31.12.21 var 80,9 (87,6) %

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Obligasjoner med fortrinnsrett inngår i verdipapirgjeld i konsernet med 6,0 (6,2) mrd. kr. LTV i sikkerhetsmassen 54 (54) %. Innskudd er viktig finansieringskilde og konsernet har god innskuddsdekning.

Spesifikasjon av obligasjonslån

<i>Morbank</i>				
31.12.21				
	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån, fast rente	2022	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2022	500	250	250
Obligasjonslån, fast rente	2023	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2023	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2024	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2025	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2026	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2026	500	0	500
Obligasjonslån frn	2027	500	0	500
Sum obligasjonslån		4.500	250	4.250

<i>Morbank</i>				
31.12.20				
	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån, fast rente	2021	500	434	66
Obligasjonslån frn.	2021	500	301	99
Obligasjonslån, fast rente	2022	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2022	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2023	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2023	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2024	500	0	500
Obligasjonslån frn	2025	500	0	500
Sum obligasjonslån		4.000	735	3.265

Morbank

		<i>Konsern</i>	
31.12.20	31.12.21	31.12.21	31.12.20
3.265	4.249	Obligasjonslån	10.229
33	16	Verdijustering	14
20	23	Påløpte renter	28
3.318	4.288	Sum verdipapirgjeld	10.271

<i>konsern</i>					
Endring i verdipapirgjeld totalt	31.12.20	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.21
Obligasjonslån, nominell verdi	9.349	5.090	-4.203	-7	10.229
Verdijustering	45			-31	14
Påløpte renter	24			4	28
Totalt	9.418			-34	10.271

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern

Endring i verdipapirgjeld totalt	31.12.219	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.20
Obligasjonslån, nominell verdi	10.325	699	-1.676	1	9.349
Verdijustering	-32			77	45
Påløpte renter	41			-17	24
Totalt	10.334	699	1.676	61	9.417

Konsern

Endring i verdipapirgjeld amortisert kost	31.12.20	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.21
Obli. amortisert kost nominell verdi	7.493	4.156	-3.703	-1	7.945
Påløpte renter	7			3	10
Totalt	7.500	4.156	-3.703	2	7.955

Endring i verdip.gj. amortisert kost	31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.20
Obli., amortisert kost nominell verdi	7.927	673	-1.146	39	7.493
Påløpte renter	21			-14	7
Totalt	7.948	673	-1.146	25	7.500

Konsern

Endring i verdipapirgjeld sikring	31.12.20	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.21
Obligasjonslån, nominell verdi	1.856	934	-500	-6	2.284
Verdijustering	45			-31	14
Påløpte renter	17			1	18
Totalt	1.918	934	-500	-36	2.316

Konsern/morbank

Endring i verdipapirgjeld sikring	31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.20
Obligasjonslån, sikring nominell verdi	2.398	26	-530	-38	1.856
Verdijustering	-32			77	45
Påløpte renter	20			-3	17
Totalt	2.386	26	-530	36	1.918

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

Endring i verdipapir- gjeld amortisert	31.12.20	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.21
Obl.,amortisert kost nominell verdi	1.712	1.422	-865	-1	2.268
påløpte renter	3			0	3
Totalt	1.715	1.422	-865	-1	2.271

Morbank

Endring i verdipapir- gjeld amortisert	31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.20
Obl.,amortisert kost nominell verdi	1.568	653	-549	40	1.712
påløpte renter	8			-5	3
Totalt	1.577	653	-549	35	1.715

Morbank

Endring i verdipapir- gjeld sikring	31.12.20	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.21
Obl.,amortisert kost nominell verdi	1.553	934	-500	-6	1.981
Verdijusteringer	33			-17	16
påløpte renter	17			3	20
Totalt	1.603	934	-500	-20	2.017

Morbank

Endring i verdipapir- gjeld sikring	31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.20
Obl.,amortisert kost nominell verdi	2.097	26	-530	-40	1.553
Verdijusteringer	-24			57	33
påløpte renter	20			-3	17
Totalt	2.092	26	-530	14	1.603

Morbank

Endring i ansvarlig lån	31.12.20	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.21
Obl.,amortisert kost nominell verdi	451				451
Verdijustering	-1				-1
påløpte renter	1				1
Totalt	451				451

NOTE 37. Andre forpliktelseser

Morbank

Konsern

31.12.20	31.12.21		31.12.21	31.12.20
27	41	Annen kortsiktig gjeld	41	27
45	31	Betalbar skatt	41	63
72	72	Sum annen gjeld	82	90
17	19	Påløpte feriepenger og arbeidsgiveravgift	19	17
137	84	Andre påløpte kostnader	83	110
154	103	Sum påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	102	127
24	23	Netto pensjonsforpliktelseser (note 12)	23	24
4	11	Avsetning til tap på ubenyttet kreditt, innvilget ikke diskonterte lån og garantier	11	4
28	34	Sum påløpte forpliktelseser	34	28
254	209	Sum andre forpliktelseser	218	245

114

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 38. Ubenyttede trekkfasiliteter

	<i>Konsern og morbank</i>	
	31.12.21	31.12.20
Kortsiktig trekkfasilitet, 1år	300	300
Sum ubenyttede trekkfasiliteter	300	300

Konsernets samlede likviditetsreserver vurderes å være tilfredsstillende.

Konsernet har i tillegg:	31.12.21	31.12.20
Overskuddslikviditet i Norges Bank pr 31.12	52	51

Obligasjoner til flytende rente; rente fastsettes forskuddsvis for 3 måneder av gangen og belastes renteutgifter. Konsernets obligasjoner tilbakebetales ved forfall, dersom avtale tillater det og konsernet ønsker det kan lånet tilbakebetales tidligere. Ingen av konsernets senior obligasjoner er sikret. Konsernet har ikke misligholdt lånte midler i løpet av regnskapsåret. Det gjelder både hovedstol, betaling av renter og/eller innløsningsbeløp.

Pantstillelser

Oversikt over konsernets pantstillelser fremkommer av note 43.

Forpliktende avtaler om anskaffelser av eiendom, anlegg og utstyr.

Konsernet har ikke inngått vesentlige forpliktende avtaler om anskaffelse av eiendom, anlegg og utstyr.

Rettsvister

Konsernet er ikke involvert i rettsvister som vurderes å ha betydning for konsernets soliditet eller lønnsomhet.

NOTE 39. Ansvarlig kapital og fondsobligasjon

	<i>Morbank/ Konsern</i>						
Instrument	Opptaksår	Pålydende	Rente	Innløsningsrett	Forfall	31.12.21	31.12.20
Ansvarlig lån	2018	MNOK 300	3 mnd. Nibor + 140 bp	call 11.04.2023	11.04.2028	300	300
Ansvarlig lån	2018	MNOK 150	3 mnd. Nibor + 152 bp	call 06.09.2023	06.09.2028	150	150
Fondsobligasjon	2016	MNOK 300	3 mnd. Nibor + 440 bp	call 01.12.2021	01.12.2099	0	300
Fondsobligasjon	2021	MNOK 300	3 mnd. Nibor + 250 bp	call 14.09.2031	01.12.2099	300	0
Fondsobligasjon	2021	MNOK 100	3 mnd. Nibor + 260 bp	call 14.09.2031	01.12.2099	100	0
						850	750

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 40. Kapitaldekning

Morbank Konsern

31.12.20	31.12.21		31.12.21	31.12.20
3.731	4.550	Sum balanseført egenkapital	4.622	3.819
-299	-398	Annen godkjent kjernekapital (FO)	-398	-299
-24	-36	Fradrag investering i SpareBank 1 Betaling	-36	-24
0	0	Fradrag øvrige eierandeler i finansinstitusjoner	0	0
-6	-8	Fradrag forsvarlig verdsettelse	-8	-7
0	0	Fradrag andel resultat som ikke medregnes i ren kjernekapital	0	0
-26	-105	Fradrag immaterielle eiendeler	-105	-28
-73	-111	Fradrag avsatt utbytte klassifisert som egenkapital	-111	-73
		Effekt av forholdsmessig konsolidering på ren kjernekapital	-110	11
3.304	3.891	Sum ren kjernekapital	3.853	3.400
0	0	Fradrag eierandeler i finansinstitusjoner	0	0
299	398	Annen godkjent kjernekapital (FO)	398	299
		Effekt av forholdsmessig konsolidering på kjernekapital	31	14
3.603	4.289	Sum kjernekapital	4.283	3.714
451	451	Ansvarlig lånekapital	451	451
0	0	Fradrag eierandeler i finansinstitusjoner	0	0
		Effekt av forholdsmessig konsolidering på tilleggskapital	44	20
451	451	Sum tilleggskapital	495	471
4.054	4.740	Sum netto ansvarlig kapital	4.778	4.184
16,023 %	18,601 %	Risikovektet balanse	21,451 %	18,110 %
20,62 %	20,92 %	Ren kjernekapitaldekning i %	17,96 %	18,78 %
22,49 %	23,06 %	Kjernekapitaldekning i %	19,96 %	20,51 %
25,30 %	25,48 %	Totalkapitaldekning i %	22,27 %	23,11 %
11,00 %	11,00 %	Minstekrav ren kjernekapital inkl. bufferkrav og pilar II tillegg i %	13,20 %	13,20 %
12,50 %	12,50 %	Minstekrav kjernekapitaldekning inkl. bufferkrav og pilar II tillegg i %	14,70 %	14,70 %
14,50 %	14,50 %	Minstekrav kapital inkl. bufferkrav og pilar II tillegg i %	16,70 %	19,67 %
2.323	2.697	Minimumskrav ansvarlig kapital inkl. bufferkrav og pilar II tillegg	3.582	3.024
1.730	2.043	Tilgjengelig ansvarlig kapital etter bufferkrav og pilar II tillegg	1.196	1.160

Fra 31.12.21 er lovbestemt minstekrav på ren kjernekapitaldekning på 11,0 %. Banken har et Pilar 2 tillegg på 2,2 %. Måltallet for ren kjerne- og totalkapitaldekning er på 1 % over regulatoriske krav, på nåværende tidspunkt utgjør dette henholdsvis 17,0 %, og 20,5 %. Banken har i måltallet tatt høyde for kommende økning i systemrisikobuffer og motsyklisk bufferkrav på inntil 2,5 %.

SpareBank 1 Helgeland har valgt standardmetoden for beregning av kredittrisiko og basismetoden ved beregning av operasjonell risiko. Per 31.12.21 inngår SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Finans Nord-Norge i den forholdsmessige konsolideringen. Per 31.12.20 inngikk Brage Finans i den forholdsmessige konsolidering.

Bankens styre har vedtatt en kapitalplan for 2020 - 2025, hvor tilfredsstillende av kapitalkravene i CRD IV er sentralt. Styret har fastsatt nye kapitalmål, der målsettingen er en ren kjernekapitaldekning (konsern) på minimum 17,0 % og en totalkapitaldekning på over 20,5 %.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.20	31.12.21	Beregningsgrunnlag	31.12.21	31.12.20
2	2	Stater og sentralbanker	2	2
307	247	Lokale og regionale myndigheter	247	307
524	462	Institusjoner	208	197
1.899	1.509	Foretak	1.509	1.899
908	2.787	Massemarkedsengasjementer	2.912	908
8.467	9.186	Engasjementer med pant i eiendom	11.624	11.075
643	318	Forfalte engasjementer	290	667
813	863	Obligasjoner med fortrinnsrett	238	189
212	317	Høyrisikoengasjement	317	212
0	0	Andeler i verdipapirfond	0	0
774	1.402	Egenkapitalposisjoner	801	183
120	130	Øvrige engasjementer	242	164
14.669	17.222	Beregningsgrunnlag kredittrisiko	18.389	15.803
1.347	1.363	Bergningsgrunnlag operasjonell risiko	1.382	1.385
7	15	CVA tillegg	19	41
0	0	Andre fradrag/tillegg i bergningsgrunnlaget	0	0
16.023	18.601	Risikovektet balanse	19.791	17.229
		Forholdsmessig andel bergningsgrunnlag samarbeidende grupper	2.126	1.035
		Fradrag intern eliminerings samarbeidende grupper	-466	-154
		Risikovektet balanse etter forholdsmessig konsolidering	21.451	18.110

NOTE 41. Egenkapitalbevis

NOTE 41.1 Fordeling av egenkapitalbevis

<i>Morbank</i>				
31.12.21				
Fordeling etter antall egenkapitalbevis	Egenkapitalbevisiere		Egenkapitalbevis	
	Antall	Andel %	Antall	Andel %
1–1 000	1.956	71,6 %	607.812	2,3 %
1 001–10 000	650	23,8 %	1.932.835	7,2 %
10 001–50 000	90	3,3 %	1.749.353	6,5 %
50 001–100 000	13	0,5 %	986.016	3,7 %
> 100 001	22	0,8 %	21.724.114	80,5 %
Sum	2.731	100,0 %	27.000.130	100,0 %

<i>Morbank</i>				
31.12.20				
Fordeling etter antall egenkapitalbevis	Egenkapitalbevisiere		Egenkapitalbevis	
	Antall	Andel %	Antall	Andel %
1–1 000	1.782	71,2 %	577.972	2,8 %
1 001–10 000	601	24,0 %	1.863.106	8,9 %
10 001–50 000	86	3,4 %	1.795.455	8,6 %
50 001–100 000	13	0,5 %	973.738	4,7 %
100 001–500 000	20	0,8 %	15.661.156	75,0 %
Sum	2.502	100,0 %	20.871.427	100,0 %

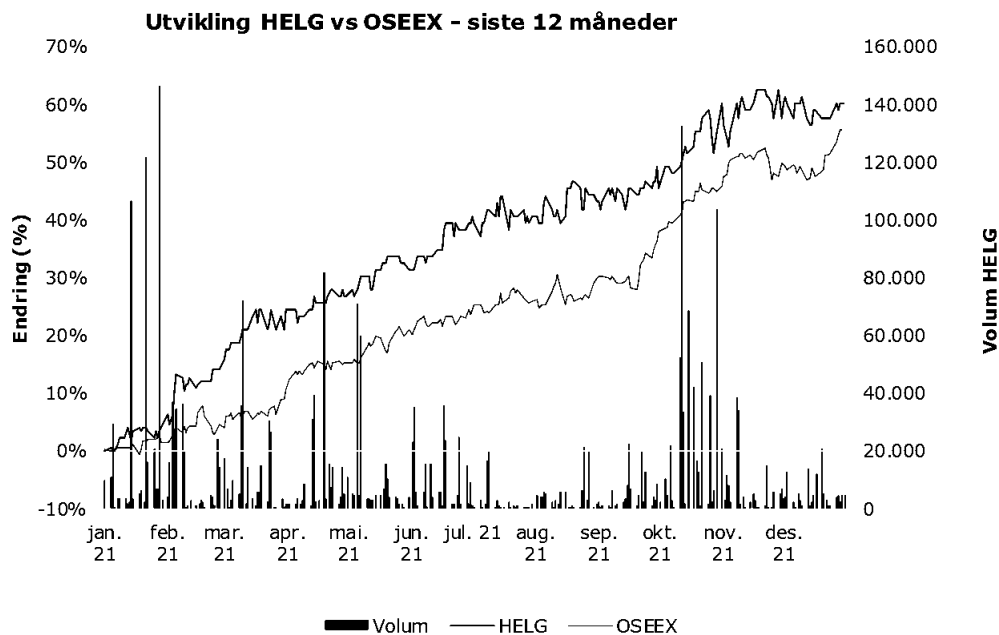
117

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Omsetning av Helgelands Sparebanks egenkapitalbevis

Kurs per 31.12.21 var kroner 131 (86) per egenkapitalbevis. Graf for kursutvikling for SpareBank 1 Helgeland og kursutviklingen for finanssektoren på Oslo Børs.

Sparebankstiftelsen Helgeland er største eier med 28,1 % av egenkapitalbevisene i HELG.

Marketmaking-avtale

SpareBank 1 Helgeland har inngått marketmaking-avtale vedrørende handel av egenkapitalbevis. Formålet med avtalen er å sikre likviditet og jevne ut tilbud/etterspørsel, samt å bidra til markedsføringen av egenkapitalbevisene. Videre innebærer avtalen at forskjellen mellom kjøper og selgernoteing skal søkes holdt til maksimalt fire prosentpoeng, dog avrundet til det naturlige beløp. Forskjellen kan likevel holdes mindre dersom markedsinteressen tilsier det. Kursfastsettelsen skal til enhver tid gjenspeile markedets vurdering.

Avkastning og utbyttepolitikk

Det er et prioritert område å utøve en god egenkapitalforvaltning bl.a. ved å utøve en eierpolitikk som bidrar til å skape bedre likviditet i egenkapitalbeviset. Banken ønsker å holde en åpen dialog med egenkapitalbevisere og øvrige aktører i markedet. Det er vår vurdering at korrekt og relevant informasjon til rett tid skaper tillit og forutsigbarhet og bidrar til riktig prising av SpareBank 1 Helgelands egenkapitalbevis. Ved hendelser som medfører informasjonsplikt vil meldinger bli sendt Oslo Børs, og etterpå bli lagt ut på bankens egne hjemmesider. Banken har vært børsnotert siden 2000, og har fulgt de krav til rapportering og informasjon som børsen krever av noterte selskaper. Bankens ticker er HELG.

Styret har foreslått en utdelingsgrad på 50 (11,5) %. Tidsvektet eierbrøk på 77,3 % per 31.12.21 og 76,4 % per 31.12.20.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 41.2 Egenkapitalbeviskapital

Morbank

I.h.t. bankens utbyttepolitikk kan inntil halvparten av eierandelskapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende inntil halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som gaver eller overføres til stiftelse(r). Resterende del av overskuddet overføres henholdsvis utjevningsfondet og grunnfondet. Banken har en strategi om en langsiktig og forutsigbar utbyttepolitikk.

Egenkapitalbeviskapitalen utgjør 270 (208) mill. kr og er fordelt på 2.731 eiere. Note 39.3 viser oversikt over de 20 største egenkapitalbevisiereierne

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 41.3 De 20 største eierne

Per 31.12.21			Morbank		
	Antall	%-andel	Antall	%-andel	
Sparebankstiftelsen Helgeland	7.588.922	28,11 %	Lamoholmen invest AS	274.854	1,0 %
SpareBank 1 Nord-Norge	5.397.325	20,0 %	Catilina Invest AS	252.646	0,9 %
Pareto Invest AS	2.118.691	7,8 %	Kommunal Landspensjonskasse	251.000	0,9 %
VPF Eika Egenkapital	1.199.397	4,4 %	VPF Nordea Avkastning	249.368	0,9 %
Verdipapirfondet Nordea Norge Verd	1.051.653	3,9 %	VPF Nordea Kapital	247.164	0,9 %
J.P. Morgan Bank Luxembourg S.A.	420.129	1,6 %	Bergen kommunale pensjonskas	228.235	0,8 %
Spesialfondet Borea Utbytte	394.027	1,5 %	AF Kapital Managemet	188.552	0,7 %
MP Pensjon PK	393.399	1,5 %	VPF Nordea Norge Plus	167.650	0,6 %
Helgeland Kraft AS	390.925	1,4 %	Nima Invest AS	152.913	0,6 %
U.S Bank National Association	372.197	1,4 %	Vigner Olaisen AS	150.067	0,6 %
Sum 10 største eiere	19.326.665	71,6 %	Sum 20 største eiere	21.489.114	79,6 %

Banken har utstedt totalt 27.000.130 stk egenkapitalbevis pålydende kr 10,-

Per 31.12.20			Morbank		
	Antall	%-andel	Antall	%-andel	
Sparebankstiftelsen Helgeland	7.315.020	35,05 %	VPF Nordea Avkastning	240.370	1,2 %
Pareto Invest AS	1.948.414	9,3 %	VPF Nordea Kapital	238.245	1,1 %
VPF Nordea Norge	1.407.987	6,7 %	AF Kapital Managemet	181.749	0,9 %
VPF Eika Egenkapital	994.471	4,8 %	Melum Mølle AS	177.000	0,8 %
Lamholmen Invest AS	464.491	2,2 %	Melesio Invest AS	153.147	0,7 %
Bergen Kommunale Pensjon.	462.650	2,2 %	Vigner Olaisen AS	144.653	0,7 %
U.S Bank National Association	384.273	1,8 %	Nima Invest AS	126.063	0,6 %
MP Pensjon PK	379.203	1,8 %	VPF Nordea Norge Pluss	123.527	0,6 %
Helgeland Kraft AS	377.691	1,8 %	Nervik Steffen	120.000	0,6 %
Catilina Invest AS	314.046	1,5 %	Merrill Lynch Prof.	108.156	0,5 %
Sum 10 største eiere	14.048.246	67,3 %	Sum 20 største eiere	15.661.156	75,0 %

Banken har utstedt totalt 20 871 427 stk egenkapitalbevis pålydende kr. 10,-

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 41.4 Egenkapital eid av bankens tillitsvalgte

Konsern og morbank

31.12.21

Navn/Firma	Verv		Antall egne
Høyen, Frank	Forstanderskapet	E	1.675
Trønsdal, Øyvinn	Forstanderskapet	E	2.125
Hjorthen, Per Gunnar	Forstanderskapet	E	9.860
Lunde, Lars Martin	Forstanderskapet	E	517
Jakobsen, Anne Pásche	Forstanderskapet	E	
Strøm, Inger Lise	Forstanderskapet	E	
Mevold, Toril	Forstanderskapet	E	
Forbergskog, Brynjar	Forstanderskapet	E	
Olaisen, Maria	Forstanderskapet	E	
Skår, Åsmund	Forstanderskapet	E	1.710
Sten Oddvar Solhaug	Forstanderskapet	I	
Reidun Breirem	Forstanderskapet	I	
Kjell Idar JUVik	Forstanderskapet	I	
Bjørkmo, Eirik	Forstanderskapet	I	
Risøy, Toril Beate	Forstanderskapet	I	1.012
Stanghelle, Helge	Forstanderskapet	I	221
Jakobsen, Tone Helen	Forstanderskapet	I	
Møllersen, Ingvar Johan	Forstanderskapet	I	374
Thrana, Marit	Forstanderskapet	I	
Eliassen, Einar	Forstanderskapet	A	1.002
Knutli, Nils Ivar	Forstanderskapet	A	729
Kristensen, Karianne	Forstanderskapet	A	1.072
Lisø, Sten Ove	Forstanderskapet	A	314
Johansen, Steinar	Forstanderskapet	A	412
Einvik, Bertil	Forstanderskapet	A	1.679
Krane, Bjørn	Styrets leder	S	
Bygdnes, Rolf Eigil	Styrets nestleder	S	
Jonny Berfjord	Styremedlem	S	
Steinmo, Marianne Terese	Styremedlem	S	
Siw Moxness	Styremedlem	S	253
Tone Helen Hauge	Styremedlem	S	
Lorentzen, Birgitte	Styremedlem	SA	745
Pedersen, Geir	Styremedlem	SA	875
Nordgaard, Hanne	Adm. Direktør	L	3.727
Klausen, Sverre	Direktør finansstyring	L	1.320
Brønlund, Bjørn Tore	Direktør driftsmarked	L	2.390
Heimstad, Dag Hugo	Direktør personmarked	L	1.436
Karlsen, Øyvind	Direktør forretningsutvikling	L	2.774
Ekroll, Anne	Direktør risikostyring	L	2.048

E = Egenkapitalbevisiere

L = Ledende ansatte

I = Innskytvalgte

S = Styremedlem

A = Ansattevalgte

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern og morbank

31.12.20

Navn/Firma	Verv		Antall egne
Høyen, Frank	Forstanderskapet	E	1.619
Trønsdal, Øyvinn	Forstanderskapet	E	446
Hjørthen, Per Gurnar	Forstanderskapet	E	9.505
Lunde, Lars Martin	Forstanderskapet	E	0
Jakobsen, Anne Pásche	Forstanderskapet	E	0
Strøm, Inger Lise	Forstanderskapet	E	0
Mevold, Toril	Forstanderskapet	E	0
Forbergskog, Brynjar	Forstanderskapet	E	0
Olaisen, Maria	Forstanderskapet	E	0
Skår, Åsmund	Forstanderskapet	E	600
Bjørkmo, Eirik	Forstanderskapet	I	0
Risøy, Toril Beate	Forstanderskapet	I	976
Stanghelle, Helge	Forstanderskapet	I	214
Steinrud, Marianne Myrnes	Forstanderskapet	I	0
Jakobsen, Tone Helen	Forstanderskapet	I	0
Møllersen, Ingvar Johan	Forstanderskapet	I	362
Thrana, Marit	Forstanderskapet	I	0
Eliassen, Einar	Forstanderskapet	A	967
Knutli, Nils Ivar	Forstanderskapet	A	704
Kristensen, Karianne	Forstanderskapet	A	1.034
Lisø, Sten Ove	Forstanderskapet	A	304
Johansen, Steinar	Forstanderskapet	A	399
Einvik, Bertil	Forstanderskapet	A	1.330
Stein Andre Herigstad-Olsen	Styrets leder	S	610
Krane, Bjørn	Styrets nestleder	S	0
Bygdnes, Rolf Eigil	Styremedlem	S	0
Steinmo, Marianne Terese	Styremedlem	S	0
Siw Moxness	Styremedlem	S	245
Tone Helen Hauge	Styremedlem	S	0
Lorentzen, Birgitte	Styremedlem	SA	719
Pedersen, Geir	Styremedlem	SA	846
Nordgaard, Hanne	Adm. Direktør	L	3.594
Klausen, Sverre	Direktør finansstyring	L	1.274
Brønland, Bjørn Tore	Direktør driftsmarked	L	2.305
Heimstad, Dag Hugo	Direktør personmarked	L	1.385
Karlsen, Øyvind	Direktør forretningsutvikling	L	2.675
Ekroll, Anne	Direktør risikostyring	L	1.975

E = Egenkapitalbevisiere
L = Ledende ansatte
I = Innskytvalgte
S = Styremedlem
A = Ansattevalgte

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 41.5 Utbytte

Grunnlag for beregning av utbytte	Morbank	
	31.12.21	31.12.20
EK i balansen (ikke omarbeidet)	4.550	3.730
Fondsobligasjon	-398	-299
Fradragsposter (fond for urealiserte gevinster/avsatt utbytte/avsatt til stiftelse)	-340	-524
Sum justert egenkapital	3.590	2.907
Egenkapitalbeviskapital	270	208
Overkursfond	1.505	971
Utjevningsfond	1.439	1.354
Sum	3.214	2.533
Utbyttebrøk 01.01.	76,4%	76,4%
Veid gjennomsnitt	76,9%	76,4%
Utbyttebrøk 31.12.	77,3%	76,3%
Beregning av utbytte:		
Årsresultat morbank	216	319
Renter FO	-12	-12
Overført fond for urealiserte gevinster	18	401
Utbyttegrunnlag	222	708
Utbytte i mill. kr	86	65
Utjevningsfond mill. kr	85	476
Utbytte per egenkapitalbevis i kroner morbank	5,8	11,2
Herav kontantutbytte i kroner	3,2	3,1
Herav til utjevningsfond i kroner	3,2	22,8

NOTE 41.6 Nøkkeltall egenkapitalbevis

Morbank		Konsern	
31.12.20	31.12.21	31.12.21	31.12.20
86	131	131	86
7,7	22,6	24,3	7,2
0,7	1,1	1,	0,7
76,3	77,4	77,4	76,3
126	125	125	129
11,2	5,8	5,4	12,0

NOTE 42. Garantiansvar fordelt på garantitype

Morbank		Konsern	
31.12.20	31.12.21	31.12.21	31.12.20
164	137	137	164
138	115	115	138
78	37	37	78
21	30	30	21
401	319	319	401

*) Justering til virkelig verdi er ikke innarbeidet i balansen, da verdiendring ikke er av vesentlig verdi.

Det ble betalt inn til innskuddsgarantifondet og krisefondet 18,0 mill. kr i 2021 og 20,0 mill. kr i 2020.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 43. Pantstillelser

Morbank		Konsern	
31.12.20	31.12.21	31.12.21	31.12.20
Obligasjoner er stillet som sikkerhet for			
550	525	525	550
D-lån i Norges Bank			
550	525	525	550
Sum pantstillelser			

NOTE 44. Virksomhetsoverdragelse

Konsern og morbank

SpareBank 1 Helgelands kjøp av virksomheten til SpareBank 1 Nord-Norge på Helgeland ble gjennomført den 18. oktober 2021, med regnskapsmessig virkning fra samme dato. SpareBank 1 Helgeland overtok fra dette tidspunkt virksomheten til SpareBank 1 Nord-Norge på Helgeland. Virksomhetsoverdragelsen er behandlet i samsvar med IFRS 3.

Oppkjøpsanalyse	SpareBank 1 Nord-Norge Helgeland		
	Balanseførte verdier	Mer-/mindre verdier	Åpningsbalanse
Virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser			
Kontanter og fordringer på sentralbanker			0
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner			0
Utlån til og fordringer på kunder	5.089	13	5.102
Finansielle derivater			0
Sertifikater, obligasjoner og aksjer			0
Investeringer i tilknyttede selskaper			0
Investeringer i datterselskaper			0
Immatrielle eiendeler		62	106
Herav kunderelasjoner		62	62
Herav goodwill			44
Varige driftsmidler	3		3
Andre eiendeler		4	4
Sum eiendeler	5.092	79	5.215
GJELD OG EGENKAPITAL			
Gjeld til kredittinstitusjoner			0
Innskudd fra kunder og gjeld til kunder	3.392		3.392
Finansiell gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			0
Finansielle derivater			0
Andre forpliktelser	1	23	25
Ansvarlig lån			0
Sum gjeld	3.394	23	3.417
Netto eiendeler	1.698	56	1.754
Goodwill			44
Kjøpesum virksomhetsoverdragelsen			1.798

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 45. Proforma regnskapstall

Konsern og morbank

Proformaresultat viser overdragelsen effekt på det faktiske resultatet i SpareBank 1 Helgeland, samt virkningen som om overdragelsen hadde skjedd med virkning fra 1. januar 2021.

	Proforma resultat fra 01.01.21			Virksomhetsoverdragelsen effekt på regnskapet		
	Konsern ekskl. Transaksjon 01. jan - 31. des. 2021	Transaksjonen 01. jan - 31. des 2021	Proforma resultat 01. jan - 31. des 2021	Konsern ekskl. transaksjonen 01. jan - 31. des 2021	Transaksjonen 18. okt - 31. des 2021	Konsern 31. des. 2021
Resultatregnskap						
Renteinntekter og lignende inntekter	817	110	927	817	22	840
Rentekostnader og lignende kostnader	210	37	247	210	8	217
Sikringsfondsavgift	18	0	18	18	0	18
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	589	73	662	589	15	604
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	104	67	172	104	14	118
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	11	0	11	11	0	11
Andre driftsinntekter	4	0	4	4	0	4
Netto provisjonsinntekter og andre driftsinntekter	97	67	165	97	14	111
Utbytte	2	0	2	2	0	2
Netto resultat fra tilknyttede selskaper	8	0	8	8	0	8
Netto resultat fra andre finansielle investeringer	-13	0	-13	-13	0	-13
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	-3	0	-3	-3	0	-3
Personalkostnader	155	17	171	155	3	158
Andre driftskostnader	225	7	232	225	1	226
Sum driftskostnader	379	24	403	379	5	384
Resultat før tap	305	116	420	305	23	328
Nedskrivninger på utlån, garantier m.v.	62	10	72	62	2	64
Resultat før skatt	243	106	348	243	21	264
Skatt på ordinært resultat	54	26	80	54	5	59
Periodens resultat	189	79	268	189	16	205
Utvidet resultat						0
Resultat etter skatt	189	79	268	189	16	205
Poster som ikke vil bli omklassifisert til resultatet:						
Resultatført estimatavvik pensjoner	-1	0	-1	-1	0	-1
Poster som senere reverseres over resultatet:						
Netto endring i virkelig verdi fin. eiendeler for salg	2	0	2	2	0	2
Skatt på utvidet resultat	0	0	0	0	0	0
Netto utvidet øvrig resultatposter	2	0	2	2	0	2
Periodens totalresultat	191	79	270	191	16	206

NOTE 46. Hendelser etter balansedagen

Konsern og morbank

Det har ikke vært vesentlige hendelser etter balansedagen som påvirker regnskapet. Det er foreslått å dele ut kontantutbytte på 86 (65) mill. kr av årets resultat til egenkapitalbeviserne i SpareBank 1 Helgeland. Videre er det foreslått å sette av 25 (20) mill. kr til gavefond / gavestiftelse. Forslaget er ikke vedtatt på balansedagen (31.12) og postene er derfor ikke ført som gjeld, men inngår i egenkapitalen.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 47. Balansen splittet i kortsiktige og langsiktige poster

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.20	31.12.21			31.12.21	31.12.20
Eiendeler					
76	73	Kontanter og fordringer på sentralbanker		73	76
1.531	1.886	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		857	619
2.671	2.777	Utlån til og fordringer på kunder		3.491	3.469
1.732	1.558	Sertifikater, obligasjoner og aksjer		1.658	1.832
61	72	Andre eiendeler		64	33
6.071	6.366	Sum kortsiktige eiendeler		6.143	6.029
17.539	22.436	Utlån til og fordringer på kunder		28.703	23.929
54	39	Finansielle derivater		39	67
3.117	4.227	Sertifikater, obligasjoner og aksjer		4.147	3.038
0	144	Investeringer i tilknyttede selskaper		144	0
590	591	Investeringer i datterselskaper		0	0
26	104	Immaterielle eiendeler		104	26
47	46	Varige driftsmidler holdt for salg		153	118
21.373	27.587	Sum langsiktige eiendeler		33.290	27.178
27.444	33.953	Sum totale eiendeler		39.433	33.207
Gjeld og egenkapital					
250	0	Gjeld til kredittinstitusjoner		0	250
19.023	24.065	Innskudd fra og gjeld til kunder		23.473	18.606
265	754	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		2.014	942
254	227	Andre forpliktelser		240	245
19.792	25.046	Sum kortsiktig gjeld		25.727	20.043
300	300	Gjeld til kredittinstitusjoner		300	301
78	79	Fastrenteinnskudd		79	78
3.504	3.969	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		8.689	8.927
39	9	Finansielle derivater		12	39
3.921	4.357	Sum langsiktig gjeld		9.080	9.345
23.713	29.403	Sum gjeld		34.807	29.388
2.534	3.129	Sum eierandelskapital		3.129	2.534
794	779	Sum grunnfondskapital		779	794
403	642	Sum øvrig egenkapital		715	491
3.731	4.550	Sum egenkapital		4.623	3.816
Ikke kontrollerende interesser				3	3
27.444	33.953	Sum gjeld og egenkapital		39.433	33.207

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 48. SpareBank 1 Helgeland - Erklæring fra styret og adm. direktør

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2021 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskaps og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

Mo i Rana 24. februar 2022.

Bjørn Krane
styreleder

Rolf Eigil Bygdnes
nestleder

Marianne Terese Steinmo

Siw Moxness

Linda Brennbakk
fast vara

Birgitte Lorentzen
ansatterep.

Geir Pedersen
ansatterep.

Hanne Nordgaard
adm. direktør

Dokumenter er godkjent elektronisk

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

NOTE 49. Resultat i prosent av gjennomsnittlig

<i>Morbank</i>				<i>konsern</i>				
2018	2019	2020	2021	2021	2020	2019	2018	
2,94	3,29	2,82	2,34	Renteinntekter og lignende inntekter	2,35	2,87	3,29	2,95
1,11	1,38	0,99	0,60	Rentekostnader og lignende kostnader	0,66	1,09	1,52	1,21
1,83	1,90	1,83	1,74	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter ²	1,69	1,77	1,77	1,74
0,37	0,41	0,39	0,39	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	0,33	0,32	0,33	0,31
0,04	0,05	0,04	0,04	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	0,03	0,03	0,04	0,03
0,34	0,36	0,35	0,36	Netto provisjonsinntekter	0,30	0,29	0,30	0,28
0,35	0,32	0,86	0,23	Netto resultat på finansielle instrumenter	-0,01	0,60	0,10	0,15
0,07	0,03	0,03	0,03	Andre driftsinntekter	0,01	0,01	0,01	0,05
1,04	1,04	1,58	1,28	Driftskostnader	1,07	1,37	0,86	0,88
0,93	0,23	0,24	0,20	Tap på utlån, garantier m.v.	0,18	0,15	0,19	0,77
0,61	1,35	1,26	0,88	Resultat før skatt	0,74	1,16	1,13	0,57
0,07	0,24	0,10	0,16	Skatt på ordinært resultat	0,17	0,15	0,23	0,11
0,54	1,11	1,16	0,72	Årsresultat etter skatt	0,57	1,01	0,90	0,46

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

NOTE 50. Øvrige nøkkeltall

Morbank					Konsern			
2018	2019	2020	2021	(tall i mill. kr og %)	2021	2020	2019	2018
26.854	27.760	27.444	33.953	Forvaltningskapital per 31.12 ⁸	39.433	33.207	34.068	32.969
26.854	27.760	27.444	38.534	Forvaltningskapital inklusiv overført til kredittforetak	44.014	33.207	34.068	32.969
26.830	27.507	27.553	30.037	Gjennomsnittlig forvaltningskapital ¹⁰	35.740	33.693	34.033	32.443
20.669	20.110	20.514	25.452	Brutto utlån ⁴	32.424	27.689	27.655	27.995
20.669	20.110	20.514	30.033	Brutto utlån inklusiv overført til kredittforetak	37.005	27.689	27.655	27.995
85,7%	96,4%	93,1%	94,9%	Innskuddsdekning i % av brutto utlån ⁵	72,6%	67,5%	68,5%	61,6%
55,2%	56,5%	56,8%	62,8%	Utlån til personmarkedskunder	70,6%	67,7%	67,9%	66,6%
3,3%	-2,7%	2,0%	24,1%	Vekst brutto utlån ⁶	17,1%	0,1%	-1,2%	5,2%
3,3%	-2,7%	2,0%	46,4%	Vekst i brutto utlån inkl. overført til kredittforetak	33,6%	0,1%	-1,2%	5,2%
1,7%	9,4%	-1,5%	26,4%	Vekst kundeinnskudd ⁷	26,1%	-1,5%	9,9%	1,6%
16,4%	18,0%	20,7%	20,9%	Ren kjernekapitaldekning ²¹	18,0%	18,8%	16,5%	15,3%
18,0%	19,7%	22,5%	23,1%	Kjernekapitaldekning ²¹	19,9%	20,5%	18,2%	16,9%
20,7%	22,5%	25,4%	25,5%	Kapitaldekning ²¹	22,2%	23,1%	20,7%	19,3%
8,9%	9,0%	10,4%	10,4%	Uvektet kjernekapital ²²	9,4%	10,5%	9,4%	9,2%
12,1%	12,6%	13,6%	13,6%	Egenkapitalprosent ⁸	11,7%	11,5%	10,5%	10,1%
4,4%	9,0%	8,5%	5,6%	Egenkapitalavkastning ¹	5,0%	8,9%	8,9%	4,6%
4,8%	9,8%	9,2%	5,9%	Egenkapitalavkastning ekskl. hybridkapital	5,4%	9,7%	9,7%	5,0%
0,5%	1,1%	1,2%	0,6%	Totalrentabilitet	0,5%	1,0%	0,9%	0,5%
69,5	84	86	131	Børskurs, kroner per egenkapitalbevis	131	86	84	69,5
14,4	8,0	7,7	22,4	P/E ¹⁹	24,2	7,2	7,9	13,9
0,6	0,7	0,7	1,1	P/B ²⁰	1,0	0,7	0,7	0,6
76,4	76,1	76,3	77,3	Eierbrøk 31.12 ¹⁸	76,3	76,3	76,1	76,4
108	116	126,0	123	Egenkapital pr. egenkapitalbevis ¹⁷	125	129	119	110
4,8	10,7	11,2	5,8	Resultat per egenkapitalbevis, i kr ¹⁶	5,4	12,0	10,7	5,0
4,8	10,7	11,2	5,8	Utv. resultat per egenkapitalbevis, i kr	5,4	12,0	10,7	5,0
1,60	5,35	3,10	3,19	Kontantutbytte, i kroner				
2,30	5,35	22,8	3,15	Avsatt til utjevningsfond				
1,0	1,0	1,6	1,3	Kostnader i % av snitt forvaltning	1,1	1,4	0,9	0,9
40,3	39,7	51,4	54,4	Kostnader i % av inntekter ³	53,9	51,2	39,5	39,7
150	148	143	165	Antall årsverk ¹⁰	165	143	148	150
				I % av brutto utlån:				
1,5	1,4	1,6	0,6	Brutto mislighold ¹³	0,5	1,2	1,0	1,1
0,9	0,8	0,8	0,4	Netto mislighold	0,3	0,6	0,6	0,7
1,9	1,2	1,5	1,0	Sum totale nedskrivninger ¹⁵	0,7	1,1	0,9	1,4
1,2	0,3	0,3	0,2	Tap på engasjement ¹²	0,2	0,2	0,2	0,9

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

NOTE 51. Beregninger

Morbank				Konsern				
2018	2019	2020	2021	(tall i mill. kr og %)	2021	2020	2019	2018
Driftskostnader, justert for engangseffekter								
279	286	436	385	Driftskostnader	384	462	293	286
0	0	-146	-53	Engangseffekter	-53	-146	0	0
279	286	290	332	Driftskostnader, justert for engangseffekter	331	316	293	286
1,04 %	1,04 %	1,05 %	1,11 %	Driftskostnader i % av gj.snitt VK, just. for eng.	0,93 %	0,94 %	0,86 %	0,88 %
40,3 %	39,7 %	34,2 %	46,9 %	Driftskostnader i % av inntekter just. for eng. effekter	46,5 %	35,0 %	39,5 %	39,7 %
144	304	319	216	Resultat etter skatt	205	340	305	149
-12	-13	-12	-12	Betalte renter fondsobligasjoner (FO)	-12	-12	-13	-12
132	291	307	204	Resultat, inkl. renter fondsobligasjoner	193	328	292	137
0	0	146	53	Engangseffekter	53	146	0	0
132	291	453	257	Resultat inkl. renter FO og engangseffekter	246	474	292	137
3.285	3.389	3.749	4.017	Snitt egenkapital	4.099	3.822	3.431	3.268
-299	-299	-299	-325	Snitt fondsobligasjon klassifisert som egenkapital	-325	-299	-299	-299
2.986	3.090	3.450	3.692	Snitt egenkapital eks FO klassifisert som egenkapital.	3.774	3.523	3.132	2.969
4,4 %	9,0 %	8,5 %	6,4 %	Egenkapitalavkastning	6,0 %	8,9 %	8,9 %	4,6 %
4,0 %	9,4 %	12,1 %	6,9 %	EK-avkastning, justert for engangs effekter og FO	6,5 %	13,5 %	9,3 %	4,6 %
132	291	319	216	Resultat etter skatt	205	340	292	137
26.860	27.507	27.553	30.037	Snitt FVK	35.740	33.693	34.033	32.443
0,5 %	1,1 %	1,2 %	0,7 %	Totalrentabilitet	0,6 %	1,0 %	0,9 %	0,5 %
0,5 %	1,1 %	1,6 %	0,9 %	Totalrentabilitet, justert for engangs effekter og FO	0,7 %	1,4 %	0,9 %	0,4 %
3.058	3.192	3.603	4.290	Kjernekapital	4.400	3.688	3.271	3.136
34.500	35.548	34.702	41.081	Uvektet beregningsgrunnlag	46.623	34.189	34.964	33.997
8,9 %	9,0 %	10,4 %	10,4 %	Uvektet kjernekapital	9,4 %	10,5 %	9,4 %	9,2 %

APM (alternative performance measures)

I styrets beretning og i regnskapspresentasjoner benytter SpareBank 1 Helgeland alternative resultatmål eller APM (alternative performance measures) med det formål å gi et rettviseende bilde av bankens økonomiske utvikling og stilling, for å sikre riktig informasjon. Nøkkeltall som er regulert i IFRS eller annen lovgivning er ikke definert som APM. Tilsvarende gjelder for ikke-finansiell informasjon. APM'er som er presentert som en del av regnskapsdelen av rapportene, er i utgangspunktet unntatt fra retningslinjene for APM'er, men inkluderes i oversikten under i den grad de ikke er definert i regnskapet. Bakgrunnen for å presentere justerte resultater er å få frem den underliggende driften på en bedre måte og er ikke ment å erstatte den ordinære rapporteringen.

Definisjoner nøkkeltall:

- Egenkapitalavkastning.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet angir avkastningen på konsernets egenkapital. Nøkkeltallet reflekterer konsernets evne til å omsette kapitalen til lønnsom virksomhet. Definisjon: Egenkapitalavkastningen (totalresultat etter skatt) beregnes ved å dividere periodens resultat/resultat for regnskapsåret med gjennomsnittlige egenkapital siste året. Ved opplysninger om egenkapitalavkastning for mer enn en periodens resultat blir periodens resultat annualisert.
- Nettorente.** Årsak til bruk: Rentenetto er et normalt nøkkeltall innenfor bank/finans og reflekterer bankens netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlige forvaltningskapital. Definisjon: Rentenetto er differansen mellom brutto renteinntekter og rentekostnader – netto renteinntekter i resultatsammendraget. Netto renteinntekter er i delårsrapportene annualisert
- Kostnadsprosent:** Årsak til bruk: Kostnadsprosent er et normalt nøkkeltall innenfor bank/finans. Nøkkeltallet reflekterer hvor effektivt banken/konsernet drives. Definisjon: Kostnadsprosenten reflekterer bankens/konsernets evne til å omsette sine driftskostnader til inntekts ervervelse. Kostnadsprosenten beregnes ved å dividere sum driftskostnader på sum inntekter
- Brutto utlån konsern (inkl. overføring til boligkredittforetak):** Årsak til bruk: banken eier Helgeland Boligkreditt 100 % og nøkkeltall reflekterer bankens totale utlåns volum. Definisjon: Utlåns volum inkl. overført fra boligkredittforetaket.
- Innskuddsdekning.** Årsak til bruk: Innskuddsdekning er et normalt nøkkeltall innenfor bank/finans. Nøkkeltallet viser andelen av bankens utlåns virksomhet som finansieres av innskudd fra kunder. Definisjon: Innskuddsdekningen reflekterer bankens evne til å finansiere utlån til kunder gjennom innskudd fra kunder. Innskuddsdekningen beregnes ved å dividere sum innskudd fra kunder på brutto utlån, ekskl. overføring til kredittforetak i morbanken og inkl. overføring til kredittforetak i konsernet.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

- 6) **Utlånsvekst siste 12 mnd.** Årsak til bruk: Utlånsvekst siste 12 måneder er et normalt nøkkeltall innenfor bank/finans. Nøkkeltallet reflekterer aktiviteten og veksten i bankens utlånsvirksomhet. I konsernet inngår overføringer fra boligkredittforetaket, i morbanken er vekst ekskl. volum kredittforetaket. Definisjon: Utlånsveksten beregnes ut fra tilsvarende periode i fjor til i år. I konsernet inngår volum boligkredittforetaket, mens morbanken er ekskl. volum kredittforetaket.
- 7) **Innskuddsvekst siste 12 mnd.** Årsak til bruk: Innskuddsvekst siste 12 måneder er et normalt nøkkeltall innenfor bank/finans. Nøkkeltallet reflekterer aktiviteten og veksten i bankens innskuddsvirksomhet. Definisjon: Innskuddsvekst siste 12 måneder reflekterer innskuddsveksten i balansen fra tilsvarende periode i fjor til i år.
- 8) **Forvaltningskapital.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet reflekterer bankens totale eiendeler. Definisjon: Summen av eiendeler i balansen.
- 9) **Vekst siste 12 mnd. i forvaltningskapital.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet reflekterer veksten i bankens totale eiendeler inkludert overført til kredittforetaket i konsernet og ekskl. volum overført til kredittforetaket i morbanken. Definisjon: Vekst eiendeler i balansen beregnes ut fra tilsvarende periode i fjor til i år.
- 10) **Gjennomsnittlig forvaltningskapital.** Årsak til bruk: Flere nøkkeltall beregnes av snitt forvaltningskapital. Definisjon: Veid gjennomsnitt av forvaltningskapital gjennom året.
- 11) **Egenkapital ekskl. hybridkapital.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet reflekterer en del av bankens kapital som tilhører eierne ekskludert hybridkapital (fondsobligasjoner). Definisjon: Differansen mellom bankens egenkapital (opptjent og innskutt egenkapital) og bankens hybridkapital (fondsobligasjoner).
- 12) **Tapsprosent utlån.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet reflekterer en resultatført tapskostnad som funksjon av brutto utlån på balansetidspunktet. Definisjon: Periodens tapsavsetninger på utlån og garantier dividert på brutto utlån som vises i prosent. Ved opplysninger av tapsprosent utlån for kortere perioder enn hele regnskapsår blir resultatført tapskostnad annualisert.
- 13) **Misligholdte engasjement.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet angir hvor stor andel av bankens brutto utlån som er misligholdt. Definisjon: Periodens misligholdte engasjementer (over 90 dager) på utlån og garantier hvor beløpet overstiger kr. 1000.
- 14) **Tapsutsatte engasjement.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet angir hvor stor andel av bankens brutto utlån som er tapsutsatt. Definisjon: Periodens brutto utlån som er tapsutsatt (Utlån med objektive bevis for tap, men som ikke er misligholdt).
- 15) **Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet angir bankens hvor mye netto misligholdte og tapsutsatte engasjement utgjør av brutto utlån. Definisjon: Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement, er brutto misligholdte og tapsutsatte engasjement, fratrukket nedskrivninger på disse engasjementene, dividert på brutto utlån.
- 16) **Resultat per egenkapitalbevis.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet gir leserne informasjon om inntjeningen per egenkapitalbevis. Definisjon: Egenkapitalbevis eierens andel av resultatet er beregnet som resultat før øvrige resultatposter fordelt i forhold til gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis i perioden.
- 17) **Bokført egenkapital per egenkapitalbevis.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet gir informasjon om verdien av den bokførte egenkapitalen per egenkapitalbevis. Definisjon: Egenkapitalbevis eierens andel av egenkapitalen dividert på antall egenkapitalbevis.
- 18) **Egenkapitalbevisbrøk.** Årsak til bruk: grunnlag for beregning av utbytte. Definisjon: Egenkapitalbevis eierens andel av egenkapitalen, eks fondsobligasjon
- 19) **P/E.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet gir informasjon om inntjeningen per egenkapitalbevis. Definisjon: Børskurs ved periodeslutt dividert på resultat (annualisert) per egenkapitalbevis.
- 20) **P/B.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet gir informasjon om pris per egenkapitalbevis. Definisjon: Børskurs ved periodeslutt dividert på bokført egenkapital per egenkapitalbevis.
- 21) **Kapitaldekning.** Årsak til bruk: Lovpålagt krav til kapitaldekning. Inkludert samarbeidende gruppe. Definisjon: Ansvarlig kapital dividert på vektet balanse og utenom balanseposter.
- 22) **Uvektet kjemepitaldekning.** Årsak til bruk: Normalt nøkkeltall innenfor bank/finans. Gir mer sammenlignbar kapital uavhengig av metode for beregning av kapitaldekning. Definisjon: Kjernekapital dividert på balanserte poster og ikke-balanserte poster beregnet uten risikovektning.
- 23) **Driftskostnader justert for engangseffekter.** Årsak til bruk: Gir informasjon om driftskostnader fratrukket kostnader som ikke er tilknyttet normal drift, og som i hovedsak er knyttet til engangshendelser. Definisjon: Driftskostnader fratrukket engangseffekter.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

Forstanderskapets medlemmer:

Leder: Hjorthen, Per Gunnar
Nestleder: Thrana, Marit

Innskytervalgte:

Møllersen, Ingvar Johan
Thrana, Marit
Breirem, Reidun
Juvik, Kjell Idar
Stanghelle, Helge
Bjørkmo, Eirik
Risøy, Torill Beate
Jakobsen, Tone Helen
Solhaug, Sten Oddvar

Egenkapitalbevisiervalgte:

Trønsdal, Øyvind
Høyen, Frank
Olaisen, Maria
Lunde, Lars Martin
Jakobsen, Anne Pásche
Hjorthen, Per Gunnar
Strøm, Inger Lise
Mevold, Toril
Forbergskog, Brynjar
Skår, Åsmund

Ansattevalgte:

Knutli, Nils
Eliassen, Einar
Kristensen, Karianne
Johansen, Steinar
Lisø, Sten Ove
Einvik, Bertil

Styrets medlemmer:

Styreleder: Bjørn Andreas Krane
Nestleder: Bygdnes, Rolf Eigil

Øvrige styremedlemmer:

Brennbakk, Linda
Moxness, Siw
Steinmo, Marianne Terese
Lorentzen, Birgitte
Pedersen, Geir

Hovedadministrasjon og nøkkelpersoner:

Nordgaard, Hanne administrerende direktør
Klausen, Sverre, finansdirektør
Heimstad, Dag Hugo Gangmark, direktør personmarked
Brønlund, Bjørn-Tore, direktør bedriftsmarked
Ekroll, Anne, direktør risikostyring
Karlsen Øyvind, direktør forretningsutvikling

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

OPPLYSNINGER OM SPAREBANK 1 HELGELAND

Hovedkontor	
Postadresse	Postboks 68, 8601 Mo i Rana
Besøksadresse	Jernbanegata 15, 8622 Mo i Rana
Telefon	75 11 90 00
Internett	www.sbh.no
Organisasjonsnummer	937904029

Styret i SpareBank 1 Helgeland

Bjørn Krane, leder
Rolf Egil Bygdnes, nestleder
Marianne Terese Steinmo
Jonny Berfjord
Siw Moxness
Linda Brennakk (fast møtende varamedlem)
Birgitte Lorentzen
Geir Pedersen

Ledelse

Hanne Nordgaard, adm. direktør

Investor Relations

Sverre Klausen, finansdirektør Mob 916 88 286

Andre kilder til informasjon

Årsrapporter

Årsrapport for SpareBank 1 Helgeland er tilgjengelig på www.sbh.no

Kvartalsvise publikasjoner

Kvartalsrapporter og presentasjoner er tilgjengelig på www.sbh.no

Til forstanderskapet i SpareBank 1 Helgeland

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert SpareBank 1 Helgelands årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, oppstilling over endring egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, oppstilling over endring egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

PricewaterhouseCoopers AS, Midtre gate 4, Postboks 1233, NO-8602 MO I RANA
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Uavhengig revisors beretning - SpareBank 1 Helgeland

Vi har vært SpareBank 1 Helgelands revisor sammenhengende i 18 år fra valget på generalforsamlingen den 21. juli 2004 for regnskapsåret 2004.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2021. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Banken har i 2021 kjøpt virksomheten til SpareBank 1 Nord-Norge på Helgeland. *Virksomhetsoverdragelsen* har vært et fokusområde for oss i årets revisjon. *Verdien av utlån til kunder* har samme karakteristika og risikoer i år som i fjor, og har følgelig vært et viktig fokusområde i vår revisjon også i 2021.

Sentrale forhold ved revisjonen

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Verdien av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere.

Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån på grunn av betydningen nedskrivningsvurderingene har for verdien, og det faktum at bruk av skjønn har en potensiell virkning på resultatet for perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modellen.

SpareBank 1 Helgeland kjøpte virksomheten til SpareBank 1 Nord-Norge på Helgeland, med regnskapsmessig virkning fra 2021. Oppkjøpet resulterte i kr 5,1 mrd nye utlån til kunder. Disse lånene ble migrert inn i bankens systemer i løpet av 2021.

Bruk av modeller for å beregne forventet kredittap omfatter bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på:

- klassifisering av porteføljene etter risiko og type segment,

Ved vår revisjon av forventede tapsavsetninger vurderte og testet vi utformingen og effektiviteten av kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder. Videre testet vi detaljer både i avsetningene beregnet ved bruk av modellen, og i avsetningene som er beregnet individuelt.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og testet relevante kontroller rettet mot å sikre:

- kalkulasjoner og metode som ble benyttet,
- at modellen som ble benyttet, var i henhold til rammeverket og at modellen virket som den skulle,
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen.

Vår testing av kontrollene ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS 9.

Vi testet migrering av lån fra SpareBank 1 Nord-Norges systemer til SpareBank 1 Helgelands systemer uten at det ble avdekket avvik av betydning.

Vårt arbeid omfatter tester rettet mot selskapets finansielle rapporteringssystemer relevant for finansiell rapportering. Selskapet benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale kjerne IT-systemer. Revisor hos de relevante serviceorganisasjonene er benyttet til å evaluere design og effektivitet av- og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Revisor har i den forbindelse

(2)

Uavhengig revisors beretning - SpareBank 1 Helgeland

- identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko,
- hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn,
- ulike parametere som tapsgrad, nedbetalingsfaktorer, og scenarioer.

Bankens utlån er i hovedsak til personkunder og SMB segmentet og modellene som er utviklet skal estimere tapsavsetninger til hver av disse segmentene.

I tillegg foretas individuelle avsetninger for utlån hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Ledelsen har vurdert hvordan pandemien vil påvirke verdien av utlån. Disse vurderingene krever også at ledelsen bruker skjønn.

avgitt rapporter som blant annet omfattet testing om sentrale beregninger foretatt av kjernesystemene ble utført i tråd med forventningene, herunder renteberegninger og amortiseringer. Testingen omfattet dessuten integriteten av data, endringer av og tilgang til systemene.

For å kunne legge informasjonen i revisors rapporter til grunn for våre vurderinger, forsikret vi oss om revisorens kompetanse og objektivitet og vi gjennomgikk tilsendte rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. Vi har også selv gjennomført testing av tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til våre egne konkrete revisjonshandlinger.

Våre vurderinger og tester underbygger at vi kunne legge til grunn at dataene som håndteres i- og beregningene som foretas av selskapets eksterne kjernesystem var pålitelige. Dette var et nødvendig grunnlag for vår revisjon.

Virkingen av pandemien, herunder påvirkningen på modellavsetninger, ble diskutert med ledelsen. For utlån hvor det forelå objektive indikasjoner på verdifall og hvor nedskrivningsbeløpet var individuelt beregnet testet vi et utvalg. Realisasjonsverdien blir beregnet ved bruk av eksterne takster eller interne vurderinger. For å ta stilling til realisasjons-verdien gjennomgikk vi takstene og vurderte relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger benyttet i takstene og metoden benyttet i beregningen. For vurderinger som var gjort internt uten at det ble benyttet takster, intervjuet vi kredittmedarbeidere og ledelsen og utfordret relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger og metoden som var benyttet i beregningen av nedskrivningsbeløpet. Videre testet vi om utlån med individuelle tapsavsetninger var riktig klassifisert i modellen og vurdert rimeligheten av de totale tapsavsetningene. Avvik som ble funnet i vår testing var uten vesentlig betydning.

Note 2.1, 16, 21.3 og 21.4 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av selskapets tapsmodell og for hvordan selskapet estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9. Vi har lest notene og fant at informasjonen knyttet til tapsmodell, ulike parametere og skjønsmessige vurderinger var tilstrekkelige og dekkende.

Virksomhetsoverdragelse

SpareBank 1 Helgeland kjøpte virksomheten til SpareBank 1 Nord-

Vi har innhentet og lest hovedavtalen mellom SpareBank 1 Helgeland og SpareBank 1 Nord-Norge og

(3)

Uavhengig revisors beretning - SpareBank 1 Helgeland

Norge på Helgeland, med regnskapsmessig virkning fra 2021. Den avtalte kjøpesummen var 1 798 mnok.

Vi fokuserte på dette området på grunn av transaksjonens betydelige påvirkning på sentrale poster i balansen. Resultatet av oppkjøpsanalysen var at betydelige immaterielle eiendeler ble regnskapsført i balansen. Verdsettelse av immaterielle eiendeler inneholder normalt en betydelig grad av skjønnsbruk basert på estimer, og vil således alltid inneholde en grad av usikkerhet. Identifikasjonen av ulike typer immaterielle eiendeler kan påvirke fremtidige resultater.

Ledelsen beskriver virksomhetskjøpet i note 44 og 45 til regnskapet.

gjennomført møter med ledelsen for å forstå detaljer i transaksjonen.

Ledelsen har engasjert ekspert for å foreta vurdering av virkelig verdi og allokering av kjøpsprisen til identifiserte immaterielle eiendeler og utvalgte materielle eiendeler i forbindelse med transaksjonen. Vi innhentet oppkjøpsanalysen, gjennomførte møter med eksperten, vurderte den anvendte metoden og kontrollerte matematisk nøyaktighet. Vi fant at netto merverdier var allokert til immaterielle eiendeler, herunder utlån til kunder, kunderelasjoner, andre eiendeler, forpliktelser og goodwill. Estimatenes benyttet i forbindelse med oppkjøpsanalysen er underbygget av beregninger utført ved hjelp av verdsettelsesmetoder og sammenlignbare transaksjoner. Vi fant at oppkjøpsanalysen benyttet anerkjente metoder bygget på kravene i IFRS og at de estimerte verdiene bygget på hensiktsmessig grunnlagsdata og rimelige forutsetninger. Vår testing viste også at beregningene i oppkjøpsanalysen var gjennomført med matematisk nøyaktighet.

Vi har lest notene og fant at informasjonen knyttet til virksomhetskjøpet var tilstrekkelige og dekkende.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

(4)

Uavhengig revisors beretning - SpareBank 1 Helgeland

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

(5)

Uavhengig revisors beretning - SpareBank 1 Helgeland

- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir revisjonsutvalget en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av forskrift om elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Vi har utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet med filnavn 5967007LIEEXZX6OK028-2021-12-31-no.zip er utarbeidet i overensstemmelse med verdipapirhandelloven § 5-5 og tilhørende forskrift (ESEF-regelverket).

Etter vår mening er årsregnskapet i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for at årsregnskapet utarbeides, merkes og offentliggjøres i det felles elektroniske rapporteringsformatet som kreves i ESEF-regelverket. Ansvarer omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig for utarbeidelsen, merkingen og offentliggjøringen.

Revisors oppgaver og plikter

For beskrivelse av revisors oppgaver og plikter ved attestasjonen av ESEF-rapporteringen, vises det til: <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Mo i Rana, 24. februar 2022
PricewaterhouseCoopers AS

Silja Eriksen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

(6)